

Mindeord om Inge Manøe

1972-2007

Historisk Samfund har været ramt af dødsfald i det forgangne år.

På generalforsamlingen i 2006 blev lærer Inge Manøe fra Gårde ved Ølgod, valgt ind i bestyrelsen. Hun blev beviset og håbet for Historisk Samfund. Beviset på at unge mennesker interesserer sig for historie, og håbet for fremtidens rekruttering af bestyrelsesmedlemmer. Hun var 35 år.

Selv om hun kun kom til at deltage i fem bestyrelsesmøder satte hun sit præg på arbejdet. Hun var så glad og positiv – så fuld af gode ideer og planer for det fremtidige arbejde. Hun ville så gerne gøre historien levende for børn i

skolerne, hvilket hun fandt, var blevet forsømt i mange år.

Det er tankevækkende at netop hun, der havde kendt skyggen, satte livsglæde på dagsordenen i vores bestyrelse. Hun havde kendt til sygdom før, men var så sikker på, at den nu var bekæmpet og overvundet.

I oktober 2006 ramte den imidlertid igen – hårdt. Hun døde den 21. januar 2007.

Der er en stor tom plads i Historisk Samfund efter Inge Manøe. Vi mindes hende med sorg, men også med glæde for hendes glade og positive sind.

Ære være Inge Manøes minde.

Mindeord om Søren Hübsmann

1926-2007

Allerede i marts nåede meddelelsen om et nyt dødsfald os. Fhv. møller og borgmester i Nørre Nebel, Søren Hübsmann var død.

Søren Hübsmann sad i Historisk samfunds bestyrelse fra 1994 til 1998 hvor han var forningens næstformand.

Ligesom han var en afholdt forretningsmand og borgmester i sin hjemby, blev han også et afholdt bestyrelsesmedlem i Historisk Samfund.

Han var et glad og udadvendt gemyt, der satte et positivt præg på bestyrelsesarbejdet.

Søren Hübsmanns helbred var imidlertid allerede da han sad i bestyrelsen, ikke det bedste, så han valgte efter kun to perioder at overlade posten til andre.

Vi mindes Søren Hübsmann med stor taknemlighed.

Ære være Søren Hübsmanns minde.

Seminarielektor Verner Bruhn 1928-2007

Fhv. seminarielektor Verner Bruhn døde søndag den 1. april 2007, 78 år gammel efter kort tids alvorlig sygdom. Dermed er et meget engageret og aktivt menneske faldet bort, men han efterlader sig mange synlige spor for eftertiden. Interesserne var talrige, og mange institutioner, råd, foreninger m.v. har haft udbytte af hans indsats og evner.

Historisk Samfund for Ribe Amt er én af dem. Efter flere år i bestyrelsen overtog Verner Bruhn formandsposten i 1977, og blev den første formand med en akademisk baggrund i en verden og på en tid, hvor akademikere ikke umiddelbart blev anset for at være folkelige. Han var dog den rette mand til tiden, for det lokalhistoriske arbejde stod over for mange udfordringer i kølvandet på den store kommunalreform i 1970. Nok var der en voksende interesse for historie, men det var måske mere de rent lokalhistoriske foreninger og lokalarkivers aktiviteter, der appellerede til borgerne, end Historisk Samfund. Ganske vist havde Historisk Samfund arbejdet med lokalhistorie siden 1902, men som borger løb man i det daglige ikke så let på folk fra Historisk Samfund, som man f.eks. gjorde med folk, der var med i lokalarkivarbejde. Desuden havde det historiske fokus taget en drejning, og Verner Bruhn var ingen ynder af tidligere tiders gårdhistorie som lokalhistoriens egentlige indhold. Fra sin egen forfattervirksomhed vidste han, hvor mange spændende kilder, der fandtes til at

skabe en levende lokalhistorie, så man kunne undgå opremsningerne af ejendomsbesiddelser. I hans optik hørte lokalhistorien heller ikke alene landet til – bysamfundene skulle også med, ligesom emner som arbejder- og socialhistorie havde en selvfølgelig plads i hans lokalhistoriebegreb. Intet emne måtte udelukkes på forhånd, hvilket der tidligere havde været tilbøjelighed til. Som pioner i felten måtte han erkende, at ikke alle omstillinger blev lige vel modtaget, samt at omstilling kræver tålmodighed og tid.

Med baggrund i interessen for den skrevne lokalhistorie kom der for alvor gang i Historisk Samfunds udgivelsesvirksomhed. Det drejede sig såvel om genoptryk som om nyudgivelser. Ikke alle titler var »kioskbaskere«, men efter Verner Bruhns opfattelse drejede lokalhistorie sig ikke blot om at udgive det, der solgte let og i store oplag, men også at få udgivet de mere snævre titler, som i al deres seriøsitet ofte var grundpiller i lokalhistorien. Nogle af de sidstnævnte titler kom måske i lidt for store oplag, men heldigvis var der god plads på Esbjerg Seminarium, hvor Historisk Samfund fik indrettet sin ekspedition, der blev passet af nogle lærerstuderende.

Som aktivt arbejdende lokalhistoriker kendte Verner Bruhn behovet for gode kilder. Da 1970'erne bød på store ændringer i det danske samfund som følge af kommunesammenlægningen, kunne han se en række væsentlige levn

forsvinde fra lokalsamfundene, hvis ikke nogen gjorde noget, i det mindste blot sørgede for at få dem registreret, medens tid var. Assisteret af hustruen Bodil samt lærerstuderende på timebetaling eller lignende kom registreringsprojekter i gang. Forsamlingshuse og andelsmejerier blev kortlagt, mindsten blev registreret og fotograferet, og Historisk Samfund med Verner Bruhn i spidsen var også at finde i den såkaldte Billedkampagne (indsamling af fotografier og film), som Danmarks Radio satte i gang landet over i slutningen af 1970'erne. Det blev den direkte anledning til oprettelsen af mange af amtets lokalarkiver med Verner Bruhn og Historisk Samfund for Ribe Amt som fødsels-hjælper. Det gjaldt om at redde kilderne til de folkelige bevægelser historie, et emne som hele livet igennem lå Verner Bruhns hjerte nær, og som han på forbilledlig vis behandlede i bogen Plint og talerstol – træk af gymnastik- og ungdomsforeningernes historie i Ribe Amt, som blev udgivet i 1979.

Trods sit dybe engagement i lokalhistorien i Ribe Amt kom Esbjergs forunderlige historie til at stå ham særlig nært, og det er hans fortjeneste, at den nye by Esbjerg har fået skrevet og fortalt sin historie i mange bøger og artikler. Han var uden familiemæssig tilknytning til Esbjerg, da Bodil og han flyttede hertil i 1962 fra Fredericia, fordi han var blevet ansat som lektor i historie ved det forholdsvis nyetablerede Esbjerg Seminarium.

At undervise de unge seminarister, som lærerstuderende hed dengang, i faget historie var hovedopgaven, men sideløbende hermed kastede Verner Bruhn sig ud i et lokalhistorisk arbejde, som på den tid ellers ikke var så velset i det akademiske miljø. »På bjerget« var det en udbredt opfattelse, at lokalhistorie var for amatører, og at deres arbejder kun undtagelsesvis bidrog til »den store historie«.

Tidligt påviste Verner Bruhn dog, at lokalhistorien kunne noget, som »den store historie« ikke kan, nemlig skildre almindelige menneskers liv i historien. Eller sagt på en anden måde, lettere bearbejdet efter en tjekkisk forfatter: »Lokalhistorien er den vanddråbe, hvori den store historie spejler sig«.

Det demonstrerede han på overlegen vis første gang i bogen Esbjerg By og borger (1972), hvor den unge by Esbjergs korte historie blev indgående og vedkommende beskrevet. Esbjergenserne følte sig hjemme i skildringen af forskellige tiders dagligdag, og bogen adskilte sig desuden fra de fleste af tidens andre historiske bøger ved at rumme rigtig mange billeder – og i stort format, så man for alvor kunne se detaljerne. Netop samspillet mellem ord og billeder har bragt Verner Bruhns lokalhistoriske bøger ud til kredse, som ellers ikke anså sig for at være interesserede i historie, men i hans version var den både interessant og fængende. Og munter – hvad historie nødvendigvis ikke var eller er. Med en skarp og veludviklet sans for det kuriøse er mange episoder – i det store såvel som i det små – kommet til at stå i et komisk skær, så selv de, der hader historie, ikke kan undlade at trække på smilebåndet.

Bogen Esbjerg by og borger blev udgivet i anledning af Esbjerg og Omegns Sparekasses 100 års jubilæum. Med denne bog oplevede han det sjældne for en lokalhistoriker, at bogen nærmest blev revet væk. Anmeldelser med overskrifter som »Et lokalhistorisk festfyrværkeri« var medvirkende årsag til, at førsteoplaget var væk på kun få dage, og at andet oplag næsten var udsolgt, inden det havde forladt trykkeriet.

At lokalhistorie var virkelig velegnet i undervisningen erkendte Verner Bruhn meget hurtigt. Nogle ting forstås nu nemmere, når man kan tage ud og se på dem i virkeligheden, røre

ved dem, tælle dem eller undre sig over, at det hus, man passerede i forgårs, allerede er væk og afløst af en byggetomt. At finde historien i det nære miljø blev vigtigt for Verner Bruhn, og det blev ikke blot omsat til undervisning på seminarier til gavn for mange kommende lærere, men blev også ét af grundelementerne i hans store, lokalhistoriske forfatterskab. Som lokalhistorisk konsulent medvirkede han desuden til at sætte nybegyndere i gang og vejlede mere trænede skribenter, ikke blot lokalt, men også på landsplan. Størst var kærligheden dog til arbejdet med historien i den by, der var blevet hans, og som han kendte ud og ind. Derfor blev det selvfølgelig også ham, der kom til at skrive bd. 2. af Esbjergs historie i begyndelsen af 1990'erne, hvor byen kunne fejre 100-års jubilæum som selvstændig kommune, ligesom han var forfatter til broderparten af seriens

tredje og sidste bind. Desuden var han et uvurderligt medlem af redaktionen til hele værket.

Foruden sit store forfatterskab og omfattende foredragsvirksomhed har Verner Bruhn været aktivt engageret og involveret i det lokale museums- og arkivarbejde, og som ambassadør for lokalhistorien har han medvirket til at sikre disciplinen anerkendelse på landsplan. Han havde bl.a. øje for, at lokalarkiverne rummede mange guldklumper i deres samlinger og var derfor en ivrig fortaler for, at også denne del af den danske kulturarv opnåede offentlig anerkendelse og økonomisk støtte. Han forsøgte gennem indstiftelsen af H. K. Kristensen Prisen i Historisk Samfunds regi at få en mulighed for at anerkende lokalhistorisk arbejder, udført af engagerede amatører. Samtidig var han også indpiskeren over for lokalarkiverne med hensyn til formidling – om ikke andet skulle de selv

Historisk Samfunds årsmøde 1987, hvor Verner Bruhn som afgående formand takkes af Søren Manøe for sin indsats.

Foto: Esbjerg Byhistoriske Arkiv.

gøre opmærksom på de guldklumper i samlingerne, som lå og ventede på at komme ud af skatkammeret ved at blive formidlet til en større kreds. Ikke uden grund blev han udnævnt til æresmedlem af Historisk Samfund for Ribe Amt i forbindelse med Samfundets 100-års jubilæum i 2002, og ved samme lejlighed tildeltes han H. K. Prisen for sin helt uvurderlige indsats.

I de senere år kom en svær ledegigt til at præge hans liv. Tempoet måtte sættes ned, projekter og oplevelser vælges fra, fordi han ikke længere kunne køre på, som han havde været vant. Mobiliteten var heller ikke den samme, og nogle af de længere rejser, han drømte om at foretage, måtte afskrives. Alligevel levede ikke mange pensionister et så aktivt liv som han, og kun et fåtal yngre mennesker kunne som han arbejde på to bøger på samme tid, sådan som han f.eks. gjorde det med bogen om Det grundtvigske i Esbjerg og jubilæumsskriftet for Jerne Idrætsforening. Det lykkedes ham

at blive færdig med begge projekter og med godt resultat, men efter denne tour de force valgte han forståeligt nok at »gå på pension«, i hvert fald med hensyn til udgivelse af bøger. At skrive artikler holdt han dog ikke op med, hvis det kunne blive i hans eget tempo og uden deadlines.

Ved et langt livs ihærdigt indsats nåede Verner Bruhn virkelig meget – 164 titler på skriftlige arbejder, heraf de fleste historiske – dukker op, når man søger på hans navn i biblioteksverdenens databaser. Ikke uden grund bed han sig fast i det historiske arbejde, for historie var ikke underholdning, men havde en mening. »Historien skal lære os at mestre nutiden«, som han udtalte til avisen i forbindelse med sin 60-års fødselsdag i 1988.

Ære være Verner Bruhns minde.

*Jørgen Dieckmann Rasmussen, leder af Esbjerg
Byhistoriske Arkiv.*

Fhv. formand for Historisk Samfund for Ribe Amt.

Generalforsamling

Formanden indledte generalforsamlingen med at udtale mindeord om Inge Manøe, Søren Hübsmann og Verner Bruhn.

Herefter valgtes Søren Manøe, Ølgod til ordstyrer og fastslog at generalforsamlingen var lovlig indvarslet.

Derefter aflagde formanden beretning og kassereren regnskab. Begge dele godkendtes af forsamlingen.

Næste punkt var valg til bestyrelsen, hvor Søren Mulvad og Mogens Hansen genvalgtes. Sven Tygesen, Vorbasse ønskede ikke genvalg og nyvalgt blev museumsinspektør på Esbjerg Fiskeri- og Søfartsmuseum, Mette Guldborg.

Da suppleanten Uwe Dall, Ribe ved Inge Manøes død var trådt ind i bestyrelsen, og Sven Tygesen ved generalforsamlingen 2006, hvor Jørgen Dieckmann trak sig ud, havde overtaget dennes post, skulle to nye suppleanter vælges. Valgt blev Jens Erik Starup, Grindsted, og Harry Hansen, Ansager.

Der var ikke indkomne forslag og kontingentet foreslåedes uændret, hvilket blev vedtaget.

Under eventuelt takkede formanden Sven Tygesen, Vorbasse, for hans indsats i bestyrelsen, hvor han i 25 år figurerede som suppleant, og det sidste år som aktiv bestyrelsesmedlem.

Bestyrelsens beretning for virksomhedsåret 2006

Det kan kun siges at året har været et hæsbærende år for Historisk.

Samfund. Da vi efter sidste generalforsamling stod uden den mangeårige formand Jørgen Dieckmann Rasmussen, konstituerede vi os med mig som formand, Søren Mulvad som næstformand, Edel Overgaard som kasserer og Inge Manøe som sekretær. Jeg beholdt redaktørposten mens Søren Frederiksen, Sven Tygesen og Mogens Hansen påtog sig de opgaver,

der vedrører tilrettelæggelse af diverse arrangementer. Et arbejde der nok kan kræve sit bestyrelsesmedlem.

I redaktionsudvalget var foruden redaktøren, Søren Mulvad og Inge Manøe også suppleanten Uwe Dall.

Og så kastede vi os ud i opgaverne.

Tirsdag den 2. maj var vores første arrangement, der var en rundvisning i Darum Kirke.

Pastor emeritus Kristian Bundgaard viste rundt i kirken og fortalte om dens historie. Kirken, der daterer sig tilbage i 1200'erne er en af egnens tufstenskirker. Både kirke og inventar er et besøg værd. Derefter gik vi udenfor, hvor museumsleder på Bramming Egnsmuseum, Mogens Hansen, der også er bestyrelsesmedlem for Historisk Samfund, viste os seværdigheder som gravmindernes symboler og deres betydning.

Arrangementet der var meget velbesøgt, gennemførtes i samarbejde med Bramming Egnsmuseum.

Allerede tirsdag den 23. maj havde arrangementsudvalget tilrettelagt endnu en aftenur. Denne gang var det mindsten på Billund-Vorbasse-egnen det gjaldt, og også her var museumsleder Mogens Hansen guide.

Det var en interessant aften, hvor vi så et udsnit af mindsten fra vikingetid til nutidens kirkegårde. Et meget interessant emne, hvor der pegedes på, at mennesker gennem næsten alle tider har haft behov for at hædre personer eller begivenheder.

Aftenen bød ikke på det bedste vejr og nogle grimme regnbyger ramte os, men vi havde da tørvejr til at sidde udendørs på en rastepads og nyde den medbragte kaffe. Også denne aften var meget vellykket og godt besøgt – vejret taget i betragtning.

Så holdt vi sommerferie og mødtes først igen lørdag den 26. august, hvor årbogen blev præsenteret. Det skete i Farup præstegårds konfirmandstue, og vi var så heldige at biskop over Ribe Stift, Elisabeth Dons Christensen havde sagt ja til at komme og anmelde årbogen. Det gjorde hun godt. Hun var utrolig rosende og positiv, så de forfattere, der var mødt op, kun kunne glæde sig meget. Det kunne Historisk Samfund også – vi fik også ros for at udgive årbogen og biskoppen pegede netop på, at

vores udgivelse var meget værdifulde derved, at så mange forskellige kom til orde. Vi var røde af glæde.

Efter præsentationen viste sognepræst Elin Hjuler-Sørensen os rundt i den nylig restaurerede Farup kirke. Et meget spændende indslag. Der var omkring 40 personer til stede, og konfirmandstuen var fyldt til bristepunktet.

Søndag den 3. september var Historisk søndag. Turen blev ledet af Søren Frederiksen fra Historisk Samfunds bestyrelse, og var en tur langs den gamle toldgrænse fra Knagemøllen til Kolding. Undervejs blev vi orienteret om møllernes, og ikke mindst toldgrænsernes historie, stederne hvor der i 700 år oprævedes told og var en grænse mellem det nordlige Danmark og Hertugdømmet Slesvig. En grænse der ophævedes i 1851.

Da vi nåede Kolding nød vi i hast den medbragte kaffe. I hast for fhv. direktør Helge Lorentzen, fra TV syd ventede os med en byvandring i den gamle bydel. Han rundviste under mottoet »Fra slum til attraktiv byfornyelse«. En meget interessant vandring, afbrudt af at vi slog paraplyerne op – og ned, men det kom ikke på noget tidspunkt til at betyde noget negativt for turen. En tankevækkende eftermiddag der fik os til at tænke på, om ikke det var en ide med byvandring i flere af vore byer. Man får hermed et indblik i udviklingen og byernes historie i nyere tid.

Tirsdag den 31. oktober samledes vi igen. »Til fælles bedste – det danske landbrug under besættelsen. Det var titlen på et foredrag af adjunkt Mogens R. Nissen, Syddansk Universitet, Esbjerg.

Det var et spændende foredrag om landbrugs problemer, fordele og ændringer i besættelsesårene 1940-45.

Det arrangement var tilrettelagt sammen med Folkeuniversitetet og Brørup Landbofor-

enings Seniorudvalg og det var meget velbesøgt af omkring 70 personer.

Så den 1. marts 2007 havde vi så dette års første arrangement. Det var bare kanon – som det hedder i nutidssprog – Sammen med Folkeuniversitetet og Vorbasse Bibliotek indbød vi til foredrag med Pia Friis Laneth, forfatteren til bogen »Lillys Danmarkshistorie«. Bogen er en familiekronike, der begynder i Vorbasse og Hejnsvig, hvor forfatternes oldemødre knoklede for at holde sulten fra dørene. Det er en personlig fortælling om de store forandringer der er sket i forholdet mellem mænd og kvinder siden ca. 1880. Pia fortalte levende om sit værk og arbejdet med det.

Et meget spændende og læseværdig kulturhistorisk værk. Og så kommer det, der gjorde aftenen kanon. Der kom over 150 mennesker for at høre hende. Bestyrelsen havde selv måtte lave kaffe og medbringe brød, da hotellet var under reparation. Det forslog ikke, der måttet hentes mere brød hos bageren, der heldigvis var leveringsdygtig. Det blev et meget vellykket arrangement som vi var rigtig stolte af.

Det var lidt om de faste programsatte arrangementer. Men Historisk Samfund har foretaget sig andet i årets løb. For det første er vi kommet på nettet. Vi har en hjemmeside med adressen www.histsamfund.dk Kassereren Edel Overgaard er webmasteren og den, der har styr på siden. Der har naturligvis været enkelte småting at rette og tilrette, men jeg er sikker på, at Edel har styr på dette. Hjemmesiden skaffede os straks flere nye medlemmer, også fra andre egne af landet.

Men vi har også levet op til Historisk Samfunds formål, der påbyder os at formidle og udgive.

Den 1. november præsenterede vi Uwe Dalls bog om skoleliv i Vestjylland. Det skete ved en reception på museet Ribes Vikinger. Der deltog

rigtig mange og bogen er blevet meget vel modtaget. Historisk Samfund er Uwe Dall megen tak skyldig for at vi fik lov til at udgive det fine værk.

Senere på efteråret sendte vi så et fotografisk genoptryk af fhv. sognepræst John M. Møllers bog »Historiske oplysninger om Slaugs Herred« på gaden. Det var et længe næret ønske at genudgive dette værk og også det er blevet velmodtaget

Midt på sommeren fandt formanden så nogle gamle diaspilder fra Amtet. De var optaget af Historisk Samfund i årene 1943-47, og havde gemt sig på et loft i mange år. Billederne søgte og fik vi lidt penge fra amtet til at få renoveret, og i aften skal de så, her efter generalforsamlingen, vises frem. Det er billeder fra forskellige steder i amtet, og det er ret interessant at se, hvad man fandt det vigtigt at dokumentere i 1943-47.

Da jo nu Ribe Amt som sådant blev nedlagt 1. jan 2007, fik Søren Manøe og jeg den tanke at udsende et slags farvelskrift. Det skete omkring 1. februar hvor vi på det gamle rådhus i Varde præsenterede Våben og Gyldne kæder. Bogen – eller hæftet – er udsendt gratis til medlemmerne og vi har fået mange positive tilkendegivelser derfor.

Den 1. december 2006 modtog Historisk Samfund kopi af et takkebrev til Grete Jæger og Søren Manøe fra Foreningen af cancerramte børn. Året før udgav søren og Grete bogen »De drog ud og kæmpede for friheden«. Bogen var en gave til Historisk Samfund og et evt. overskud skulle deles mellem Samfundet og Foreningen Cancerramte børn. Foreningen takker i brevet for 10 403 kroner. Vi takker for det samme beløb til Historisk Samfund.

Hvordan fremtiden vil blive for Historisk Samfund er vi selvfølgelig meget spændte på. Vi har tidligere modtaget økonomisk støtte fra

samtligte 14 kommuner i amtet. Disse er nu reducerede til fem, nemlig Esbjerg, Billund, Varde, Vejen og Fanø. Hvordan vil støtten blive fremover? Det kan kun tiden vise, men vi er fuld af fortrøstning og håb, og vi håber at kunne være bæredygtige langt ind i fremtiden. Det betyder dog også, at det er vigtigere end nogensinde med en stor medlemsskare.

Til slut vil jeg på bestyrelsens vegne takke vore faglige samarbejdspartnere, Ribe Amts Lokalkraver, og Ribe Amts Museumsråd. Tak til kommuner og til Amtet, tak til Lida og

Oskar Nielsens fond for tilskud, der er af afgørende betydning for os.

Endelig vil jeg takke Sven Tygesen, der har valgt at forlade bestyrelsen. Jeg håber han er klar over, at vi vil savne ham. Sven har kun været i bestyrelsen et år, men har i ret mange år været suppleant, en post han også fralægger sig. Tak til Uwe Dahl, der beredvillig trådte ind i bestyrelsen, da vi mistede Inge Manøe, og til allersidst en personlig tak til bestyrelsens medlemmer for at have hjulpet mig igennem de vanskeligheder jeg mødte, da jeg blev valgt til formand.

Nye medlemmer 2006

Aksel Bjerrum, Ribe
Aksel Fredensborg, Grindsted
Anna Marie Pedersen, Esbjerg
Anna og Anders Schelde, Holsted.
Asta Haahr Hansen, Janderup
Betty Thomsen, Esbjerg
Bodil Pedersen, Ribe
Bodil Post, Vorbasse
Eddy Christensen, Esbjerg
Eiler Balslev Clemmensen, Herning
Elin Hjuler-Sørensen, Ribe
Ellen Juhl, Ribe
Erik Henriksen, Ribe
Erling Christensen, Esbjerg
Ernst Jensen, Rude
Flemming Jørgensen, Esbjerg
Helge Conradsen, Ribe
Helmut Riigler, Fanø
Inger Dahl Andersen, Varde
Inger Dahlmann Jensen, København Ø
Inger Grethe Bjerrum, Sommersted

Irene og Verner Keller, Endrup
Jan Meesenburg, Esbjerg
Jens Chr. Christensen, Frederiksberg
Jette Beck Petersen, Janderup
Jørgen Olesen, Hejnsvig
Ka Jo Bonde, Sønderborg
Kirsten Dahl Jensen, Varde
Kirsten Vagtholm, Billund
Lars Bollerslev, Ribe
Maj-Britt Agerbæk Sørensen, Valby
Manfred Riedl, Glejbjerg
Marie Friis, Vorbasse
Mogens R. Nissen, Esbjerg
Niels Jørgen Skov, Esbjerg
Peter B. Møller, Kibæk
Susanne Møll, Ribe
Sven Gram Jensen Outrup
Yvonne Pedersen, Skibby

Historisk Samfunds regnskab 2006

Indtægter		Udgifter	
Kontingent	101105,00	Løn	12800,00
Tilskud:		Kontorudgifter	10421,66
Bramming	763,00	Møder/udflugter	3695,25
Grindsted	1200,00	Bestyrelsen	14836,60
Helle	500,00	Årbogen 2006 incl. Porto	65335,12
Brørup	500,00	Trykning af "Skoleliv i Vestjylland"	37021,00
Ølgod	1000,00	udgifter vedr. "Skoleliv i Vestj."	12144,60
Ribe	2188,00	Genoptryk af "Slaugs Herred"	25950,00
Fanø	500,00	Diasrensning	5800,00
Blåvandshuk	1984,00	Foreningen for cancerramte børn	10403,00
Blåbjerg	1000,00	Hjemmeside	6745,00
Billund	500,00	Porto	5878,40
Holsted	500,00	Moms på Årbog.	6440,18
Vejen	1000,00	Moms Skoleliv i Vestjylland	1082,50
Esbjerg	2500,00	Moms Slaugs Herred	562,38
Varde	1500,00	Foreningsudgifter i alt	219115,69
Ribe amt.	21107,00		
L. og O.Nielsens Fond.	2000,00	Årets resultat	43137,49
Andet	362,00		
Tilskud i alt	39104,00	Balance	Indtægter Udgifter
Nettorenter/afkast:			262253,18 262253,18
Obligationkontoen	542,63		
Investeringsbeviser	5351,25		
Gebyrer	-429,00	5464,88	
Nettoindtægter bogsalg	36027,30		
Honorar bogbidrag	252,00		
Sponsorbidrag Skoleliv i Vestjylland	50000,00		
Sponsorbidrag Genoptryk af Slaugs Herred	22000,00		
Sponsorbidrag til diasrensning	5800,00		
Sponsorbidrag til Våben og Gyldne Kæder	2500,00		
Foreningsindtægter i alt	262253,18		

H. K. Kristensen Prisen 2007

Når Historisk samfund for Ribe Amt tidligere har tildelt H.K.Kristensen Prisen til nogen, har det oftest været på baggrund af noget litterært, noget skrevet, bogudgivelser og registrering. Imidlertid hedder det i fundatsen for prisen, at »der lægges vægt på, at den belønnede indsats forener faglig kvalitet med folkelig formidling«; hvilket åbner vide muligheder for at belønne forskellige aktiviteter. Tidligere har bl.a. Mini-byen i Varde modtaget prisen for sin udstilling og tømrermester Helge Krageskov for den smukke restaurering af hovedgården Sønderсков.

I år tildeler Historisk Samfund H.K.Kristensen Prisen til tidligere lektor Torkil Funder ved Ribe Katedralskole for den indsats han har gjort gennem årene for at formidle mange aspekter af dels Ribe Katedralskoles historie og dels af samme skoles mangfoldige samlingers historie.

Der har været mulighed for at grave dybt i enkeltgenstandes og enkeltpersoners historie og indsats og der har været mulighed for at opsøge arkivalier mange steder i landet og samtale med mange personer, som har kendt skolen og vidst besked. Torkil Funder er blevet Ribe Katedralskoles bindeled til skolens egen fortid, hvilket sidst er demonstreret ved Torkils afgang i august 2006 som Danmarks ældste, fungerende gymnasielærer, og da gav en række dybdelodninger dagslys.

Hovedindsatsen lå imidlertid i 1995, da Torkil tilrettelagde en stor udstilling i anled-

Torkil Funder. Foto: Olga Pedersen.

ning af skolens 850-års jubilæum. Herom mere senere i aften.

Udover den indsats Torkil hædres for i dag, vil jeg kort nævne enkelte øvrige punkter, hvor Torkil Funder har sat fingeraftryk i lidt andre sammenhænge. Han har opstillet samlingerne på Torningegnens Museum og Års Museum. Han har tilrettelagt udstillinger i Randers, Ribe og på Nationalmuseet. Adskillige andre museer og snart også i Berlin og...

Desuden har Torkil beskæftiget sig med Carsten Niebuhrs person og rejser, Jakob A. Riis' fotografier og person, med skrammel, fotografi, etnografi, biologi og ikke mindst geografi.

Alt sammen oftest udgivet i en éngangsform, en udstilling eller lysbilledforedrag, formidlingsformer som er afhængige af nuet. De kan opleves i nuet, men kun opbevares i mindet.

Bibliografi 2007

Fra Ribe Amt bringer hvert år en liste over bøger og tidsskrifter vedrørende det gamle Ribe Amts historie. Oversigten er udarbejdet efter oplysninger fra biblioteker, museer, arkiver og enkelte private, der velvilligt har stillet deres udgivelser til rådighed for redaktionen. Her vil man fortsat være meget taknemlig for oplysninger, der kan føre til, at listen bliver så fuldkommen som mulig.

Når der i listen henvises til Egnsbogen 2006, er det Grindsted-Billund egnen, der henvises til. Lokalårbogen omhandler den gamle Bramming Kommune og RA 2006 er Historisk Samfund for Ribe Amts årbog 2006.

Anden Verdenskrig

Historisk Samling fra Besættelsestiden 1040-1945. Samarbejde og Sabotage. Esbjerg 2006.

[omhandler personerne H.C. Hansen/ Henrick Hauch/ Ejner Krenckel/Werner Best/Hans Peter Poulsen/Frants Gertsen]

Jensen, Arne. Landsknaegt i Le'gion E'trange're. Erindringer fra krigsårene 1940-1945. [omhandler bl.a. Grindsted] Ådalen 2006.

Lundtofte, Henrik: »Gestapochef i Esbjerg« i RA 2006 s. 23-38.

Arkæologi

Andersen, Michael: »Seglstamper fra middelalderens Ribe« i By, marsk og geest 2006 s. 75-86.

Bencard, Mogens og Ole Kristiansen: »Niels Thamsens lutherfromme kakkelovne – et sluttet fund af monokrome og polykrome reformations-kakler i Ribe« i By, marsk og geest 2006 s. 35-74.

Ebbesen, Klaus: »En højgruppe på Askov Mark – Enkeltgravskulturen opstod i Ribe Amt.« i RA 2006 s. 107-125.

Ejstrup, Bo og Thijs Maarleveld: »Et middelalderligt fragtskib – marinearkæologi i Knudedybet« i Sjøkølen 2006 s.133-142.

Feveile, Claus, Lene Frandsen og Ingrid Stoumann: »Magnetisk kortlægning af grubehuslokaliteter i Ribe Amt« i Mark og Montre 2006 s.5-17.

Johansen, Anne Louise Lund, Christian Koch Madsen:

»Åbrinken – et opdelt jernaldersamfund fra tiden omkring Kristi fødsel« i Mark og Montre 2006 s.72-81.

Stoumann, Ingrid: »Pas på fortidsminderne – for fremtidens skyld« i Mark og Montre 2006 s. 43-53.

Søvsø, Morten: »Arkæologiske undersøgelser i Sønderportsgade – Ribes hovedgade gennem 900 år« i By, marsk og geest 2006 s.5-33.

Brandvæsen

Hegn, Stig: »Bramming Brandvæsen« i Lokalårbogen 2006 s. 41-48.

Hegn, Stig: »Den største tragedie i byen. Da hytten brændte i 1960« i Lokalårbogen 2006 s. 49-51.

Danmarkshistorie

Laneth, Pia Fris. Lillys Danmarkshistorie. Kvindeliv i fire generationer. Gyldendal 2006.

Ejendoms- og ejerforhold

Schacke, Adam Tybjerg: »Godsejere, selvejere og bondeproprietærer – besiddelsesforhold i området omkring Esbjerg 1686-1788« i Mark og Montre 2006 s.82-97.

Erindringer

Andersen, Gunnar: »Min lange skolevej« i Vestjyske fortællere 2006 s.35-36.

Andersen, Gunnar: »Fallit eller hvad?« i Vestjyske fortællere 2006 s. 71-75.

Andersen, Henry: »Fire danskere i Argentina! Et minde om Johannes, Launy, Henry og Jørgen« i Vestjyske fortællere 2006 s.155-168.

Barner, Svend Erik: »Fra min tid som dreng på Varde Å« i Vestjyske fortællere 2006 s. 91-103.

Borg, Irma: »Feriesøstre 1946-2006« i Vestjyske fortællere 2006 s. 59-69.

Clausen, Thyge. Historier og billeder fra Varde. Varde Lokalhistoriske Arkiv 2004-2006. Bd 2.

Duedahl, Orla: »Dømt til døden i Varde og efterfølgende halshugget« i Vestjyske fortællere 2006 s. 77-85.

Frederiksen, Niels. Et liv til søs. H.P. Thomsens erindringer om livet på havet 1874-1917. Esbjerg 2006.

Gorridsen, Verner: »En barndom på Esbjerg Havn 1930-1948« i RA 2006 s. 87-106.

Haahr, Poul: »Han bor i vognen i Elmegade. Samtale med »Ganne«, Harry Frederiksen« i Lokalårbogen 2006 s. 26-30.

Haahr, Poul: Mit livs vendepunkt. Ulla Ditlevsen: »En Nørrebro pige bliver husmandskone« i Lokalårbogen 2006 s. 31-33.

Haahr, Poul: »Fra bagersvend til organist. Knud Ebsen« i Lokalårbogen 2006. s. 34-36.

Haahr, Poul: »Fra maskinlærling over skolelærer til bibliotekar. Bent Gotfredsen« i Lokalårbogen 2006 s. 36-40.

Hansen, Mogens: »Terrorist-organisation i Gørding? Gørding Skyttekreds 1885-1965« i Lokalårbogen 2006 s. 88-93.

Hansen, Verner, A.: »Et tilbageblik« i Vestjyske fortællere 2006 s. 53-57.

Hegn, Stig: »Den største tragedie i Byen. Da hytten brændte i 1960« i Lokalårbogen 2006 s. 49-51.

Jensen, Arne. Landsknægt i Le'gion E'trange're. Erindringer fra krigsårene 1940-1945. [omhandler bl.a. erindringer fra Grindsted] Ådalen 2006.

Jensen, Inga: »Erindringer fra min barndom, ungdom og musikerliv i 40 år.« i Vestjyske fortællere 2006 s. 141-144.

Jensen, Ingrid: »Møde med Vestjylland« i Lokalårbogen 2006 s. 61-65.

Kristensen, Anders Jul: »Erindringer fra Bække Mose« i RA 2006 s. 67-78.

Laugesen, Inge Nybro: »Barndomserindringer fra Sneum« i RA 2006 s. 39-54.

Madsen, Kaj: »Fyret – jeg var for lille« i Vestjyske fortællere 2006 s. 23-33.

Metum, Knud: »i Vestjyske fortællere 2006 s.113-121.

Møller, Niels: »Kong Frederik VII på Kikkenborg« i Lokalårbogen 2006 s. 103.

Nielsen, Doris: »Grindsted er det helt rigtige sted« i Egnsbogen 2006 s. 38-41.

Nielsen, Inger: »Erindringer fra min barndom i Varde« i Vestjyske fortællere 2006 s.105-112.

Nielsen, Ellinor: »Grøn var min barndoms eng« i Vestjyske fortællere 2006 s. 37-52.

Nielsen, Herløv: »Vestjyder« i Vestjyske fortællere 2006 s. 87-89.

Nielsen, J. S.: »Begivenheder i Billund Kommune i tiden efter 1978« i Egnsbogen 2006 s. 27-37.

Nielsen, Tage: »Johanne Nielsen. Lærerinde og Mandøboer, 2.« i Lokalårbogen 2006 s. 52-56.

Nielsen, Tage: »Polske Wanda« i Lokalårbogen 2006 s. 57-60.

Plesner, Erik: »Livskunstneren Alfred Nielsen. Alfred Jenyw« i Lokalårbogen 2006 s. 71-74.

Sørensen, Christen: »Fra bondemand til vismand« i Lokalårbogen 2006 s. 75-82.

Sørensen Helmer: »Hunderup i 1940'erne og 1950'erne – og Høffner« i Lokalårbogen 2006 s. 83-87.

Thomsen, Thomas og Stig Hegn: »Raunsø mose – engang en stor arbejdsplads« i Lokalårbogen 2006 s. 66-70.

Vejrup, Henning. 40 år med Helle Kommune. Helle 2006

Erhvervshistorie

Alexandersen, Finn: »Alexandersen møbler i 3 generationer« i Vestjyske Fortællere 2006 s 9-15.

Hahn-Pedersen, Morten og Mette Guldberg: »Esvagt-en offshorevirksomhed i Esbjerg« i Sjøklen 2006 s. 43-64.

Madsen, Kaj: »Fyret – jeg var for lille« i Vestjyske fortællere 2006 s. 23-33.

Nielsen, Tage: »Kendt møbelfabrik. 1. Jeki i Bramming og 2. Nielaus og Jeki i Vejrup« i Lokalårbogen 2006 s.9-15.

Fiskeri

Byskov, Søren: »Esbjergfiskeriet omkring årtusindskiftet« i Mark og Montre 2006 s. 32-42.

Byskov, Søren: »Erhvervsfiskeriet på Ringkøbing Fjord 1980-2006« i Sjøklen 2006 s. 85-96.

Hjort Rasmussen, Alam. En udmærket bekvem fiskeplads: årstidsfiskeriet fra Nymindegab og Holmslands Klit i 1800-årene. Varde Museum 2006

Søndergaard, Morten Karnø: »Esbjergfiskerne og havmiljøet – Grindalsagen 1973« i Sjøklen 2006 s.65-84.

Flygtningelejre

Lokalhistorisk Forening for Ho, Oksby og Aal sogne. Blävand-lejren 1945. Varde Museum 2006

Fortidsminder

Stoumann, Ingrid: »Pas på fortidsminderne – for fremtidens skyld« i Mark og Montre 2006 s.43-53.

Fyrtårne

Jepsen, Palle Uhd: »Blävandshuk Fyr« i Vestjyske fortællere 2006 s. 123-139.

Færgefart

Garmer, Torben. Imellem Esbjerg og Fanø. Esbjerg 2006

Hekseprocesser

Hvid-Olsen, Egil: »Apellone, Hr. Jens og Maren Splid – 3 hekseprocesser i Ribe Stift« i Ribe Stiftsbog 2006 s. 43-54.

Idræt

Bruhn, Verner og Christian Ray Hammer. Jerne Idrætsforening gennem 100 år. Esbjerg 2006.

Jagt

Frausing, Mikale: »Jagten i Fiilsø 1900-1950 – en fællesressource til markedsøkonomi« i Mark og Montre 2006 s.18-31.

Jubilæumsskrifter

Bruhn, Verner og Christian Ray Hammer. Jerne Idrætsforening gennem 100 år. Esbjerg 2006.

Bruhn, Verner. Det grundtvigske i Esbjerg. Grundtvigsfonden 25 år. Esbjerg 2006.

Carstensen, Christian. Løbners Plantage 1906-2006. Holsted 2006.

Hahn-Pedersen, Morten og Mette Guldberg. Sikkerhed til søs. Esvagt gennem 25 år. Esbjerg 2006.

Fuglsang, Hans Christian/ Karen Marie Haahr/Knud Jensen/Minna Jensen/Dorthe Rohwer. Bakkevejens skole i 100 år 1906-2006. [Bramming] Esbjerg 2006.

Vig, Erik: »Tanker før, under og efter et skolejubilæum« i Vestjyske fortællere 2006 s. 151-153.

Kommunesammenlægning og kommunal administration

Andersen, Jørn: »Hvem bestemmer?« [om kommunevalg og sammenlægning] i Lokalårbogen 2006 s. 6-8.

Mulvad, Søren/Mogens Hansen/Jan Meesenburg/Jørgen Dieckmann Rasmussen. Esbjerg Kommune. Mellem fortid og fremtid. Esbjerg 2006.

Kulturmiljø og kulturarv

Guldberg, Mette: »Fra Kulturmiljø til kulturarv – museer og det kulturhistoriske arbejde« i Sjaklen 2006 s. 97-117.

Kunsthistorie

Buurgård, Lise: »Kunsthivet i Tistrup – et historisk vue« i Mark og Montre 2006 s. 98-112.

Nielsen, Teresa: »Niels Skovgaard: Magnusstenen« i Mark og Montre 2006 s.113-122.

Stokbro, Anne Lise: »Vilhelm Kyhns tegne- og maleskole for kvinder 1863 til 1895« i Mark og Montre 2006 s. 54-63.

Kvindehistorie

Laneth, Pia Friis. Lillys Danmarkshistorie. Kvindelig i fire generationer. Gyldendal 2006.

Madsen, Agnete Birger. Karen Sophies barsdelsfærd. Levevilkår for ugifte mødre og uægte børn i to danske land-

sogne ca. 1830-1880. [Janderup sogn i Varde Kommune] Kvindemuseet i Danmark 2005.

Kunsthåndværk

Hoffmann, Birthe: »BAGHUSET – et værkstedsfællesskab for kvinder« i Lokalårbogen 2006. s. 16-18.

Lokalarkiver

Lindby, Jens: »Laver de noget på lokalhistorisk arkiv?« i Vestjyske fortællere 2006 s. 17-21.

Museer

Jensen, Thyge, Svend Tougaard og Morten Hahn-Pedersen: »Nyt sælarium på Fiskeri- og Søfartsmuseet« i Sjaklen 2006 s.143-159.

Personalhistorie

Laurids Rosendahl. »Laurids Rosendahl – en ildsjæl i fangenskab« Lars Ulrik Thomsen i RA 2006 s. 79-86.

Kent Olsen. »Paradisets Olsen« Petersen, Sam. Højt: i Lokalårbogen 2006 s. 19-25.

Petra Bech Bjerrum. »Husmandskonen og digterinden – Petrea Bech Bjerrum, Tanderup«. Uwe Dall i RA 2006 s. 3-22.

Sanatorier

Høy-Nielsen, Aja: »Kystsanatoriet i Hjerding – børn gennem 90 år« i RA 2006 s. 59-66.

Skibsfart

Byskov, Søren: »Erhvervsfiskeri på Ringkøbing Fjord 1980-2006« i Sjaklen 2006 s. 85-96.

Ejstrup, Bo og Thijs Maarleveld: »et middelalderligt fragtskib – marinearkæologi i Knudedybet« i Sjaklen 2006 s. 133-142.

Frederiksen, Niels. Et liv til søs. H. P. Thomsens erindringer om livet på havet 1874-1917. Esbjerg 2006.

Hahn-Pedersen, Morten: »Konsulens skib – omkring et skibsportræt fra 1847« i Sjaklen 2006 s. 9-26.

Hahn-Pedersen og Mette Guldberg: »Esvagt – en offshorevirksomhed i Esbjerg« i Sjaklen 2006 s. 43-63.

Petersen, Holger Munchaus: »Barkskibet *Sleipner* Fra »Down Easter« til »Plimsøller« i Sjaklen 2006 s. 27-42.

Røn, Georg: »Et forlis« i Vestjyske fortællere 2006 s.145-150.

Søndergaard, Morten Karnøe: »Esbjergfiskerne og havmiljøet- Grindal-sagen 1973« i Sjaklen 2006 s. 65-83.

Skilsmissegager

Mulvad, Søren: »Birkedommerens livlige Elisabeth – en celeber skilsmissegager fra 1764« i RA 2006 s. 55-58.

Skolehistorie

Dall, Uwe. Skoleliv i Vestjylland 1539-1956. Mellem idealer og virkelighed. Tved og Tanges skolers historie. Historisk Samfund for Ribe Amt 2006.

Madsen, Ernst: »Støvede Protokoller« [skoleprotokoller i Hejnsvig skole] i Egnsbogen 2006 s. 20-26.

Sognehistorier

Lokalhistorisk arkiv i Brørup. Folding Sogn i fortid og nutid. Jelling 2006.

Stifts- og kirkehistorie

Bruhn, Verner: »Et stift under forvandling« i Ribe Stiftsbog 2006 s.8-19.

Bruun, Jens: »Middelalderlige altertavler i Ribe Stift« i Ribe Stiftsbog 2006 s.20-29.

Gammeltoft, Peder: »Udgør Ribe Stift et selvstændigt navnemiljø?« i Ribe Stiftsbog 2006 s. 88-100.

Hvid-Olsen: »Apellone, Hr. Jens og Maren Splid. 3 hekseprocesser i Ribe Stift« i Ribe Stiftsbog 2006 s. 43-54.

Jensen, Mogens: »Stiftet i dag og i fremtiden« i Ribe Stiftsbog 2006 s.101-112.

Mols, Inge Marie: »Kirkebyggeri på heden« i Ribe Stiftsbog 2006 s. 55-62.

Tausen, Hans, biskop i Ribe 1542-1561 »En juleprædiken fra reformationstiden« i Ribe Stiftsbog 2006 s.30-42.

Tinghuse

Hegn, Stig: »Tinghus i Sdr. Lourup 1685-1737« i Lokalårbogen 2006 s. 99-102.

Olesen, Vagn: »Tinghus i Sdr. Lourup 1684 -1737 og dets beliggenhed« i Lokalårbogen 2006 s. 94-98.

Turisme og turistattraktioner

Petersen, Sam. Højst: »Paradiset Olsen« i Lokalårbogen 2006 s. 192.

Rheinheimer, Martin: »Billeder fra Nordsøkystens søbade. Om postkort som markedsføring af de nordfrisiske øer« i Sjaklen 2006 s. 119-131.

Årbøger

By, marks og geest 2006. Kulturhistorisk årbog for Ribe-egnen. Ribe 2006.

Egnsbogen. Grindsted. Billund. Give. Lokalhistorisk årbog. Grindsted 2006.

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn. Årsskrift for 2005 – 2006. Brørup 2006.

Historisk Samfund for Ribe Amt. Fra Ribe Amt. Esbjerg 2006.

Mark og Montre. Årbog for Ribe Amts museer 2006.

Sjaklen 2006. Årbog for Fiskeri- og Søfartsmuseet. Esbjerg 2006.

Ribe Siftsbog. År 2006. Ribe 2006

Vestjyske Fortællere 2006. Varde 2006.

Billund Kommune

Nielsen, J. S.: »Begivenheder i Billund kommune i tiden efter 1978« i Egnsbogen 2006 s. 27-37.

Grindsted

Jensen, Arne. Landsknægt i Le'gion E'trange're. Erindringer fra krigsårene 1940-1945. Ådalen 2006.

Nielsen, Doris: »Grindsted er det helt rigtige sted« i Egnsbogen 2006 s. 38-41.

Hegnsvig

Laneth, Pia Fris. Lillys Danmarkshistorie. Kvindeliv i fire generationer. Gyldendal 2006.

Madsen, Ernst: »Støvede protokoller« [Skoleprotokoller fra Hejnsvig Skole] i Egnsbogen 2006 s. 20-26.

Vorbasse

Laneth, Pia Fris. Lillys Danmarkshistorie. Kvindeliv i fire generationer. Gyldendal 2006.

Esbjerg Kommune**Bramming**

Fuglsang, Christian og et redaktionsudvalg. Skole i 100 år. Bakkevejens skole 1906-2006. Bramming 2006.

Hahn-Pedersen, Morten og Mette Guldborg. Sikkerhed til søs. Esvagt gennem 25 år. Esbjerg 2006.

Haahr, Poul: »Samtale med »Ganne«, Harry Frederiksen« i Lokalårbogen 2006 s. 26-30.

Haahr, Poul: »Mit livs vendepunkt – Ulla Ditlevsen« i Lokalårbogen 2006 s. 31-33.

Haahr, Poul: »Fra Bagersvend til organist – Knud Ebsen« i Lokalårbogen 2006 s. 34-36.

Haahr, Poul: »Fra maskinlærning over skolelærer til bibliotekar – Bent Gotfredsen« i Lokalårbogen 2006 s. 36-40.

Hegn, Stig: »Bramming Brandvæsen« i Lokalårbogen 2006 s. 41-48.

Hegn, Stig: »Den største tragedie i byen – Da hytten brændte i 1960« i Lokalårbogen 2006 s. 49-51.

Hoffmann, Birthe: »Baghuset – et værkstedsfællesskab for kvinder« i Lokalårbogen 2006 s. 16-18.

Møller, Niels: »Kong Frederik VII på Kikkenborg« i Lokalårbogen 2006 s. 103.

Nielsen, Tage: »Polske Wanda« i Lokalårbogen 2006 s. 57-60.

Nielsen, Tage: »Portræt af to møbelfabrikker – Jeki i Bramming og Nielaus og Jeki i Vejrup« i Lokalårbogen 2006 s. 9-15.

Stoumann, Ingrid: »Pas på fortidminderne – for fremtidens skyld« i Mark og Montre 2006 s. 43-53.

Thomsen, Thomas og Stig Hegn: »Raunsø Mose – engang en stor arbejdsplads« i Lokalårbogen 2006 s. 66-70.

Darum

Plesner, Erik: »Livskunstneren Alfred Nielsen – Alfred Jenyw« i Lokalårbogen 2006 s. 71 -74.

Esbjerg

Bruhn Verner og Christian Ray Hammer. Jerne Idrætsforening gennem 100 år. Esbjerg 2006.

Bruhn, Verner. Det grundtvigske i Esbjerg. Grundtvigsfonden 25 år. Esbjerg 2006.

Byskov, Søren: »Esbjergfiskeriet omkring årtusindskiftet« i Mark og Montre 2006 s. 32-42.

Connick-Schmidt, Ning de: »Sognepræst Christian Bruun, børnene og skolen. Esbjerg 1890-1914« i Ribe Stiftsbog 2006 s. 62-75.

Frederiksen, Niels. Et liv til søs. H.P.Thomsens erindringer om livet på havet 1874-1917. Esbjerg 2006.

Garmer, Torben. Imellem Esbjerg og Fanø. Esbjerg 2006.

Gorridsen, Verner: »En barndom på Esbjerg Havn 1930-1948« i RA 2006 s. 87-106.

Historisk Samling fra Beståttelsestiden 1940-1945. Samarbejde og sabotage – seks mænd 1940 – 45. Esbjerg 2006.

Lundtofte, Henrik: »Gestapochef i Esbjerg« i RA 2006 s. 23-38.

Mulvad, Søren/ Jan Meesenburg/ Mogens Hansen/ Jørgen Dieckmann Rasmussen. Esbjerg Kommune. Mellem fortid og fremtid. Esbjerg 2006.

Schacke, Adam Tybjærg: »Godsejere, selvejere og bondepropritærer – besiddelsesforhold i området omkring Esbjerg 1686-1788« i Mark og Montre 2006 s. 82-97.

Thomsen, Lars Ulrik: »Laurids Rosendahl – en ildsjæl i fangenskab« i RA 2006 s. 79-86.

Farup

Dall, Uwe: »Husmandskonen og digterinden – Petra Bech Bjerrum, Tanderup.« i RA 2006 s. 3-22.

Gørding

Hansen, Mogens: »Terrorist-organisation i Gørding? Gørding Skyttekreds 1885-1965« i Lokalårbogen 2006 s. 88-93.

Hegn, Stig: »Kommentar til Tinghus i Sdr. Lorurup 1685-1737« i Lokalårbogen 2006 s. 99-102.

Olesen, Vagn: »Tinghus i Sdr. Louruo 1684-1737 og dets beliggenhed« i Lokalårbogen 2006 s. 94-98.

Sørensen, Christen: »Fra bondedreng til vismand« i Lokalårbogen 2006 s. 75-82.

Hjerting

Høj-Nielsen, Aja: »Kystsantatoriet i Hjerting – børn gennem 90 år.« i RA 2006 s. 59-66

Hunderup

Andersen, Jørn: »Hvem bestemmer? Kommunevalget og – sammenlægningen set fra en politisk sidelinie i Hunderup« i Lokalårbogen 2006 s. 6-8.

Sørensen, Helmer: »Hunderup i 1940'erne og 1950'erne – og Høffner« i Lokalårbogen 2006 s. 83-87.

Mandø

Nielsen, Tage: »Lærerinde og mandøboer, – Johanne Nielsen fra Mandø« i Lokalårbogen 2006 s. 52-56.

Sneum

Laugesen, Inge Nybro: »Barndomserindringer fra Sneum« i RA 2006 s. 39-54.

Ribe

Andersen, Michael: »Seglstamper fra middelalderens Ribe« i By, marsk og geest 2006 s. 75-86.

Bencard, Mogens og Ole Kristiansen: »Niels Thamsens lutherfrømme kakkellovne – et sluttet fund af monokrome og polykrome reformations-kakler i Ribe« i By, marks og geest 2006 s. 35-74.

Dall, Uwe. Skoleliv i Vestjylland 1539-1956. Mellem idealer og virkelighed. Tved og Tange skolers historie. Historisk Samfund for Ribe Amt 2006.

Ebert, Birgitte: »Rued Langgaard i Ribe« i Ribe Stiftsbog 2006 s. 76-87.

Kieffer-Olsen, Jacob: »Mark og montre 1965-2006« i Mark og Montre 2006 s. 123-125.

Mulvad, Søren: »Birkedommerens livlige Elisabeth – en celeber skilsmisseg fra 1764« i RA 2006 s. 55-58.

Stokbro, Anne Lie: »Vilhelm Kyhns tegne- og maleskole for kvinder 1863-1895« i Mark og montre s. 54-63.

Søvsø, Morten: »Arkæologiske undersøgelser i Sønderports-

gade – Ribes hovedgade gennem 900 år« i By, marsk og geest 2006 s. 5-33

Vejrup

Jensen, Ingrid: »Møde med Vestjylland« i Lokalårbogen 2006 s. 61-65.

Petersen, Sam. Højt: »Paradisets Olsen« i Lokalårbogen 2006 s. 19-25.

Tausen, Hans, biskop i Ribe 1542-1561: »En juleprædiken fra reformationstiden« i Ribe Stiftsbog s.30-42.

Troelsen, Ole: »Ribe Amts Kunstudvalg – udsmykninger 2000- 2006« i Mark og Montre 2006 s. 107-112.

Fanø Kommune

Frederiksen, Niels. Et liv til søs. H.P. Thomsens erindringer om et liv på havet 1874-1917. Esbjerg 2006.

Garmer, Torben. Imellem Esbjerg og Fanø. Esbjerg 2006.

Varde Kommune

Andersen, Henry: »Fire danskere i Argentina!« i Vestjyske Fortællere 2006 s. 155-168.

Alexandersen, Finn: »Alexandersen møbler i 3 generationer« i Vestjyske fortællere 2006 s. 9-15.

Barner, Erik: »Fra min tid som skibsdreng på Varde Å« i Vestjyske fortællere 2006 s. 91-103.

Borg, Irma: »Feriesøstre 1946-2006« i Vestjyske fortællere 2006 s. 59-69.

Clausen, Thyge. Historier og billeder fra Varde. Varde 2006. Duedahl, Orla: »Dømt til døden i Varde og efterfølgende halshugget« i Vestjyske fortællere 2006 s. 77-85.

Johansen, Anne Louise Lund: »Åbrinken – et opdelt jernaldersamfund fra tiden omkring Kristi fødsel« i Mark og Montre 2006 s. 72-81.

Lindby, Jens: »Laver de noget på lokalhistorisk arkiv?« i Vestjyske fortællere 2006 s. 17-21.

Madsen, Kaj: »Fyret jeg var for lille« i Vestjyske fortællere 2006 s. 23-33.

Nielsen, Ellinor: »Grøn var min barndoms eng« i Vestjyske fortællere 2006 s.37-52.

Nielsen, Inger: »Erindringer fra min barndom i Varde« i Vestjyske fortællere 2006 s. 105-112.

Stoumann, Ingrid: »Pas på fortidminderne – for fremtidens skyld« i Mark og Montre 2006 s. 43-53.

Alslev

Andersen, Gunnar: »Min lange vej til skole« i Vestjyske fortællere 2006 s. 35-36.

Andersen, Gunnar: »Fallit eller hvad?« i Vestjyske fortællere 2006 s. 71-75.

Billum

Metum, Knud: »Barndomserindringer om hverdagsmennesker!« i Vestjyske fortællere 2006 s. 113-121.

Blåvand

Røn, Georg: »Et forlis« i Vestjyske fortællere 2006 s. 145-150.

Blåvandshuk

Jepsen, Palle Uhd: »Blåvandshuk Fyr« i Vestjyske fortællere 2006 s. 123-139.

Aal sogn

Lokalhistorisk Forening. Blåvand-lejren 1945. Varde 2006.

Helle

Vejrup, Henning. 40 år med Helle Kommune. Helle 2006.

Henne

Frausing, Mikael: »Jagten i Fiilsø 1900-1950« i Mark og Montre 2006 s. 18-31.

Ho

Jensen, Inga: »Erindringer fra min barndom, ungdom og musikerliv i 40 år« Metum, Knud: »Barndomserindringer om hverdagsmennesker! i Vestjyske fortællere 2006 s. 141-144.

Lokalhistorisk Forening. Blåvandlejren 1945. Varde 2006.

Nielsen, Herløv: »Vestjyder« i Vestjyske fortællere 2006 s. 87-89.

Janderup

Madsen, Agnete Birger. Karen Sophies barselsfærd. Levevilkår for ugifte mødre og uægte børn i to danske landsogne ca. 1830-1880. Kvindemuseet i Danmark 2005.

Nymindegab

Hjørt Rasmussen, Alan. En udmærket fiskeplads: årstidsfiskeriet fra Nymindegab og Holmslands Klit i 1800-årene. Varde 2006.

Oksbøl

Vig, Erik: »Tanker før, under og efter et skolejubilæum« i Vestjyske Fortællere 2006 s. 151-154.

Oksby

Lokalhistorisk Forening. Blåvand-lejren 1945. Varde 2006.

Outrup

Hansen, Verner A.: »Et tilbageblik« i Vestjyske fortællere 2006 s.53-57.

Tistrup

Buurgård, Lise: »Kunstlivet i Tistrup – et historisk vue« i Mark og Montre 2006 s. 98-106.

Vejen Kommune

Nielsen, Teresa: »Niels Skovgaard: Magnusstenen« i Mark og montre 2006 s. 113-122.

Stoumann, Ingrid: »Pas på fortidsminderne- for fremtidens skyld« i Mark og Montre s. 43-53.

Askov

Ebbesen, Klaus: »en højgruppe på Askov Mark – Enkeltgravskulturen opstod i Ribe Amt« i RA 2006 s. 107-125.

Brørup

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn. Årsskrift for 2005 – 2006. Brørup 2006.

Lokalarkivet i Brørup. Folding Sogn i fortid og nutid.. Jelling 2006.

Bække

Kristensen, Anders Jul: »Erindringer fra Bække Mose« i RA 2006 s. 67-78.

Holsted

Carstensen, Christian. Løbners Plantage 1906-2006. Holsted 2006.

Register

A		
Afrika	63	
Agerbæk		
84, 91		
Alslev	4 ff	
Amerika	73	
Ancher Anchersen,		
læge i Ribe	17	
Anchersen, Hans Peter (1700-		
1765) forfatter, professor ved		
Københavns Universitet	17 ff	
Anchersen, Søren, rektor ved		
Odense Latinskole	17	
Anden Verdenskrig	47 ff	
Andersen H.C. forfatter	72	
Antikvariske Samling, Ribe	29	
Appel, Erik	83	
Artemis, gudinde	30	
Askov	35	
Assens	46	
B		
Balder	8	
Balslev, præst i Bramming	84	
Belgien	48	
Bergenuhusen, Slesvig	68	
Berlin	68, 93	
Besættelsesårene 1940-1945	81 ff	
Besættelstiden 1940-1945	47	
Bjerregaard, biskop i Ribe	84	
Blaksmark ved Horne	5	
Blåbjerg	24	
Blåvand	49	
Boubjerg	20, 23	
Bramming	84	
Bramming, Torben, Ribe	31	
Brorson, Hans Adolf, salme-		
digter	23	
Bruhn, Verner, seminarie-		
lektor og historiker	98 ff	
Brørup sogn	31	
Bukdahl, J. redaktør	83	
C		
Callesen, Chr. Gårdejer i		
Aastrup	88	
Canada	85	
Ceres, romersk gudinde	31	
Checkoslovakiet	86	
Christensen, Hans, Stagerup		
mark	39	
Christensen, Marie (Ludvig		
Schrøders barnebarn)	41	
Christensen, vejassistent i		
Grindsted	92	
Christian II, (1513-1523) konge af		
Danmark	10	
Christian X, konge i Danmark	84	
Christiansborg Slot	33	
Cimbriæ	26	
Clausen, Martin, gårdejer		
i Aastrup	87	
Constantin Hansen, Hans		
Christian (1855-1875)	35	
Constantin-Hansen, C.		
(1804-1880) kunstmaler	35	
Constantin-Hansen, Thora	41	
Curtz, Marie Hansdatter,		
præstekone i Bork sogn	17	
D		
Danmark	3 ff, 32, 48	
Darum	84	
Den almindelige Danske		
lægeforening	38	
Donald, D.F. Mc.	85	
Dorscheus, Theodor Julius,		
præst	32	
Dyrehave Mose i Aastrup sogn	91	
E		
Ebbesen, Hans, gårdejer		
i Aastrup Sogn	95	
Elsass	7-86	
England	17, 50ff, 73, 81	
Erindringssteder	63 ff	
Esbjerg	47 ff, 50ff, 98ff	
F		
Fagensta-Posten, svensk dagblad	74	
Falster, Christian, tænker i Ribe	23	
Fanø	21 ff	
Filsø	19, 24	
Fox, William, lærer	76	
Frankrig	17, 25, 73	
Fredericia	21	
Frederik den III. Konge af		
Danmark	21	
Fredskilde	8	
Frey og Baldersbrønde	8	
Frydesbrønd	8	
Fyn	21	
Fåborg		86
Faaborg, Laurids, gårdejer i		
Aastrup sogn		95
G		
Gammelgaard, Hans, gårdejer i		
Terpling		83
Gammeltoft, Peder: Ribe stift		
1752		17
Gavlbjerg, Jens, Agerbæk		85
Gejl, Mikael, gårdejer i		
Aastrup sogn		85
Gentofte	42, 83ff	
Gestapo	89	
Gjedde, Knud, redaktør	83	
Gorm den Gamle	21	
Gorridsen, Anders, både-		
bygger og fisker i Esbjerg		50
Gorridsen, Verner: Besættelsen		
oplevelt fra Sømands-		
hjemmet Ny Havn		47
Gredstedbro		75
Grene i Aastrup Sogn		85
Grene		43
Grindsted		43, 92
Grünfeld, Frederik,		
overlæge 1886		37
Grønland		23
Grådyb		21, 48ff
Gudénæn		19
Guldberg, Mette, museums-		
inspektør		62
H		
Haderslev		32, 83
Halsson, Bjørn,		
nazisympatisør, Esbjerg		57
Halsson, islænding, Esbjerg		57
Hannenken, von, tysk general		89
Hansen, Børge, ostehandler,		
frihedskæmper		92
Hansen, H.P. historieskriver		32
Hansen, Hans, vognmand i		
Glejbjerg		89 ff
Hansen, Mogens: Fortunæe		
- lykkens gudinde som		
kakkelovn 29		
Hansen, Niels, Melvanggård		41
Hansen, politibetjent i Holsted		93
Hanstholm		48
Harald Blåtand		21

Harald Blåtand, konge af Danmark omkring år 1000	9	Keld, den hellige provst i Viborg	9	Momsen, Johan Frederik (1813-1901)	31 ff
Harboøre	20	Kildemarkeder	7	Momsen, Peter Frederik, propritær, Skovlyst	31 f
Haruderne, folkestamme	26	Kilder	3 ff	Muff, Carl, faiskeskipper, Esbjerg	60
Havnen i Esbjerg	47	Kimbrerne	26	Munk, Kaj, præst og frihedskæmper	83
Hejnsvig	43	Kippinge på Falster	10	Møller Johnsen, Wolf Chr. Landmand i Vorbasse	45
Hellige kilder	3 ff	Kirsten Piils kilde på Dyrehavs-bakken	7	Møller, John M. historieskriver og præst	43 ff
Helweg-Larsen, g. Redaktør	82	Klelund Plantage	87	Møller, Søren, pensionist i Aastrup	83
Hercher, Richard, tysk sanitetssoldat	89	Kolding	22 ff, 46, 85, 89	N	
Hermansen, Leif, psykiater, Esbjerg	36	Konstantin-Hansen, Elise (1858-1946)	35	Nationalsocialisme	81
Hertz, Jens Michael (1766-1825) biskop i Ribe	31	Konstantin-Hansen, Signe, sygeplejerske	35 ff	Natvægter	78
Historiske oplysninger om Slaugs herred	43 ff	Konstantin-Hansen, Sigurd, præst på Venø og Jernved	36	Nederlandene	17
Hitler, Adolf, tysk rigskansler	48 ff	Kristensen, H. K. (1895-1981) lokalhistoriker	5	New York	82, 93
Hjemmesygeplejerske og sygeplejeforening	35ff	Kærums København	7, 31, 37,82	Nielsen, Oluf, dr. Phil, forfatter	43 ff
Hjerting	21 ff	Købke, Magdalene (1825-1898) gift med Constantin Hansen	35	Nielsen, Sofie, sygeplejerske i Vejen-Læborg	40
Ho Bugt	50	Købke, Olaf (1846-1905) læge	36	Nihlen, Bjørn, svensk journalist	74
»Holger Danske« frihedskæmpergruppe	85 ff	Kaalund, H.W. forfatter	43	Nips Å	19, 21
Holland	20, 33, 48	L		Nissen, Chr. Gårdejer i Glejbjerg	90
Holmsland	20	Laksefiskeri	21	Nissen, Hans, gårdejer i Aastrup	87
Holstebro	20, 22	Laplant	68	Nissen, J. V. lærer i Ramten omkring 1890	12
Holsted	82, 92	Lejre	18	Norge	31, 58, 82
Homann, korttegner	18	Lemvig	20, 22	Nr. Nebel	97
Horsens	21	Limfjorden	20	Nyby	39
Husum	68	Listerdyb	48	Nygaard, S.: arkivsekretær og historiker	44 ff
Hübner, Johann, tysk forfatter i begyndelsen af 1700tallet	18 ff	Lorentzen, Heinz, turistchef i Ribe	75 ff	Nygaard-Nielsen	30
Hübmann, Søren, Nr. Nebel	97	LS, protestbevægelse i 1930'erne	81	Nymindegab	21, 23
Høy-Nielsen, Aja: Uden løn og på prøve i et år	35	Lundenæs Å	21	Næs, Norge	31
I		Luxemburg	48, 94	Nørre Jylland	21,22
Indre Mission	46	Lykke, Sigurd, gårdejer i Aastrup	93	Nørre og Sønderjylland	19
Irland	20	Lønborg Å	24	Nørre Aastrup	82 ff
J		Lønne	21	O	
Japan	76 ff	M		Odense	25 ff, 32, 89
Jensen, Johannes V, (1873-1950) forfatter	14 ff	Madsen, Anders, vejarbejder i Aastrup	92	Odin	8
Jensen, John V.: Hellige kilder - kilder til undren	3	Madsen, Kristian, sognefoged	92	Oksbøl	94
Jepsen, lærer i Aastrup	88	Madsen, Mads, vægter i Ribe	71	Olesen, Hans, Nyby	39
Jernved, Ribe Amt	36	Malt-Folding	35 ff	Oringe	35
Jespersen, Christina Balslev: Ribe og Storken 1899-2005	63	Manø	21 ff	Ounskilde	8
Jessen, Jes, gårdejer i Aastrup sogn	85	Manøe, Inge, Ølgod	97	Ouskilde	8
Jylland	3	Mathiasen, Poul, gartner i Ribe	75	Overtro og sagn	44
Jyllands-Posten, dagblad	74	Meier, Sophie Christine, gift med John M. Møller	46	P	
Jyske Samlinger (4.rk. bd.2)	44	Middelfart	22	Pedersen, Olga: Aastrup Sogn i besættelsesårene 1940-1945.	81
K		Milters, Kjeld, frihedskæmper	92	Petersen, Andreas, knappe-mager i Haderslev	32
Kakkelovne	29 ff	Mindeord, Inge Manø	97	Petersen, Claus, købmand og tobakshandler i Haderslev	33
Kartoffeltyskere	44	Mindeord, Søren Hubsmann	97		
Katbøl	87	Mindeord, Verner Bruhn	98 ff		
Kaufmann, Leo, tysk desertør	95	Moe, Niels, Charlottenlund	31		
		Momsen, Jens Rahr, godsejer på Sønderskov	31		

Petersen, Johanne, (1847-1922) skoleleder i København	42	Skærbæk v. Fredericia	50	Varmekilder	29 ff
Petersen, L.C. advokat i Haderslev	33	Slaugs herred	43 ff	Vartov	35
Phundisii, folkestamme	26	Sneum Bro	21 f	Vejen-Læborg	35 ff
Plesner, præst i Darum	84	Sneum Å	19	Vejgaard i Vorbasse Sogn	45
Polen	47	Spliid, Haakon, plakattegner	66 ff	Vejde	21 f
Pontoppidan, forfatter af Danske atlas	26	Stagerup Mark	39	Venø	36
Ptolemæus, geograf	26	Stefano, tysk løjtnant	90	Verninge	46
R		Storkeliv	63 ff	Vester Hav	20
Rask, Niels, Aastrup	82	Stub, Ambrosius, historiker i Ribe	23	Vester Starup	4ff, 81
Reformationen 1536	6	Sverige	32	Vester Aastrup	87
Ribe 21, 29, 43 ff, 63 ff,		Sædding	47	Vestjylland	3
Ribe Amt	98 ff	Sødermanlands Nyheter, svensk blad	76	Vestkysten, dagblad	63 ff
Ribe og Storkene	63 ff	Sønder Bork Sogn	17	Viborg	20, 25, 81
Ribe Stift 1752 – uddrag fra en tidlig dansk geografibog	17 ff	Sønder Bork	21	Viby	46
Ribe Stift	19 ff	Sønderjylland	21, 22	Vikingecenter	78
Ribe Stift	22	Sønderskov, herregård i Brørup sogn	31	Vorbasse	43 ff
Ribe Turistforening	63 ff	Sørensen, Ancher, præst i Bork sogn	17	Vorbasse-Hejnsvig	46
Ribe Å	23	Sørensen, Frands, arbejder i Aastrup sogn	95	Vordingborg	35
Richer, J. præst i Vejen 1916	45	T		W	
Ringkøbing	20, 22 ff	Tavsén, Hans, (1494-1561) biskop i Ribe	11, 13	Wentzel, Kr. gårdejer i Aastrup sogn	94
Rosenstand, K.H. journalist på vestkysten	66	Terkelsen, Terkel M. radio- reporter fra England	51	Willemoes, redaktør, Ribe	71
Roskilde	25	Terpæger, Peder, historiker i Ribe	23	Worm, Ole, oldforsker	4 ff
Ryssenstein, Baroni	20	Terpling, Aastrup Sogn	83 ff	Æ	
Røde Kors	88	Thor	8	Ærtedal	18
Røde Kors	39	Thorskilde	8	Ø	
S		Thorstrup	7	Ølgod	97
Schackenborg, grevskab	20	Thorvaldsen, Bertel, billed- hugger	30	Øster Horne herred	7
Scharling, biskop i Ribe	81	Thuesen, N.A. husmandsfører	83	Østergaard, Knud Høgsbro, (1900-1987) præst og lokal- historiker	5 ff
Schmid, Oskar, tysk desertør	95	Tjæreborg	85	Østergaard, Knud Høgsbro, præst og historiker	81 ff
Schmidt, Anders, gårdejer i Aastrup sogn	85	Tokyo	76	Østersfiskeri	24
Schmidt, August F. (1899-1965) folkemindeforsker	5	Torsminde	20, 23	Østlands-Posten, svensk blad	76
Schrøder, Ludvig, højskoleforstan- der på Askov Højskole	35	Trautner, Th. Stiffysikusi Odense	38	Østrig	58, 86
Schrøder, Margrethe, Askov	41	Turistforening i Ribe	63 ff	Å	
Sig	4 ff	Tygesen, Sven Erneberg: En ny gammel bog	43	Aall, Jacob, norsk jernværksejer	31
Silkeborg	89	Tyskland	17 ff, 47 ff, 84 ff	Aarestrup, Vilhelmine Maren, gift med J.F.Momsen	32
Sjælland	18	U		Århus Stift	20
Skallingen	48	Ugeavisen for Ribe og Omegn	75	Århus	25
Skanderborg	86	Underberg, Jens, Esbjerg	55	Årre	86
Skandinavien	73	Underberg, Niels, aktiv i modstandsbevægelsen i Esbjerg	55	Aastrup Nørremark	91
Skast herred	6	USA	68	Aastrup sogn	81 ff
Skive	92	V			
Skjern Å	19, 24	Vandel	94		
Skjern	69	Varde	3ff, 21 ff, 29		
Skodborg	95	Varde Landsogn	5		
Skotland	20	Varde Å	19, 23 ff		
Skov, Hans, Dansk ornitologisk Forening	64				
Skt. Folmers kilde i Alslev	4				
Skt. Gertrudskilde i Sig	4				
Skt. Syllatz kilde i Vester Starup	4				
Skt. Søren Kilde	10				

Historisk Samfund for Ribe Amt

Historisk Samfund for Ribe Amt et landets ældste af sin art. Omkring århundredskiftet 1899 – 1900 var der stor interesse for historie i Danmark og på Askov højskole sad en kreds af lærere og mænd med stor interesse for historie. Dette især måske omkring den kendsgerning at grænsen mod syd der siden 1864 havde trukket en linie mellem landsdelene Syd- og Nørrejylland, var til stadig diskussion.

Grænsen afstedkom store vanskeligheder, den havde adskilt familier og gjort en dansk landsdel, Sønderjylland, til tysk område.

Noget sådant vil altid vække nationale følelser og måske derfor opstod en bølge af historisk interesse.

Et af resultaterne af denne »bølge« var Historisk Samfund for Ribe Amt, der på initiativ fra højskoleforstander Ludvig Schrøder stiftedes i Askov i 1902.

Formålet med foreningen var »at virke til oplivelse af den historiske sans ved at fremdrage den stedlige historie, idet man vil søge at samle oplysninger om folks liv og færd i tidligere tider her i amtet«.

Historisk Samfunds årbog, der er udkommet siden 1903, var vejen til at ”samle oplysninger om folks liv og færd i ældre tider”, og sådan er det stadigvæk.

Årbogen Fra Ribe Amt har i årenes løb rummet en lang række artikler, der har kunnet fortælle amtets historie. Mange er kommet til orde, mange har sendt deres erindringer, ople-

velser, har skildret livet i landsbyer, fællesskabet, udskiftningen og meget meget mere. Årbogen for Historisk Samfund er en guldgrube af lokalhistorisk viden.

At være medlem af Historisk Samfund har altså gennem mere end hundrede år været adgangstegn til historisk viden og interesse. Meget er kommet til, der findes i dag lokalhistoriske foreninger i mange lokalsamfund, men Historisk Samfund er stadig en levende forening med medlemmer over hele amtet.

Formand:

Olga Pedersen
Vestergade 6, 6670 Holsted
Tlf. 75 19 82 80
E-mail: Olga.pedersen@stofanet.dk

Kasserer:

Edel Overgaard Byagervej 41 6650 Brørup
Tlf. 75 38 30 24
Giro 6 04 31 94

Skaf nye medlemmer

– og få et rabatkort til bogkøb

Den 1. januar 2007 lukkes der ned for Ribe Amt og administrativt går vi går ind i en ny tid.

Medlemmer af Historisk Samfund for Ribe Amt er med til at bevare de kulturhistoriske minder i det »gamle« Ribe Amt.

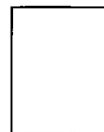
Derfor er det vigtigt at bevare Historisk Samfund også for fremtiden.

Vær med til at skaffe nye medlemmer, tal med venner og bekendte om Danmarks ældste amtshistoriske samfund, præsenter dine naboer og venner for Fra Ribe Amt.

For hver nyt medlem du indmelder sender kassereren dig et rabatkort på 25 kr. til brug ved indkøb af bøger fra Historisk Samfund.

Du skal blot skrive både dit og det nye medlems navn og adresse på indmeldelsesblanketten og du vil modtage rabatkortet når indmeldelsen er registreret.

Indmeldelse sker til: Historisk Samfund for Ribe Amt, Byagervej 41, 6650 Brørup

Historisk Samfund for Ribe Amt

Edel Overgaard,

Byagervej 41

6650 Brørup

Indmeldelsesblanket

- ja tak, jeg vil gerne være medlem af Historisk Samfund for Ribe Amt

Navn: _____

Adresse: _____

Indmelderens navn: _____

Adresse: _____

Fra Lokalarkivernes arbejdsmark i 2006

Ribe Amts Lokalarkiver (RAL)

Bestyrelsens beretning for 2006

Der er ingen tvivl om, at det år, der er gået siden generalforsamlingen i Ribe sidste år, har været året med de største forandringer i Ribe Amts Lokalarkivers historie, såvel på det organisatoriske som på det arbejdsmæssige plan.

På det organisatoriske område var det ingen overraskelse, at Ribe Amt ville blive nedlagt eller at det kommunale landskab inden for dette område ville blive stærkt forandret ved årsskiftet 2006/2007. Fanø Kommune er således den eneste af de tidligere kommuner i Ribe Amt, som i hvert fald på overfladen ikke er berørt af store forandringer.

RALs bestyrelse havde nok en fornemmelse af, hvordan det ville gå på en række områder, f.eks. at RAL ville beholde amtets tilskud til amtskonsulenten i foreløbig en fireårig periode foruden tilskuddet til en række aktiviteter, bl.a. udgivelse af arkivernes årsberetninger. På den baggrund stod det klart for bestyrelsen, at RAL ville fortsætte i yderligere fire år og formodentlig/-håbentlig meget længere.

En anden ting, man fornemmede i løbet af 2006, var, at lokalarkivarbejdet i de nye kommuner ville blive organiseret meget forskelligt. I nogle kommuner var der blevet etableret et godt samarbejde mellem arkiverne, mens man i andre havde svært ved at nå og/eller forstå hinanden. Det måtte også konstateres, at selv om lokalarkiverne måske kunne nå hinanden, kneb det mere med at få dialog med det administrative og politiske system i de nye kommuner. I et enkelt tilfælde er en løsning blevet udsat i fire år. Og det stod også mere end klart, at ingen af de nye kommuner ville følge i Esbjergs fodspor og etablere et såkaldt § 7-arkiv til også at håndtere de kommunale arkivalier. Dertil kom, at lokalarkiverne i en række af de »gamle« kommuner nyorganiserede sig i sammenslutninger, så køb af/abonnement på arkivregistreringsprogrammet Arkibas blev billigere.

Til alle disse udfordringer på det lokale plan kom så uroen på det nationale plan. SLA – Sammenslutningen af

Lokalarkiver – som i mere end en menneskealder har organiseret landets lokalarkiver og har forsynet dem med registreringsvejledninger, registreringssystemer m.m. blev udfordret af en nydannelse på arkivområdet – ODA eller Organisationen Danske Arkiver. Omkring 40 – fortrinsvis større lokalarkiver (forandringsparate arkiver har de vist selv lanceret sig som) – har forladt SLA og er søgt over i den nye organisation i håb om at kunne få et bedre talerør over for Statens Arkiver, Kulturministeriet m.m. Inden jul kom så yderligere en arkivorganisation på banen – DEA for Danske Egnarkiver – som blev dannet af to tidligere medlemmer af SLAs styrelse. For 400 kr. i årligt kontingent vil den sidste organisation, om den overhovedet eksisterer, sikre lokalarkiverne frelse og evig fremgang. Reelt er der nok kun to spillere på den organisatoriske bane, men i vores øjne er det også mere end rigeligt.

Alle havde nok forventet klare udmeldinger fra både SLA og ODA om, hvad ideen med al den uro så er. Og, hvad der umiddelbart nok interesserer de fleste mest: Hvad med Arkibas, som er et uundværligt værktøj for store såvel som små lokalarkiver? Nu er der snart gået syv måneder, og disse spørgsmål er ikke afklaret. Det er noget rod, som i hvert fald ikke gavner lokalarkiverne eller deres sag. Næppe heller nogen af organisationerne.

I Ribe Amt har den organisatoriske uro ikke vist sig. Mig bekendt har kun ét arkiv meldt sig ud af SLA – vi har ikke fået endelig besked derom, men sker det, kan det – i hvert fald med vores nuværende vedtægter – få konsekvenser. De indeholder nemlig et krav om medlemskab af både SLA og RAL. På den anden side må det siges, at situationen p.t. er så flydende, at man måske lige skal klappe hesten for at se, hvad der sker.

Et udbytte af ikke at lade sig påvirke af den ydre uro har været opretholdelsen af et normalt aktivitetsniveau i forhold til RALs medlemmerne. Konsulent Richard Bøllund vil fortælle mere detaljeret om det i sin beret-

ning, men lokalarkiverne i Ribe Amt har fået konsulentbesøg, har fået beretningerne trykt og modtaget særtryk som sædvanligt, har fået konference- og kursustilbud m.m. som i et sædvanligt år. I har altså været langt heldigere stillet end lokalarkiverne f.eks. i vores nabokreds Vejle Amt, hvor uroen på landsplan har forplantet sig til lokalkredsen.

Det er mit håb, vi kan fortsætte det gode samarbejde lokalt og regionalt her i det gamle Ribe Amt. Meget er forandret, nye samarbejdsrelationer skal bygges op i de nye kommuner, men det skal lykkes. I modsætning til kommunesammenlægningen i 1970 har vi jo lokalarkiverne – de skal ikke bygges op fra grunden, som tilfældet var dengang. Vi skal videre, og det er op til de enkelte arkiver gennem en målbevidst og udadvendt virksomhed at bevise deres kulturpolitiske berettigelse. Med støtte fra RAL og konsulenten skal dette arbejde nok også lykkes.

Som sædvanlig vil bestyrelsen gerne slutte beretningen med tak. I år er der dog det specielle, at en række af de, vi plejer at takke, ikke eksisterer længere. Det gælder bl.a. og ikke mindst Ribe Amt, som lokalarkiverne har så meget at takke for, for de har støttet med amtskonsulent, penge til udgivelse af beretninger, penge til projekter m.m. Gennem årene er det ikke blevet til så lidt – amtet

har faktisk støttet lokalarkivsagen siden midten af 1980'erne. En anden samarbejdspartner, Ribe Amts Museumsråd, eksisterer heller ikke længere. Museerne har valgt ikke at videreføre dette samarbejdsorgan efter 1. januar 2007. Til gengæld kan vi takke Historisk Samfund for Ribe Amt for godt samarbejde – ligesom RAL har Historisk Samfund besluttet at videreføre sine aktiviteter og under uændret navn.

Endelig vil bestyrelsen gerne bringe en tak til konsulent Richard Bøllund for hans fortsat utrættelige indsats for amtets lokalarkiver og store imødekommenhed over for store og små problemer i deres daglige arbejde.

Amtskonsulentens beretning

I slutningen af 2005 udkom bogen *De kom og de blev – indvandrere i Ribe Amt*. Det afstedkom nogle spændende opgaver og oplevelser i 2006. I januar måned var der bud fra TV-Syd, som producerede et længerevarende indslag på baggrund af bogen. Et par af de medvirkende i bogen medvirkede også i udsendelsen, der blev optaget i TV-Syds studie i Kolding. Det var en sjov oplevelse og en stor mulighed for at gå i dybden og fortælle om bogens indhold. Også foreninger ville høre mere om bogen og dens medvirkende. Det var bl.a. Kvindefos Mentornetværk, der i

Fra RALs generalforsamling den 8. marts 2007 i Tårnsalen på Askov Højskole. På billedet er konsulent Richard Bøllund i færd med at aflægge sin beretning. Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen. (Q02058-076)

april måned havde indkaldt deres medlemmer til at høre mere om bogen og nogle af de medvirkendes historie. I arrangementet deltog folk fra mange forskellige nationaliteter, og det var interessant at høre forskellige opfattelser af integration og meninger om indvandrernes muligheder i Danmark. Der var også kontakt til Socialpolitisk Forening for Sydvestjylland, som med interesse havde læst bogen, men et planlagt arrangement i fællesskab med foreningen blev desværre aflyst på grund af for få tilmeldte. Det har været sjovt og positivt med alt den respons og medieomtale, bogen har givet.

Oven på bogudgivelsen har 2006 været et år uden større, tværgående projekter, men det er aldrig noget problem at udfylde tiden. Årsberetninger, RAL-Nyt, hjemmeside og tilrettelæggelse af kurser er nogle af de faste bestanddele i mit arbejdsår, og henvendelser fra arkiverne er heldigvis mange, og det resulterer ofte i en del ture ud på arkiverne. Det er fortsat hjælp til igangsætning og registrering i Arkibas, som er årsag til de fleste konsulentbesøg. En del nye Arkibas-brugere kom til i 2006, og efterhånden registrerer de fleste arkiver elektronisk. Mange har indkøbt Arkibas i DOS-versionen, som nu kan erhverves til en overkommelig pris, og er et ganske brugbart program, selvom en ny version er kommet på markedet. Enkelte arkiver er gået over til den nye windows-baserede Arkibas 4, men indtil videre har der ikke været meget hjælp til brug af programmet at hente hos mig. Dels har jeg endnu ikke haft mulighed for at arbejde med programmet i det daglige, og dels har SLA ikke været i stand til at udbyde et instruktørkursus i den nye Arkibas-version. Jeg håber at få opdateret min viden i det nye år, og at vi hurtigst muligt vil være i stand til at udbyde kurser i den nye version.

Efteruddannelse er og bliver RALs primære opgave. Uddannelse kan man næsten ikke få nok af, og at behovet er der, viser den store tilstrømning til kurserne. Vi forsøger altid at levere et varieret kursusudbud og lytter til ønskerne fra arkiverne. Hermed også en opfordring til at fremsætte gode forslag. I 2006 har der været kurser i opbevaring og konservering af arkivalier, der var et kursus i kildesøgning, og i efteråret blev der gennemført et kursus med overskriften Hvad er et arkiv? Det var tre, meget vellykkede og velbesøgte kurser. Desværre måtte vi også aflyse to kurser i efteråret. Først en hel kursusrække i gotisk skriftlæsning, da kun fem havde tilmeldt sig. Dernæst blev kurset i billedregistrering i november måned aflyst på grund af sygdom. Det var ret uheldigt, idet antallet af tilmeldte var helt oppe på 45, men der er allerede programsat en ny dato i det nye år.

Som det blev nævnt på generalforsamlingen sidste år, indledte vi i 2006 et samarbejde med arkiverne i Vejle Amt (ARVE). Arkiverne har tydeligvis et behov for efteruddannelse, og da de ikke selv har nogen konsulent, forhandlede de sig frem til to kursusdage, jeg afholdt for dem. Det var spændende at møde nye mennesker og diskutere forskellige måder at gøre tingene på. Hvorvidt samarbejdet med ARVE skal fortsætte, er der endnu ingen afklaring på.

2006 var også året, hvor kommunesammenlægningen for alvor var over os. Det har resulteret i en del ekstra mødeaktivitet blandt arkiverne, og i RAL tog vi initiativ til et møde i juni måned for at få status og overblik over arkivernes initiativer i forbindelse med reformen. Der var nogle gode oplæg, som både kunne inspirere og give gode ideer, og det er mit indtryk, at arkiverne i de fleste nye storkommuner har fundet sammen og defineret nogle fælles mål. Samarbejde blandt arkiver er en god ting, og det er noget, der forhåbentligt også vil fortsætte blandt den kreds af lokalarkiver, der hører under RAL. Konsulentordningen, alle arkiver kan trække på, er foreløbigt sikret indtil 2010, så kursusaktiviteten vil fortsætte med uformindsket styrke ligesom øvrige projekter, der kan være med til at synliggøre og binde arkiverne sammen.

Til arkivvirksomhed knytter der sig formidling og andre former for synliggørelse. En mulighed herfor var til stede på den såkaldte drivejsdag, der blev afholdt den 3. september på Riber Kjærgård. Med hjælp fra fire arkiver havde RAL opstillet en stand ved det velbesøgte arrangement. Ca. 300 deltagere havde meldt sig til drivejsdagen – en indvielse af den vestjyske studevej på gåben, som også tidligere er blevet omtalt i RAL-Nyt. Selvom de fleste af de 300 deltagere forståeligt nok efter vandreturen på den fem, ti eller 20 km var mere interesseret i frokostbordet, så kom en del dog forbi standen, og vi fik en god snak med dem, ligesom der blev solgt nogle bøger fra RALs boglager. På vandreruten var der også udstationeret en af vore folk fra lokalarkivet i Jernved, som fortalte vandrerne en god historie undervejs. Alt i alt var det en god dag og en god måde at få synliggjort arkiverne på.

Året sluttede desværre af med en længere sygeperiode for mit vedkommende. Det resulterede i et aflyst kursus og et RAL-Nyt, som ikke kom til tiden, men det er der heldigvis rettet op på. Jeg takker alle – ikke mindst bestyrelsen – for den forståelse og opbakning, der har været til mig. Til sidst skal jeg meddele, at mine ugentlige træffetider er ændret, så jeg nu er at træffe på arkivet i Esbjerg mandag, tirsdag og torsdag.

Beretninger fra de lokalhistoriske arkiver

Billund Kommune

Lokalhistorisk Arkiv

Billund Centret, Hans Jensensvej 6, 7190 Billund
Tlf.: 75 33 24 72

Åbningstid: Tirsdag kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Hanne Gosvig, Hjørnegården 15. 25,

7190 Billund. Tlf.: 75 33 17 46

E-mail: hegosvig@stofanet.dk

Vi har haft et travlt år med at omregistrere en bunke arkivmateriale, så det er klar, når vi får Arkibas 4. Vi har fået 44 afleveringer og haft over 100 gæster på besøg i arkivets normale åbningstid.

Igen i år deltog vi i Billund-Natten i og omkring Billund Centret. Det var som sædvanligt godt besøgt af borgerne i Billund, og vi havde mange gæster, der så vores udstilling om udviklingen i Grene Sogn. Gamle aviser er jo også populære, så vi havde også mange, der sad længe og kiggede og sagde: »Kan du huske?« – og »se nu der, er det så længe siden det skete«.

I vores udstillingsskab har vi løbende haft udstillinger, bl.a. om sognerådene og byrådene 1912-2007. I 1912 blev Grene lagt sammen med Grindsted, og i 2007 bliver de igen lagt sammen. Vores billeder af tidligere konfirmander kalder jo også minder frem. Vi har haft et godt år på arkivet.

Grindsted Lokalhistoriske Arkiv

Grindsted Bibliotek, Tinghusgade 16, 7200 Grindsted

Tlf.: 75 32 09 00. Fax: 75 32 32 94

Åbningstid: 1. og 3. onsdag hver måned kl. 15.00-18.00 (juli måned undtaget) samt efter aftale. Læsestuen er åben i bibliotekets åbningstid

Leder: Jens Erik Starup, Horsbølvej 13, 7200 Grindsted

Tlf.: 75 32 23 53

E-mail: Jens.Starup@post2.tele.dk

Hjemmeside: www.lokalhistoriebillund.dk

Der har i det forløbne år været stor fokus på, hvad kommunalreformen kunne komme til at betyde for arkiverne. Foreløbig er det blevet til, at arbejdsbetingelserne næste år bliver som i år. Vi har dog fået tilsagn om et udspil fra kommunen i løbet af 1. halvår 2007. Vi glæder os til at få en afklaring omkring de fremtidige rammer på det lokale plan.

Hvad angår det regionale arkivsamarbejde, må man forvente, at dette her i området kun vanskeligt kan videreføres uændret på længere sigt. I Ribe Amt har arkiverne jo en konsulentordning, som hidtil er betalt af amtet. Hvis denne ordning skal videreføres fremover, er det en nødvendighed, at alle de nye storkommuner giver arkiverne nødvendige økonomiske rammer. Opgaven bliver ikke nødvendigvis nemmere at løse med den splittelse, som er opstået i arkivsamarbejdet på landsplan.

Med økonomisk støtte fra Grindsted Kommune og Den jyske Sparekasses Gavefond har arkivet i det forløbne år gennemført et digitaliseringsprojekt. En stor del af arkivets beholdning af film-, video- og lydoptagelser findes nu på digitale formater. Dette letter i høj grad muligheden for at anvende materialet. Filmene har tidligere været overspillet på videobånd og har kunnet lånes på Grindsted Bibliotek. Biblioteket har mærket en stor efterspørgsel fra publikum, som gerne vil låne de gamle film på de nye DVD'er.

Lokalarkiverne i Billund Kommune har i det forløbne år etableret egen hjemmeside under navnet www.lokalarkiverbillund.dk. Her har arkiverne mulighed for at præsentere sig selv og deres samlinger. Hjemmesiden indeholder også en del afskrifter af kirkebøger og folketællinger fra vort område og må derfor siges i sin nuværende form at have størst interesse for slægtsforskere med aner her omkring. I december måned 2006 havde hjemmesiden gennemsnitlig 30 besøgende hver dag, og besøgstallet har været stadig stigende.

I efteråret lavede arkivet en lille billedudstilling i bibliotekets forhal under overskriften »Når man ser det hele sådan lidt fra oven«. Billederne er taget fra kirketårne,

vandtårne og andre høje steder i Grindsted by i tidsrummet 1915-1955 og gav således et lille indtryk af byens udseende før og nu. Så vidt vi kunne skønne, var der mange, som studerede udstillingen med stor interesse.

Andelssvineslagteriet Midtjylland i Grindsted som det så ud lige efter opførelsen i 1931. Slagteriet fusionerede senere med Tulip og senere med Danish Crown, som lukkede slagteriet i 2006. Billedet er taget af fotografmester Hans Lund, Grindsted.

Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv

Hejnsvig Skole, Bakkevej 9, 7250 Hejnsvig
 Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 14.00-16.00 og 3. onsdag hver måned kl. 18.00-20.00
 Leder: Hans Jensen, Højene 1, 7250 Hejnsvig
 Tlf.: 75 33 58 57
 Arkivets postadresse: Højene 1, 7250 Hejnsvig
 E-mail: hejnsvig.sognearkiv@privat.dk
 Hjemmeside: www.hejnsvigbynet.dk

Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv har i 2006 haft ca. 50 besøgende i vores lille arkiv. Lokalet har nu været såvel vores depot og besøgslokale som arbejdsrum i 18 år. Udover personlige besøg har vi ca. en gang i måneden modtaget mindst en e-mail eller telefonopringning med spørgsmål til arkivet. I 2006 er der udfyldt 30 indkomstjournaler i Arkibas og lavet 47 registreringer, fordelt på arkivfonds og billeder.

Arkivernes Dag blev afholdt den 18. november i vores lokaler. Ca. 40 mennesker besøgte udstillingen, som i år havde emnet »Industri og håndværk – før og nu«. Vi havde fundet ca. 40 ældre billeder frem til anledningen med motiver af butikker og forretninger, der for længst var ophørt, samt nogle billeder af nyere virksomheder. Vi havde også fremvisning af filmen om »Banan Kristian« – en eneboer fra området der adskillige gange også har

været i medier og ugeblade. Videoen, vi kunne fremvise, var optaget af JydskeVestkysten under et besøg i hans hjem i Fugdal for nogle år siden. Kristian Jensen, som var hans rigtige navn, døde for et par år siden på plejehjemmet i Hejnsvig, ca. 90 år gammel.

Ved årets generalforsamling var en pæn del af vores medlemmer mødt frem. Som gæstetaler fortalte tidligere mejeribestyrer og regionschef for Mejeriselskabet Danmark om tiden som mejeribestyrer i Hejnsvig og om dagens stordrift med tankbiler, der i dag kører over 100 km. med mælken til store, centrale mejerier.

Sdr. Omme Egnarkiv

Sdr. Omme Bibliotek, Skole Allé 3-5, 7260 Sdr. Omme
 Tlf.: 75 34 14 46
 Åbningstid: Torsdag kl. 14.30-17.00
 Leder: Hans Møbjerg, Stakrogevej 75, 7260 Sdr. Omme
 Tlf.: 75 34 72 18 (21 61 99 11)
 E-mail: Soarkiv@mail.dk

2006 har været et stille år. Arkivet er stadig præget af, at vi mistede vores leder først på året. Der er i årets løb kommet nye arkivalier til arkivet, hvilket vi er meget glade for. Der er kommet materiale både fra foreninger og private. Det er også med glæde, at vi til stadighed kan hjælpe folk med oplysninger om familie, men også om foreninger og forretninger på egnen.

Der har i årets løb været en del besøgende på arkivet, ligesom der har været en del telefoniske henvendelser. Det er bestyrelsens håb, at det vil lykkes at finde en ny leder til arkivet og desuden flere frivillige, som vil tage del i arbejdet. Der er gjort tilløb til dette, men på nuværende tidspunkt er den rette løsning ikke fundet. Et andet område, vi arbejder med, er vedr. formidling og synliggørelse af den viden, arkivet ligger inde med. Til slut en tak til bestyrelsen for året der er gået.

Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv

Vorbasse Museum, Kirkegade 3, 6623 Vorbasse
 Åbningstid: Tirsdag kl. 19.00-21.00 samt efter aftale
 Leder: Jørgen Møller, Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse
 Tlf.: 75 33 35 54
 Arkivets postadresse: Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse
 E-mail: jom@pc.dk

2006 har været et roligt og stabilt år for arkivet. Besøgstallet har været nogenlunde uændret i forhold til tidligere

re, og det samme har antallet af afleveringer. Vi har holdt ét arrangement, en fortælleaften med lokale fortællere, der berettede om markante personligheder fra sognet. Ligesom tidligere fortællearrangementer var det en stor succes.

Arbejdet med at fotografere al bebyggelse i det åbne land i sognet er fortsat og nærmer sig sin afslutning.

Esbjerg Kommune

Bramming Byhistoriske Arkiv

Jernbanegade 8, 1. sal, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 39 20
Åbningstid: 2. og 4. onsdag i måneden kl. 16.00-18.00
samt efter aftale

Leder: Niels Erik Christiansen

E-mail: bram-byhist@mail.dk

Hjemmeside: www.brammingby.dk

Til Bramming Byhistoriske Arkiv indgik der i løbet af 2006 i alt 61 afleveringer og gaver mod 31 sidste år. Af forespørgsler, typisk vedr. slægtsforskning, ejendomsbesiddelse m.m., indgik der i alt 12, hvilket svarede til sidste år. Af andre statistiske oplysninger kan nævnes, at der er udleveret 99 kopier mod 62 året før og været 30 besøgende i arkivets åbningstid mod ti sidste år. Arkivets medarbejdere har deltaget i fire møder af lokalhistorisk art, hvilket svarer til aktiviteten sidste år.

Endvidere har arkivet stået bag fire forskellige lokalhistoriske aktiviteter. Det første, der skal nævnes her, vedrører Bakkevejens Skole. Den 19. april 2006 mødte 40-50 entusiastiske brammingensere op i Sognegården bevæbnet med lyslevende skoleminder og fotoalbums. Anledningen var Bakkevejens 100 års jubilæum. Mødet var offentligt, og arkivet havde allieret sig med nuværende og tidligere lærere og elever fra Bakkevejens Skole, og Stig Hegn stod klar med et Power Point-show med billeder fra skolens lange liv. Kaffen var varm, det var snakken også, og det var lige før, de hjemmebagte boller ikke forsløg. Efter billedshowet gik folk på scenen og berettede om de gode gamle - og knapt så gamle - dage på Bakkevejens Skole. Mange muntre episoder kom frem, og arkivet fik sat navn på en hel del af de unavngivne personer på billederne. Ja, det var så stor en succes, at Bakkevejens Skole bad arkivet vise den fine billedserie til skolens Åbent Hus-jubilæumsarrangement i november måned.

Et andet arrangement fandt sted den 12. juni. Den dag stod arkivets bestyrelse under egetræet på Trianglen og

spejdede efter deltagere til en vandring i den nyrenoverede Nørregade. Vores forhåbninger var ikke store denne varme sommeraften, men til vores store glæde mødte der 35-40 personer op. En række husnumre var udvalgt til nærmere besigtigelse, og som turen gik ned ad Nørregade, blandede folk sig mere og mere og kom med supplerende og korrigerende oplysninger til arkivets materiale. Aftenen sluttede med kaffe og en masse god snak i Sognegården. Efterfølgende har arkivet indhentet nye oplysninger om folk og huse i Nørregade, og i november udkom så det fine hæfte om Nørregade. Vi måtte hurtigt trykke 2. oplag, og i skrivende stund er der blot 15 eksemplarer tilbage af dette.

Den 28. august afholdt arkivet sin anden kirkegårdsvandring med pæn deltagelse. Vi havde udvalgt 12 kendte brammingensere fra dels det private erhvervsliv, dels fra det offentlige. De pågældende personer fortalte vi så om ud for deres gravsteder. Vejret var ikke smukt, så det var godt at komme ind i sognegården til den obligatoriske kop kaffe med hjemmebag. Endelig havde arkivet lavet en udstilling om Lindegade gennem 100 år. Udstillingen blev vist på Bramming Bibliotek i forbindelse med kulturugen.

Darum Sognearkiv

Nørrebyvej 12, Store Darum, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. oktober - 31. marts: Onsdag kl. 15.00-17.00. Resten af året 1. onsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Erling Schmidt, Refshedevej 9, Store Darum, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 90 11

Arkivets postadresse: Refshedevej 9, Store Darum, 6740 Bramming

E-mail: sognearkivet@darum.dk

Hjemmeside: www.darumsognearkiv.dk

Arkivet har i 2006 modtaget ni afleveringer, der hovedsageligt har bestået af fotos. Mønsteret fra tidligere år med stadig flere henvendelser direkte til arkivmedarbejderne uden for arkivets åbningstid er fortsat. Henvendelserne kommer pr. telefon, e-mail eller post. Åbningen af siden på Internettet med Darum Sogns ejendoms historie har også affødt flere henvendelser.

I september havde arkivet besøg af en far og datter fra USA, der var på jagt efter slægtens rødder og nulevende slægtninge i Darum. De fik en rundvisning i Darum og så de ejendomme, hvor deres forfædre havde levet. Vi kunne også hjælpe dem med at fylde huller ud i stam-

træet. Det lykkedes endvidere at få etableret kontakt til nulevende slægtninge - godt nok ikke i Darum. Både far og datter var meget glade og taknemmelige for vores hjælp.

I efteråret kom der endelig en afklaring på arkivets lokaleproblemer. Vi fik tilbudt et lokale i Darum Kultur- og Fritidscenter. Lokalet er ud fra både størrelse og beliggenhed velegnet til vores brug. Da Kultur- og Fritidscenteret er en selvejende institution, der drives som en forretning, og derfor er nødt til at tjene penge, skal arkivet betale husleje. Efter et par forsøg lykkedes det at få bevilget kommunalt tilskud til huslejen for den sidste del af 2006. Om det så også vil lykkes at få kommunalt tilskud i den nye kommune er uvist. De sidste måneder af 2006 blev brugt til indretning af det nye lokale og flytning af arkivets samlinger. Vi har nu et dejligt lokale, som vi er glade for, og som vi håber, vi kan blive boende i.

Endrup/Vester Nykirke Sognearkiv

Vibækvej 2, Endrup, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 16.00-17.00

Lukket i juli

Leder: Otto Christoffersen, Ommevej 2, 6740 Bramming

Tlf.: 75 19 12 59

Arkivets postadresse: Niels Erik Junk, Gummesmarkvej 8, Vong, 6740 Bramming

Endrup/Vester Nykirke Sognearkiv har haft den store sorg at miste vores trofaste hjælper på arkivet, Solvejg Schmidt. Hun har gjort et stort arbejde på arkivet med registrering og har været vores protokolfører i mange år, hvad hendes flotte håndskrift i protokollen tydeligt vidner om.

I 2006 har sognearkivet modtaget fire større afleveringer, og dertil kommer så en række henvendelser, bl.a. om Endrup Mejeri, men også om bevaringsværdige huse. Der er også blevet spurgt til slægten fra Endrupholm og Endrupholms ejere gennem tiden, og dertil kommer en række slægtshistoriske forespørgsler.

Vi har registreret ca. hver 14 dag og er bl.a. i gang med at registrere billeder, efter to af arkivets medarbejdere har været på kursus i billedregistrering. På grund af sygdom har billedregistreringen desværre ligget stille nogen tid. Der er købt en ny kopimaskine og udstyr til digital fotografering.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Torvegade 47, Postboks 522, 6701 Esbjerg

Tlf.: 76 16 39 00. Fax: 76 16 39 10

Åbningstid: Mandag-fredag kl. 10.00-16.00, torsdag tillige kl. 16.00-18.00

Leder: Jørgen Dieckmann Rasmussen

E-mail: byhistoriskarkiv@esbjergkommune.dk

Hjemmeside: www.esbjergbyhistoriskearkiv.dk

I mange henseender - og ikke mindst for Esbjerg Byhistoriske Arkiv - vil 2006 blive husket som et skelsættende år. Umiddelbart vil man nok tænke på året som det sidste, hvor de »gamle kommuner« og amterne endnu eksisterede, og hvor Esbjerg Kommune endnu havde grænser mod Varde, Helle og Bramming kommuner. Fra 1. januar 2007 var de nye grænser blevet Varde, Vejen og Tønder kommuner.

De omfattende ændringer i det kommunale landskab forplantede sig også til arkiververdenen. Siden efteråret 2005 havde en arbejdsgruppe fokuseret på arkivområdets fremtidige organisation og havde udarbejdet en rapport, som i slutningen af april 2006 blev behandlet af og godkendt i det politiske system. Rapporten fokuserede på følgende områder:

1. Esbjerg Byhistoriske Arkiv skulle styrkes som offentligt arkiv ved at tilføres ekstra personale til de store udfordringer, der ventede på §7-arkivområdet.
2. Ribe Byhistoriske Arkiv skulle flyttes fra biblioteksområdet over til at blive en filial under Esbjerg Byhistoriske Arkiv med de 19 timer ugentlig tjenestetid til opgaven, som var den oprindelige normering.
3. Lokal- og specialarkiver uden lønnet arbejdskraft i den nye Esbjerg Kommune skulle danne et arkivsamvirke og vælge et arkivudvalg, bl.a. til at fordele det kommunale tilskud til lokal- og specialarkiverne.
4. Flere faglige ressourcer til at styrke arkivarbejdet i lokal- og specialarkiver ud fra den betragtning, at lokalhistorien kan være et væsentligt "kit" til at binde den nye kommune kulturelt og geografisk sammen.

De tre første punkter blev hørt, mens det fjerde stadig er at finde på ønskelisten. Det blev dog efterår 2006, inden det blev kendt, hvad Esbjerg Byhistoriske Arkiv ville få tilført af ekstra ressourcer, og derfor kunne den nye organisation dog først komme endeligt på plads fra 1. januar 2007. Og så endda ikke helt, for med en medarbejder i en mellemliderstilling på et års orlov uden løn var det ikke praktisk muligt at implementere den nye ordning før langt ind i 2007. Disse spørgsmål sammen med det

store praktiske arbejde i forbindelse med lukningen af de gamle myndigheder og "fastfrysningen" af deres kommuner påvirkede bl.a. tidsplanen for Arkivudvalgets arbejde. Som det har været tilfældet i den gamle Esbjerg Kommune er dets virksomhed nemlig tæt hægtet op på Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Det gamle Arkivudvalg i Esbjerg Kommune holdt sit sidste møde den 25. oktober 2006 i Hjerting Lokalarkiv, og alle var spændt på vilkårene og mulighederne i den kommune.

Som man fornemmer af ovenstående manglede der ikke møder i 2006, men foruden alle de ekstraordinære opgaver er de daglige rutiner også blevet passet. Læsesalen har været holdt åben de sædvanlige egentlige 35 timer om ugen, der har været holdt kurser, foredrag, aften- og weekendarrangementer og byvandring samt kulturhistoriske hverdagsture. Udgivelse af en enkelt bog blev det også til – Verner Bruhns bog om Det grundtvigske i Esbjerg, ligesom Esbjerg Kalender 2007 så dagens lys i slutningen af oktober. Og mens vi er ved det bogmæssige, ja så var cand. mag. Lars Hyldahl Brockhoff ansat et par måneder for at skrive et jubilæumsskrift for Dansk El-forbund, der fylder 100 år i 2007. Der er også blevet registeret og godkendt ganske mange arkivalier og billeder, og det er næsten lykkedes at holde trit med registreringen af årets 170 indleveringer. Som sædvanlig var der store og små afleveringer mellem hinanden. Nævnes kan bl.a. arkivet fra fotografierne Annelise og Ivan Kristensen. Firmaet lukkede i 2006 og over 200.000 negativer, som er utrolig godt registreret, blev overdraget til Byhistorisk Arkiv. Det var nødvendigt med adskillige køreture ud til atelieret i Sædding for at få alt i hus. Det afleverede materialet omfatter ikke blot atelierets historie, men også Ivan Kristensens fotografier fra tiden, før han etablerede sig som professionel fotograf. Desuden er der blevet afleveret arkivalier om Amnesty Internationals Esbjerg-afdeling, arkivalier fra Esbjerg Turistforening og –kontor, Kommuneforeningen for Ribe Amt, Jerne Menighedsråd, Rosendahls Bogtrykkeri, Esbjerg Internationale Skole, Esbjerg Civilforsvar, arkivalier efter Rasmus Bebe, en gæstebog fra den nu lukkede lokalradio Radio Victor, arkivet fra Syd- og Vestjyske Købmandsforeninger m.m. Desuden er der blevet afleveret mange, interessante lokale småtryk, f.eks. en samling biografprogrammer begyndende i 1940. På fotoområdet er der blevet afleveret ganske mange, meget interessante fotografier, f.eks. fra den tidligere eksportflødefabrik i Danmarksgade.

Normalt køber Esbjerg Byhistoriske Arkiv ikke arkivalier, men ingen regler uden undtagelse. Da Finn Jessen fra Hammerö i Sverige besluttede at skille sig af med den

samling af Esbjerg-postkort, han har arbejdet systematisk med siden slutningen af 1950'erne, da han udvandrede fra Esbjerg, tilbød han arkivet den til en pris betydeligt under markedspris. Samlingen var ikke uden interesse for arkivet, bl.a. fordi den tidligere har dannet grundlag for bogen Postkort fra Esbjerg, som Finn Jessen udarbejdede i forlængelse af en udstilling af postkortsamlingen i Esbjerg. Siden udgivelsen af bogen var der dog blevet suppleret med adskillige kort. Takket være tilskud fra Lida og Oskar Niensens Fond samt Claus Sørensens Fond blev det muligt for arkivet at købe den store postkortsamling, som blev afleveret sammen med en meget omfattende registrering af hvert enkelt postkort. Afleveringen skete i november, og forholdsvis hurtigt derefter begyndte en skanning af postkortene med henblik på Internetpublisering. Skanningen af de over 1.500 postkort tager dog sin tid, og det vil den efterfølgende registrering også gøre, så det bliver næppe før udgangen af 2007, postkortene bliver tilgængelige på arkivets hjemmeside.

Registreringen af arkivalier af privat proveniens er kommet et godt skridt videre takket være tilførsel af ekstraordinære ressourcer også i 2006, men opgaven er stadig meget omfattende. Ud over at forsøge at indhente forsømmelser er der stræbt efter at holde trit med årets afleveringer. Det lykkedes næsten, men ikke helt. Et helt specielt registrerings- og pakningsarbejde er udført på byggesags- og kloaksagsområdet. En meget stor del af denne sagsmængde i Esbjerg Kommune er blevet skannet, men inden sagerne er klar til aflevering til arkiv, er de blevet pakket og registreret af stud.mag. Lasse Bisbjerg Nielsen – eller rettere: Han nåede kun en del af dem, for opgaven udviklede sig hen over året, så det blev fysisk umuligt at slutte den inden udgangen af 2006.

Også på billedsiden er der blevet gjort en ekstraordinær indsats, og mange billeder, der har afventet godkendelse, er blevet godkendt og lagt på plads. Der er blevet skannet i alt 1.343 billeder. Heraf stammer de 441 fra Peter Nissens arkiv, 248 er fotos af forskellig herkomst, som er blevet bestilt til brug i konkrete sammenhænge, og endelig er der skannet 248 Tonny Sørensen negativark og 350 Bølling fotografier. Af de sidstnævnte har størstedelen været brugt til de såkaldte billedaftener, hvor uidentificerede fotos fra Bøllings samling er blevet vist i håb om, at publikum kunne hjælpe med at identificere dem. Med de anførte tal er antallet af skanninger langt over 10.000, og af disse er 6.191 registeret i NT-photo. Digital formidling af billeder fra Esbjerg vokser således støt, og af henvendelserne på læsesalen fornemmer man, hvordan ganske mange har været på »billedjagt på net-

tet«, inden de besøger arkivet. I den forbindelse bliver ganske mange overrasket over at finde ud af, hvad der så findes yderlig af billeder, der ikke er skannede.

Besøgstallet på læsesalen er uændret omkring 5.000, måske svagt vigende, fordi flere og flere bruger www.arkivalier-online.dk. Alligevel er mikrokortene langt fra sat ud af spillet, for kontrollæsning er stadig meget vigtig. Der er også kommet et øget antal brugere af originale arkivalier fra Statens Arkiv, efter en stramning af udlånspraksis har minimeret antallet af udlånssteder. Esbjerg Byhistoriske Arkiv er som § 7-arkiv godkendt til at modtage kommunale arkivalier. Foruden personlige henvendelser kommer så en skriftlig forespørgsel pr brev eller pr. mail. 89 henvendelser i 2006 var så omfattende, at de blev journaliseret.

På formidlingsområdet har der i efteråret været afholdt kursus i slægtsforskning ved Olga Pedersen, Holsted. Både i foråret og i efteråret har arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen haft kurser i gotisk skriftlæsning samt ledet Værksted for lokal- og personalhistorie. Desuden har han afholdt et kursus i dansk udenrigspolitiks historie. Flv. skolebibliotekar Hanna Fogtmann Iversen har både i for- og efterår afholdt det meget velbesøgte kursus På opdagelse i din by Esbjerg, og i efteråret blev der udvidet med foredragsserien Barn af Esbjerg, hvor kendte og mindre kendte esbjergensere har fortalt om deres Esbjerg-barndom. Begge typer arrangementer har været meget velbesøgte.

2007 er af Kulturarvsstyrelsen udpeget til at være Industriklutrens år, og Esbjerg Byhistoriske Arkiv havde besluttet sig for at indgå i det sammen med Hovedbiblioteket og Esbjerg Museum. Arkivets projekt gik ud på at opleve Esbjerg-virksomhederne indefra, dvs. som de blev oplevet af nuværende og/eller tidligere medarbejdere. For at få kontakt til medarbejdere på nuværende og lukkede Esbjerg-virksomheder og få dem til at fortælle om deres arbejdsliv blev der i efteråret 2006 afholdt fire fortælleformiddage om forskellige brancher. Arkitekt Else Kierstein og arkivar Lars Hyldahl Brockhoff, som har ansvar for udstillingsdelen i 2007, stod for disse meget velbesøgte arrangementer.

Forskellige former for historiske data efterspørges derfor af mange flere personer, end man umiddelbart tror. For at komme videre i offentliggørelse via Internettet blev der derfor igangsat et projekt med frivillige medarbejdere, som fortrinsvis skulle arbejde med Internetpublisering af svært tilgængeligt materiale. Det drejede sig bl.a. om byrådets og sognerådenes forhandlingsprotokoller, skattemandtalister, negativprotokoller fra store fotografarkiver m.m.

Med den i andre henseender gunstige udvikling på arbejdsmarkedet er det ikke længere muligt at få henvist arbejdskraft til denne ekstraordinære arbejdsopgave, men i stedet er det lykkedes at rekruttere en række frivillige medarbejdere til at indtaste oplysninger. Som aktive slægtsforskere kan de selv se det interessante i dataene og vil derfor gerne give en hånd med, så andre kan få glæde af oplysningerne.

Rekrutteringen af frivillige skete blandt andet gennem Sydvestjysk Egns- og Slægthistorisk Forening, SESF. Endvidere havde andre brugere af arkivet givet udtryk for, at de gerne vil give en hånd med ved arkivets arbejde, hvis der kom et sådant frivilligeprojekt i gang. I april 2006 begyndte så de første frivillige ved arkivet, og ved udgangen af 2006 var der tilknyttet i alt 11 frivillige, som arbejdede hver uge i et individuelt omfang, varierende fra tre til otte timer om ugen. De frivillige medarbejdere har været meget stabile, og der er en høj grad af ansvarsfølelse over for opgaven og tilsagnet om at hjælpe med indtastningen. Efter en kort introduktion arbejder de selv med opgaverne. Der har f.eks. ofte været behov for at drøfte spørgsmål om tyding af kilderne i form af skrifter, forkortelser eller andre forståelsesproblemer. Disse spørgsmål drøftes i lige så høj grad med en anden frivillig som med projektlederen.

Der indtastes i Access-databaser på to PC'er via specielt oprettede formularer. Efter en indkøringsperiode på et par måneder blev der samlet op på diverse problemstillinger, som medarbejderne stødte på under arbejdet. Efterfølgende blev der foretaget enkelte rettelser i databaserne, så oplysningerne nu registreres på en optimal måde. I databasen til registrering af Peter Nissen-negativerne er der oprettet et link, så de skannede negativer linkes til et digitalt foto i Esbjerg Billedarkiv for så vidt negativet er bevaret.

Aktiviteten fremgår af nedenstående tal fra indtastningerne. De er fra kort efter årsskiftet 2006/2007:

- Borgerdatabasen på baggrund af skattemandtalisterne: I listen fra 1909 er der indtastet ca. 7.000 personer, og der er indtastet 800 personer fra skattemandtalisten 1914.
- Trykte skattebøger: 1902, 1903, 1913 og godt 2/3 af 1946 er indtastet, i alt 22.800 personer.
- Sager fra Esbjerg Byråds forhandlingsprotokoller fra 1. april 1924 - 31. marts 1929, i alt knap 1.800 sager.
- Sager fra Vester Nebel/Bryndum Sogneråds forhandlingsprotokol 1842-1866, godt 500 sager.
- Fotograf Peter Nissens negativer. Knap 1.200 optagelser er registreret, heraf er ca. 300 skannet.

Borgerdatabasen for 1909 er ajourført og lagt på nettet. De øvrige indtastede oplysninger er endnu ikke offentliggjorte, da der ventes på en ny hjemmeside til at publicere disse nye databaser på.

At udviklingen inden for det kommunale arkivområde i 2006 blev meget begivenhedsrigt er allerede nævnt. Esbjerg Byhistoriske Arkiv fik tildelt midler til at ansætte Richard Bøllund som projektleder på halv tid i hele 2006. Hans opgave blev at udarbejde arkivplaner over alle kommunale arkivalier på de tre rådhus og igangsætte bevarings- og kassationsarbejdet. I den forbindelse skulle han bistå med rådgivning med henblik på at få lukket de gamle kommuners arkiver ved udgangen af 2006. Flere af disse opgaver viste sig at være vanskelige at løse, uden de gamle kommuner afsatte ekstra ressourcer til oprydning og lukning af arkiverne, hvilket de kun gjorde i meget begrænset omfang. På trods af en ihærdig indsats fra projektlederen og udvalgte medarbejdere i de tre kommuner blev resultatet, at der kun blev udarbejdet arkivplaner for Ribe og Bramming kommuner, og at bevarings- og kassationsarbejdet kun blev påbegyndt i begrænset omfang. Endvidere blev langt fra alle sager lukket i forbindelse med sammenlægningen.

Ikke alle flytninger af arkiver i forbindelse med strukturreformen var lige omfattende. De sager fra Grimstrup, som skulle udskilles fra den daværende Helle Kommune og indgå i Esbjerg Kommune, kunne være i arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussens bil, som det ses her i forbindelse med flytningen den 20. december 2006. Foto: Jørgen Dieckman Rasmussen. (Q02056-076)

Sideløbende arbejdede Esbjerg Byhistoriske Arkiv på at finde en løsning på, hvordan den nye Esbjerg Kommune skulle håndtere de gamle papirsager fra de tre gamle

kommuner. Resultatet blev et forslag om etablering af et kommunalt mellemarkiv, der skulle overtage alle papirsager fra de tre gamle kommuner. Mellemarkivet skulle løbende ekspedere i papirsagerne på baggrund af bestillinger og efterfølgende skanne og maile de bestilte sager til sagsbehandlerne. Forslaget blev godkendt af Esbjerg Kommunes direktion i efteråret 2006 og indebar ansættelse af fire nye medarbejdere fra 1. januar 2007, en arkivar samt tre arkivassistenter, der henholdsvis fik arbejdssted på Esbjerg, Ribe og Bramming rådhus. Arkivassistenternes stillinger i Ribe og Bramming blev tidsbegrænset til et år.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv blev hermed naturligt tættere forbundet med Esbjerg Kommunes administration og oprettede derfor ved årsskiftet en §7-sektion under ledelse af e-arkivar Nicolai Dupont Heidemann til at varetage det kommunale arkiv.

På det kommunale elektroniske arkivområde var 2006 også et travlt år. En af de helt store opgaver var at få kortlagt alle de IT-systemer, der blev anvendt i de tre gamle kommuner og herefter vurdere, om de skulle bevares. Denne opgave mundede ud i, at 45 IT-systemer i forbindelse med kommunesammenlægningen blev vurderet bevaringsværdige. Arkiveringsversionerne for disse systemer forventes modtaget i løbet af 2007.

I 2006 arbejdede Esbjerg Byhistoriske Arkivs e-arkivar sammen med repræsentanter for Aalborg og Københavns stadsarkiver på at få udformet afleveringsbestemmelser for en række KMD-systemer, som de danske kommuner skal bevare. Arbejdet resulterede i, at Esbjerg Byhistoriske Arkiv i løbet af 2006 modtog otte arkiveringsversioner fra KMD. Herudover udarbejdede Esbjerg Byhistoriske Arkiv, ligeledes i samarbejde med Aalborg og Københavns stadsarkiver, standard afleveringsmodeller for ESDH-systemerne e-Doc, Doc2000 og omsorgssystemet DSI-sund.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv blev også dybt involveret i udbredelsen af det nye ESDH-system e-Doc og indførelsen af den elektroniske sag i Esbjerg Kommune. Udover arbejdet i de respektive projektgrupper underviste arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen og Nicolai Dupont Heidemann på mere end 40 e-Dockurser for kommunale medarbejdere i efteråret 2006 i KL-journalplanen samt i sagsstyring.

Sammen med Aalborg Stadsarkiv igangsatte Esbjerg Byhistoriske Arkiv desuden udviklingen af systemet SIGA, der står for Søgning, Import og Generering af Arkiveringsversioner. Det er det første system af sin art i Danmark, hvor processen med at søge i elektroniske arkivsystemer afleveret til arkiver for første gang automa-

tiseres. Første demonstration af systemet var ved Kommuneudvalgsmødet på Rigsarkivet i november, hvor systemet fik mange rosende ord med på vejen af bl.a. Statens Arkiver og KL. Videnskabsministeriet har siden vist interesse for systemet, der forventes færdigudviklet medio 2007.

Det lykkedes også Esbjerg Byhistoriske Arkiv at få tilført midler til at forstærke det elektroniske arkiv-område til at ansætte en e-arkivassistent pr. 1. januar 2007. Pågældende skal bistå e-arkivaren med det stadigt stigende antal opgaver. E-arkivassistenten blev også organisatorisk placeret under §7-sektionen.

Esbjerg Idrætsarkiv

Gl. Vardevej 62, 6700 Esbjerg

Tlf.: 75 45 60 57

Åbningstid: Onsdag kl. 9.00-12.00 samt efter aftale

Leder: Erik Smedegård, Hobrovej 11, 6700 Esbjerg

Tlf.: 75 12 98 56

E-mail: esbjergidraetsarkiv@esenet.dk

I 2005 blev der rejst tvivl, om Esbjerg Idrætsarkiv fortsat kunne deltage i arkivordningen under Esbjerg Kommunes Arkivudvalg, altså om vi opfyldte kriterierne for at få tilskud fra denne ordning. Igennem 2006 har vi derfor brugt meget tid på at omstrukturere arkivet, så vi fortsat kan være med i arkivordningen.

Begrundelsen var bl.a., at vi som arkiv også registrerede og opbevarede genstande, som hører under museumsområdet. I samarbejde med arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen fra Esbjerg Byhistoriske Arkiv og museumsinspektør Mette Slynghborg fra Esbjerg Museum har vi derfor måttet ændre vores vedtægter for arkivdelen og yderligere lave helt nye vedtægter for den del af vores virksomhed, som har med genstande at gøre, nemlig det som falder ind under museumsområdet.

Vi har beholdt vores gamle navn Esbjerg Idrætsarkiv, men vi har nu to sæt vedtægter, som vedrører henholdsvis Esbjerg Idrætsarkiv og Idræthistorisk Samling. Vores funktion er dog grundlæggende uændret, nemlig at indsamle, registrere og opbevare arkivalier og billeder, som har tilhørt sportsudøvere eller -foreninger i Esbjerg samt at supplere dette materiale med sportsgenstande, som typisk vil blive udstillet.

Konverteringen af data fra Arkibas 3 til Arkibas 4 har også givet mange problemer, mest fordi Arkibas 4 ikke var helt færdigudviklet, da det blev installeret. Vi valgte derfor at begynde helt på frisk grund og droppe hele

konverteringen for derpå at inddatere alt i Arkibas 4 forfra. Samtidig fjernede vi alle genstandsregistreringer fra Arkibas. Disse oplysninger indtastes efter aftale med museet og arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen i en mindre Access-database. I den forbindelse aftalte vi med museumsinspektør Mette Slynghborg, at særligt værdifulde genstande vil blive registreret i Esbjerg Museums registreringssystem, men fortsat fysisk være i vores lokaler forsynet med et Esbjerg Museums-nummer.

For at kunne arbejde på bedste vis har vi måttet udskifte den ene computer, købe en ny skanner/kopimaskine samt installere et mindre, internt netværk.

Som i foregående år har vi haft besøg af skoleelever, der ved udarbejdelsen af forskellige projekter i skolen har ønsket hjælp. Vi har ligeledes haft besøg af to studerende fra Århus Universitet, der skulle bruge materiale i arkivet til et afsluttende projekt. Desuden har arkivet hjulpet en mand i Dianalund med gamle fodboldresultater fra 1939-1940, og vi har fundet oplysninger frem til en person, hvis fætter var med til OL i 1936 i skydning.

Derudover har der været besøg af mange lokale, tidligere sportsfolk i arkivet, der blot ønskede at se, hvad vi arbejdede med, og som samtidig fik oprisket gamle minder fra deres aktive idrætsid.

Endelig har Idrætsarkivet deltaget i forskellige møder i Esbjerg Byhistoriske Arkiv, EIFs repræsentantskabsmøde, Esbjerg Kommunes Idrætsfest og Bogtrykmuseets 25 års jubilæum, ligesom vi ved forskellige lejligheder har sendt en lille opmærksomhed.

Som tidligere år har vi igen modtaget mange forskellige arkivalier og genstande i arkivet, og hver gang, der har været nogen på besøg, har vi benyttet lejligheden til at få hjælp med at identificere ukendte personer på vore mange billeder.

Den 3. november måtte vi tage afsked med én af Idrætsarkivets medstiftere, journalist Søren Alkjærsg, der sov stille ind efter kort tids sygdom. I skrivende stund har vi ikke vores faste kontorhjelpe Per Rasmussen længere. Han har fået andet arbejde. I første omgang er der tale om et prøvejob, så det er uklart, om han kommer tilbage.

Idrætsarkivet har haft et travlt og godt arbejdsår. Vi ser frem til nye udfordringer i det nye arkivudvalg efter kommunesammenlægningen med Ribe og Bramming.

Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Farup Forsamlingshus, Farup Kirkevej 33, 6760 Ribe

Tlf.: 75 41 03 73

Åbningstid: Tirsdage i ulige uger fra kl. 16.00-18.00
 Leder: Erik Knudsen, Nørre Farupvej 10, 6760 Ribe
 Tlf.: 75 41 07 18
 Arkivets postadresse: Nørre Farupvej 10, 6760 Ribe

Året er gået godt uden utilsigtede hændelser og kun glade oplevelser som for eksempel i forbindelse med kommunalreformen, hvor en nedlagt kommune sponsede en hel palle med kuverter.

Desværre bliver det i disse år kun tydeligere, hvor svært det er at få et travlt arbejdsliv til at harmonere med det arbejde, som det er at holde gang i et lille lokalhistorisk arkiv. Det ses i Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA), og det ses især i små arkiver som vores, hvor usikkerheden om fremtiden er fremherskende. Hvor skal vores arkiv have til huse, når vores sponsorat til huslejen i forsamlingshuset udløber? Hvordan får vi råd til at få adgang til det centrale arkiveringssystem, og hvordan får vi rekrutteret lokale kræfter til arkivarbejdet? Når vi ser bort fra disse tunge skyer, så er vi alligevel glade for at have gode rammer om arbejdet. Vores materialer er godt sikret i stålskabe i et tørt og hyggeligt lokale.

En god oplevelse i løbet af året har været en gave bestående af et lille fotoalbum fra midten af 1960'erne med billeder fra vores lokalsamfund. Billederne er fotograferet af Andreas Nielsen, som de færreste kendte, selvom lokalsamfundet var rammen om hele hans liv i de 30 år, hvor han var i »arbejdsprøvning« på en af gårdene. Arbejdsprøvningen var arrangeret som et samarbejde mellem Statshospitalet og landbruget, som endte med at blive en form for plejefamilie til stor gensidig glæde for de involverede. Der åbnede sig for os i arkivet et billede af en af de mange »skæve eksistenser«, som der tidligere var plads til i landbruget. Eksistenser, som det moderne landbrug desværre ikke kan rumme mere. Andreas Niensens sirlige håndskrift og fotografiske evner kan kunne vække beskuerens interesse – fra en mand af utroligt få ord, men også med en tankevirkomhed, som det fortælles, der rakte langt ud over det »normale«. Vi ved, at Andreas Nielsen skrev dagbøger – nogle arkivet naturligvis er interesseret i, hvis de stadig eksisterer. Andreas Nielsen levede sine sidste år på et plejehjem i Henne. Efter sigende ejede han i mange år et lille stykke land med en gammel jernbanevogn et sted i omegnen af Nr. Nebel/Henne.

Kommunalreformen er nu en realitet. Udover den nævnte palle kuverter har kommunalreformen ikke givet de store omvæltninger i vores lille arkiv, men vi håber dog endnu på en gave i form af en fremtidig sikring af de fysiske rammer for arkivet samt et økonomisk grundlag for indkøb og drift af Arkibas.

Grimstrup Sognearkiv

Grimstrup Skole, Skovbrynet 2, 6818 Årre
 Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 15.00-17.00
 Leder: Kirsten Lunding, Nørrevang 22, Grimstrup
 6818 Årre. Tlf.: 75 19 12 63

Arkivets postadresse: Niels Ove Thøgersen, Dalmosevej 8, Grimstrup, 6818 Årre
 Hjemmeside: www.grimstrup sogn.dk

I 2006 er der noteret 31 henvendelser, besøg og afleveringer. Deraf var otte af henvendelserne om slægtsforskning, både fra Danmark og fra udlandet. Flere efterspørger også oplysninger og billeder af huse eller gårde, som de har købt. Arkivet har modtaget 52 vandrebøger fra Lindegårdsslægten. Bøgerne går helt tilbage til 1923, mens de øvrige afleveringer mest er billeder.

Vi har arkiveret en del i 2006, men registreringen i Arkibas 4 har vi foreløbigt stillet i bero, da vi overgår til Esbjerg Kommune. Desuden er der en del fejl i programmet, som forhåbentlig vil blive rettet.

Vintermødet med forhenværende skoleinspektør Poul Bennedsen havde god tilslutning. Sommerturen var planlagt som en byvandring i Esbjerg med arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen som guide, men den måtte desværre aflyses på grund af for få tilmeldte.

Guldager Sognearkiv

Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V
 Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 18.30-21.00 samt efter aftale med lederen
 Leder: Christian Jakobsen, Guldagervej 76, 6710
 Esbjerg V. Tlf.: 75 11 60 24

Aktiviteterne i sognearkivet kan for 2006 opdeles i forskellige hovedområder. Med hensyn til indleveringer og arkivering har sognearkivet i årets løb modtaget en del større og mindre afleveringer. Blandt andet kan nævnes arkivet fra Guldager Pensionistforening og papirer og fotos fra tidligere kæmner Bonvig Christensen.

Sidst på året kom den længe ventede Windowsversion af Arkibas. Vi har købt ny hardware og er således rustet til at tage fat på indtastningen, så snart de tekniske problemer med at komme på nettet er løst. I årets løb har vi gennemgået en del af arkivkasserne, så overtallige kopier er sorteret fra. Endelig har sognearkivet fået sin lille samling videooptagelser fra revy- og dilettantforestillinger overspillet til DVD.

Som tidligere år har sognearkivet haft åbent for besøgende den første mandag i hver måned fra kl. 18.30-21.00. Desværre måtte vi også i 2006 erkende, at besøgstallet ikke er så stort, som man kunne ønske. En del besøgende vælger at aftale tid med arkivformanden Chr. Jacobsen uden for åbningstiden. Desuden har vi modtaget nogle skriftlige henvendelser, som vi har besvaret efter bedste evne.

Af udadvendte aktiviteter kan nævnes, at sognearkivet har fortsat med at bringe artikler i lokalbladet NordvestNyt. Indlæggene i 2006 har været baseret på et foredrag med titlen »Kæmner i en vestjysk kommune i 25 år«. Det blev holdt i Nærum Sognegård i 1993 af ovennævnte Bonvig Christensen. Han kom i lære i Sulsted, 16 km. nord for Aalborg, og efter udstået læretid flyttede han i 1941 til Jerne Kommune som assistent. I 1945 blev Jerne Kommune »indlemmet«, det hed det dengang, i Esbjerg Kommune. Kæmneren var flyttet, så det blev Bonvig Christensen, der kom til at afslutte Jerne Kommunes regnskaber. Samme år blev han ansat som kæmner i Guldager Kommune, 24 år gammel. Kommunen havde dengang ca. 2.200 indbyggere, og han var ene mand i administrationen. 25 år senere afsluttede han Guldager Kommunes regnskab og oplevede sin anden kommunesammenlægning, idet Guldager Kommune blev sammenlagt med Esbjerg Kommune i 1970. Indbyggertallet var vokset til ca. 10.000, og administrationen talte 25 personer.

Nu er den næste kommunesammenlægning en realitet. Hvad det vil betyde for arkiverne, ved ingen på nuværende tidspunkt, men 2007 vil forhåbentlig bringe en afklaring til gavn og glæde for alle.

Gørding Sognearkiv

Plejehjemmet Østergården, Nørremarken 23,
6690 Gørding

Åbningstid: 1. og 3. mandag hver måned kl. 19.00-21.00
samt efter aftale med lederen. Lukket i juli måned
Leder: Nora Olesen, Birkevænget 9, 6690 Gørding
Tlf.: 75 17 88 75

Arkivets postadresse: Birkevænget 9, 6690 Gørding
E-mail: bjerg@olesen.mail.dk

2006 har været et travlt år i arkivet. Vi har modtaget 13 afleveringer, og af dem var flere ret omfattende. Det gælder bl.a. en aflevering fra Sydvestjysk Andel. Afdelingen i Gørding med sædekornsproduktion blev nedlagt og bygningerne solgt. I arkivet har vi materiale helt tilbage fra foreningens oprettelse. Fra Gørding Apotek har vi mod-

taget forskellige bøger, billeder m.m. fra perioden 1903-2006.

Til vores årlige lokalhistoriske aften i januar havde vi besøg af Anne og Ernst Dyhre, som fortalte og viste lysbilleder fra en tur med deres sejlbåd fra Kolding Havn og rundt om Gotland. Efter kaffen underholdt Elna Nielsen og Pernille Troldborg med viser og sange. Det var en god og velbesøgt aften. I marts måned havde vi en stand på forårsmesse i Gørding Idræts- og Kulturcenter. Vi havde en udstilling af billeder og bøger om ejendommene i by og på land. Gørding Skoles 5. klasser har været på besøg for at høre om Gørding før og nu. Eleverne fik fortalt om gamle høstredskaber og set billeder fra bl.a. Nørregade. Tirsdagsholdet fra Lindegården har også været på besøg og fået fortalt og set billeder m.v. Arkivet har leveret tekst til en ny cykelturs-folder med ti beskrevne ruter i Bramming Kommune. Til lokalhistorisk Forenings årbog har vi leveret stof til en artikel om Skyttekredsen.

Vi mærker også den store interesse for slægtsforskning og modtager mange henvendelser via brev, telefon, elektronisk post eller ved besøg i arkivet. I efteråret havde vi besøg fra Chicago af efterkommere efter en møllebyggerfamilie fra Søndergade.

Vi er i gang med registrering i Arkibas – det bliver en stor hjælp, når vi engang får dette arbejde ført up-to-date. For legatmidler har vi i 2006 indkøbt mikrokort af kirkebøger frem til 1943. Arkivet får kommunalt tilskud, men derudover søger vi hvert år legater. Vi er spændte på vores fremtid i Esbjerg Kommune.

I 2006 fik arkivet i Gørding besøg fra Chicago i USA af en familie, der er efterkommere til en møllebygger fra Gørding. Foto: Gørding Sognearkiv.

Historisk Samling fra Besættelsestiden 1940-45

Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg

Tlf.: 65 50 42 50. Fax: 65 50 42 51

Åbningstid: Tirsdag kl. 10.00-12.00 og torsdag kl. 10.00-12.00 samt kl. 13.00-18.00

Leder: Henrik Lundtofte

E-mail: hsb@hsb.dk

Hjemmeside: www.hsb.dk

Historisk Samling fra Besættelsestiden har i årets løb modtaget spændende materiale fra hele Danmark. Desuden bød 2006 på en mærkedag af de store: Samlingen kunne den 5. december fejre sit tyve års jubilæum som selvejende og offentlig tilgængelig arkivinstitution. Det blev markeret med festforelæsning og reception samt udgivelsen af jubilæumsbogen »Samarbejde og sabotage – seks mænd 1940-45«, der har fået fine anmeldelser og bred omtale i dagspressen. Men samtidig måtte vi i årets løb desværre sige farvel til to personligheder, der hver på deres måde ydede et stort og engageret arbejde for Samlingen og for bevidstheden om besættelsestiden. I september døde Dorthe Petersen, og i december døde Ib Rahbek. Æret være deres minde.

Foruden faste gøremål som registrering, bistand til brugere og besvarelser af mange telefoniske og elektroniske forespørgsler har medarbejderne det forløbne år været involveret i en række aktiviteter i og uden for Samlingens regi. Tidligere studentermehjælp cand. mag Lulu Anne Hansen var fra den 1. maj til den 31. december tilknyttet Samlingen i en ansættelse med løntilskud. Hun var beskæftiget med at skabe et nyt undervisningstilbud til skolerne og ungdomsuddannelserne om medier, ytringsfrihed, censur og propaganda under besættelsen. Det var yderligere Lulu Anne Hansens opgave at udarbejde et ph.d.-projektforslag. Det blev til et nybrydende oplæg til en undersøgelse af dagligdags-kollaboration i den sydvestjyske region. Projektet blev mod årets slutning af Forskningsrådet honoreret med et treårigt ph.d.-stipendium. Hun deltog desuden i CONIH-konferencen med en undersøgelse af helt unge tyskerpiger i Esbjerg. Cand. mag. Mona Jensen blev i 2005 tilknyttet projektet Den glemte Hær i regi af Dansk Institut for Internationale Studier. Projektet var finansieret af Forsvarsministeriet og havde til formål at belyse danskere i britisk krigsindsats i efterkrigsårene. Mona Jensens undersøgelse af den politiske beslutningsproces om udsendelsen af de frivillige kan nu læses i bogen »Hvor som helst i det britiske Verdensrige - danske frivillige i britisk tjeneste 1945-48«, der udkom sidst i 2006. Lulu

Anne Hansen og Mona Jensen bidrog i fællesskab til Samlingens jubilæumsbog med en kildebaseret artikel om to af den esbjergensiske modstandsbevægelses hovedfigurer, Hans Peter Poulsen og Frants Gertsen. Endelig har Lulu Anne Hansen og Mona Jensen sammen med studentermehjælper Christina Christensen været beskæftiget med bredt formidlingsrelaterede opgaver, herunder artikelskrivning til Samlingens netleksikon. Christina Christensen har desuden i samarbejde med Syddansk Universitetsbibliotek forestået katalogiseringen af en betydelig pukkel af indkomne bøger, der nu kan søges i universitetsbibliotekets database.

Arkivleder Henrik Lundtofte var det meste af efteråret beskæftiget med tilrettelæggelsen af jubilæumsarrangementet og ikke mindst med redaktionen af jubilæumsbogen »Samarbejde og sabotage – seks mænd 1940-45«, hvor han også selv bidrog med en artikel om antisabotage-agitatoren Ejnar Krenchel. Årets første halvdel var for arkivlederens vedkommende især præget af planlægningen af den internationale CONIH-konference i slutningen af juni. Endvidere har arkivlederen i årets løb holdt ti foredrag og været beskæftiget med større bidrag til publikationer, der udkommer i 2007. Der er ligesom bidraget til jubilæumsbogen tale om forskningsbaserede undersøgelser inden for arkivlederens to generelle forskningsfelter, kampen om opinionen samt tysk politi og terror i Danmark. Inden for denne ramme har han endelig arbejdet på undersøgelsen af populærbilledet af Hitler-tyskland i Danmark i kraft af et legat fra Kulturministeriets 10 mio. kr. pulje.

Den eksterne finansiering af en del af arkivlederens virksomhed samt fondsmidler fra Frihedsmuseets Venners Fond gjorde det muligt en del af året at ansætte cand. mag. Palle Andersen. Han har dechifreret og indtastet dokumenter som led i arbejdet med en kildeudgivelse til SOEs politik og indsats i Danmark. Sammen med Lulu Anne Hansen deltog han i maj desuden på et Arkibas-kursus. Mod årets slutning modtog Palle Andersen et statsligt legat til udforskning af dansk viden om folkedrab på Europas jøder, et projekt, der i høj grad vil bygge på Samlingens illegale blade, bøger m.m.

Endelig påbegyndte Samlingens frivillige, Hilda Pedersen, Anni Sønderborg og Lise Østergaard Petersen med engagement et langvarigt projekt, nemlig en indeksering af hele det illegale Information. Årets fælles aktivitet foregik i august, hvor Samlingens medarbejdere og frivillige deltog i en udflugt arrangeret af Esbjerg Højskoles besættelseskursus til mindesmærkerne for Neuengamme- underlejerne i Ladelund og Husum-Schwesing.

Samlingen har med væsentlig og relevant forskning sat sit præg på dagsordenen i 2006. Lulu Anne Hansens arbejde om de unge tyskerpiger medførte omtale i samtlige landsdækkende dagblade samt et helsidesinterview i Weekendavisen. Også Mona Jensens undersøgelse af de danske frivillige afstedkom medieinteresse med interviews i bl.a. JydskeVestkysten og Radio Syd. Derudover deltog arkivleder Henrik Lundtofte i foråret i en udsendelse om piloten og efterretningsagenten Thomas Sneum, der blev sendt i radioens P1 og i DR-TVs Søndagsmagasinet. Endelig førte jubilæet og jubilæumsudgivelsen en del interesse med sig, bl.a. bragte Jyllands-Posten i slutningen af december en helsidesartikel med interview med Henrik Lundtofte og Lulu Anne Hansen om Samlingen og dens arbejde.

Nyhedsbrevet er fremdeles et fint udstillingsvindue for Samlingen. Det udkom i årets løb i to numre, der begge bød på omtale af løbende forskningsprojekter på Samlingen og på præsentation af spændende fund og nyt arkivmateriale. Hvert nummer blev udgivet i et oplag på 750 eksemplarer. Samlingens egen hjemmeside har haft knap 18.000 gæster, mens vores netleksikon nåede op på næsten 37.000 i årets løb. Det er en glæde, at netleksikonet således bliver flittigt brugt – efter alt at dømme især af opgaveskrivende skoleelever – og det er derfor håbet, at netleksikonet fortsat vil kunne udvides.

I samarbejde med Sydvestjysk Folkeuniversitet var Samlingen vært for seks vidtspændende og velbesøgte foredrag. Forårets foredragsrække blev indledt af forfatteren Niels Barfoed, der fortalte om sin biografi om Ole Lippmann. Derefter præsenterede historikeren Torben Jørgensen sin forskning i Holocausts gerningsmænd. Forårssæsonen blev afsluttet med Hans Sode-Madsens foredrag om De Hvide Busser. Efteråret bød på den tidligere modstandsmand Bent A. Koch samt to foredrag med tilknytning til Samlingens jubilæumsbog: Niels Wiium Olesen fortalte om H. C. Hansen, mens John T. Lauridsen på jubilæumsdagen præsenterede et nyt blik på det besatte Danmark, baseret på især tyske kilder. Omkring 100 tilhørere fra nær og fjern deltog i jubilæumsarrangementet, hvor bestyrelsesformanden gjorde en kort status over årene, der er gået, og arkivlederen tilsvarende kort præsenterede jubilæumsbogen. Derefter var Samlingen vært ved en reception.

Den brede formidling har også udmøntet sig i en intensivering af samarbejdet med Esbjerg Højskole og højskolelærer Niels Ole Frederiksen omkring planlægningen og afholdelsen af højskolens besættelsestidskurser – kurset foregik i august, og i programmet indgik bl.a.

besøg på Samlingen. I årets løb har Samlingen været besøgt af syv grupper af skoleelever og alment interesse-rede. Endelig deltog Samlingen bl.a. i Kulturmaten med korte foredrag og plancheudstillingen »illegale streger« om satiretegnere under besættelsen.

Syddansk Universitet besluttede i årets løb at flytte historiestudiet fra Esbjerg til Kolding. Samlingen beklager beslutningen, men tager den til efterretning. Nedlæggelsen indebærer også lukningen af CONIH, Center for Europæisk Konflikt- og Identitetshistorie, der var etableret som en fælles forskningsinstitution mellem Samlingen og historie-institutets samtidshistoriske del. Den internationale konference om krig og seksualitet blev således CONIH's svanesang. Konferencen blev afholdt over tre intense dage fra den 28. til den 30. juni i Esbjerg. Tilbagemeldingerne fra deltagerne fra Nordamerika, Australien og Europa signalerede begejstring for konferencens indhold og form. Det er nu hensigten at publicere de bedste konferencebidrag i en antologi, der redigeres af Professor Dagmar Herzog, New York. Lukningen af historiefaget betyder også et farvel til historiestuderende. Til gengæld glæder Samlingen sig over, at der forsat vil findes et stærkt historiefagligt miljø i Esbjerg, idet en række historikere, der er tilknyttet CMRS (Center for Maritime og Regionale Studier), forbliver på campus. Der vil således fremdeles bestå samarbejdsmuligheder mellem SDU og Samlingen, og et mere formelt samarbejde med CMRS er allerede i støbeskeen. Desuden vil f.eks. Lulu Anne Hansens ph.d.-arbejde ved SDU styrke relationerne yderligere, idet en del af hendes forskning vil foregå med afsæt i Samlingen.

Samlingen har i 2006 navnlig modtaget mange blade og pjecer fra den illegale presse samt en stor mængde spændende bøger. Ved jubilæet overrakte tidligere chefredaktør Bent A. Koch således Samlingen en gave i form af bogen »Gruppe Lange«, der er lidt af en sjældenhed, trykt i ganske få eksemplarer i 1945. Førrige år modtog Samlingen et stort dokumentmateriale om den britiske sabotage- og faldskærmsorganisation SOE. I 2006 har dr. phil. Knud J. V. Jespersen afleveret yderligere unikt materiale indsamlet i britiske arkiver om SOEs aktiviteter og politik i det besatte Danmark. Endelig har Samlingen via Verner Kloster, Hjørring, fået optegnelser fra en af de danskere, der gik i allieret krigstjeneste umiddelbart efter befrielsen, nemlig den unge esbjergenser Svend Aage Christensen, der i dag bor på New Zealand. Det er et enestående materiale, der består af både en omfattende dagbog, breve og fotos fra flere verdenshjørner.

Det årlige ordinære bestyrelsesmøde afholdtes den 22. marts. Jørgen Dieckmann Rasmussen, leder af Esbjerg Byhistoriske Arkiv og udpeget af Historisk Samfund for Ribe Amt, er i årets løb udtrådt af bestyrelsen. Bestyrelsen vil gerne takke Jørgen Dieckmann Rasmussen for hans konstruktive bidrag i bestyrelsesarbejdet og for hans opmærksomhed om Samlingens behov i forbindelse med den nye kommunale arkivstruktur. Nyt medlem udpeget af Historisk Samfund for Ribe Amt er lektor Uwe Dall, Ribe.

Bestyrelsen takker de nære daglige samarbejdspartnere: Professor Flemming Just, professor Martin Rheinheimer og adjunkt Mogens Nissen, alle Syddansk Universitet samt Syddansk Universitetsbibliotek, Sydvestjysk Folkeuniversitet og sidst men ikke mindst Esbjerg Kommune. Desuden glæder bestyrelsen sig over det gode samarbejde med Det Kongelige Bibliotek og forskningschef John T. Lauridsen og med adjunkt Niels Wium Olesen, Aarhus Universitet. Bestyrelsen takker desuden statsautoriseret revisor Kim Junk og Lotte Rask, KPMG for revisionen af regnskaberne. Endelig retter bestyrelsen en varm tak til Samlingens ansatte, frivillige og venner.

Hjerting Lokalarliv

Jon & Dittes Hus, Gl. Guldagervej 12, 6710 Esbjerg V
 Åbningstid: 2. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00
 Leder: Grete Gregersen, Klipperen 10, 6710 Esbjerg V
 Tlf.: 75 11 57 87
 E-mail: hjertinglokalarkiv@esenet.dk
 Hjemmeside: www.hjerting.dk

Året har været meget spændende med mange gode tiltag, og arkivet er efterhånden blevet kendt og værdsat i vores by. Vi har haft rigtig mange besøg i arkivet, både af byens indbyggere, men også udenbys fra, og der har endvidere været en del forespørgsler via e-mail og telefon.

Den 19. november åbnede vi en udstilling om stormfloden for 25 år siden – den 24. november 1981. I Hjerting-Posten havde vi efterlyst billeder, og det gav et meget positivt resultat. Vi fik mange henvendelser og meget brugbart materiale, og derfor kunne vi lave en flot udstilling med mange billeder og et diasshow. Udstillingen var godt besøgt hele dagen og er også blevet besøgt efterfølgende, idet vi har ladet fotografierne blive hængende. På åbningsdagen fik vi en indlevering af billeder, der var taget dagen efter stormfloden, og her kan man rigtig se, hvilke ødelæggelser stormen og havet havde forvoldt. Indleveringen vil vi gerne sige tak for, ligesom der skal

lyde en tak til alle, som har doneret billeder til udstillingen. Vi vil gerne i den anledning fortælle om lokale initiativer, idet Hjerting Grandelaug lavede rigtig mange tiltag for at hjælpe de lodsejere, som var kommet i nød ved stormfloden. Der blev afholdt indsamlinger, nytårsbal med spisning på hotellet og flere andre ting for at skaffe økonomisk hjælp.

Et billede fra stormfloden den 24. november 1981 som Hjerting Lokalarliv i anledningen af 25 året lavede en udstilling om. På billedet ses Hotel Hjerting. Foto: Hjerting Lokalarliv.

En stor tak sendes til Esbjerg-Fonden og Claus Sørensens Fond, som i dette år velvilligt har imødekommet vores ansøgning om støtte til køb af en dokumentskanner, en negativskanner og en projektor, så det bliver muligt for os at lave et fremtidsikkert arbejde på en optimal måde, som moderne IT-udstyr giver muligheder for. Endvidere en stor tak til Skads Herreds Brandkasse for økonomisk tilskud til aktiviteterne i lokalarkivet.

Alle frivillige medarbejdere i arkivet har i årets løb søgt uddannelse ved deltagelse i kurser og møder for at være up-to-date med registrering og behandling af alle former for arkivalier, og alle har deltaget i arbejdet hver onsdag eftermiddag ud over den officielle åbningsdag, som er den anden tirsdag eftermiddag i hver måned.

Et nyt tiltag er et godt samarbejde med Hjerting-Posten om at bringe gamle billeder, som vi mangler oplysninger om i bladet, og det har givet gode tilbagemeldinger. Der skal lyde en tak til redaktøren for det gode samarbejde.

Hjortlund Sognearkiv

Hjortlund Gl. Skole, Fårevej 16, 6771 Gredstedbro
 Åbningstid: Sidste fredag hver måned kl. 14.00-17.00
 samt efter aftale med lederen
 Leder: Lauritz, Lauritzen, Hjortlundvej 19,
 6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 10 40
 Arkivets postadresse: Hjortlundvej 19, 6771 Gredstedbro
 E-mail: lauritz.l@mail.dk

Sognearkivet har i løbet af det forgangne år gjort det nye arkivrum færdigt, så besøgende kan modtages i et mere lyst og venligt rum. Arkivet holder fortsat åbent den sidste fredag hver måned kl. 14-17. Udover at vi har fået et bedre lokale, har vi haft kontakt til RAL, så vi kan forbedre arkivet og blive sat ind i Arkibas. Derved kan vi forhåbentligt blive bedre til at arkivere, og vi kan bedre servicere dem, der besøger arkivet. Vi havde nogle ekstra åbningsdage i løbet af året, men der kom desværre ikke ret mange besøgende.

I forbindelse med beboerforeningens dilettant lavede vi en udstilling, og vi vil gøre det samme næste år, når der igen er dilettant, ligesom vi vil holde arkivet åbent fra kl. 18-21, så interesserede kan se, hvad vi har fået af materiale på arkivet. Vi har bl.a. modtaget et interessant billede af den gamle smedje i Hjortlund fra før 1923.

Hostrup Sognearkiv

Kokspang Fritidscenter, Kokspangvej 54, 6710 Esbjerg V
 Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale med lederen
 Leder: Elna Vogt, Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V
 Tlf.: 75 26 91 65
 Arkivets postadresse: Kokspang Hedevej 5,
 6710 Esbjerg V

2006 er gået næsten som de foregående år med modtagelse af forskellige arkivalier, bl.a. fra Hostrup Kirke. Samtidig er vi næsten færdige med at registrere gravstenene, også de ældre sten som nu er blevet flyttet. Med disse registreringer er familieforhold belyst langt tilbage i tid, og det var der god brug for i sommer, da vi fik besøg fra Canada af nogle, som ville søge efter deres aner. Som sædvanligt var vi med til Myrthue-dagen. Det var en god oplevelse, hvor vi traf mange folk, som fortalte om deres oplevelser i Hostrup Sogn.

Hunderup Sognearkiv

Kjærgårdvej 9, Hunderup, 6740 Bramming
 Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.30-21.30 samt efter aftale med lederen. Lukket i juli og august
 Leder: Niels Hansen, Birke Allé 8, 6740 Bramming
 Tlf.: 75 17 34 06
 Arkivets postadresse: Birke Allé 8 6740 Bramming

2006 har været et oprydnings- og igangsætningsår. Efter arkivet i en periode i 2005 har ligget næsten stille, er der kommet et par nye medarbejdere til, og vi har brugt tiden til oprydning og orientering og er så småt begyndt registreringer i Arkibas.

Der har været mange henvendelser, også telefonisk, angående slægts- og gårdhistorie. Desuden er der leveret billeder til lokalhistorisk årbog. Der har været 14 afleveringer, bl.a. en samling skøder, et foreningsarkiv, fotografier m.m.

Hviding Sognearkiv

Egecenteret, Ribevej 2 B, Egebæk, 6760 Ribe
 Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 15.00-17.00 samt efter aftale med lederen
 Leder: Anne Lorenzen, Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe
 Tlf.: 75 44 51 27
 Arkivets postadresse: Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe
 E-mail: martin.bolmerod@mail.tele.dk

Sognearkivet har i løbet af 2006 modtaget en moderat strøm af afleveringer. Tilpasningen til Arkibas har gjort det nødvendigt at lave mange omregistreringer, og billedarkivet, som nu også omfatter mange digitale billeder, bliver radikalt nyregistreret. Samlingen af avisudklip vokser støt.

En pengegave i foråret fra besøgende udvandrerefterkommere fra Seattle satte os i stand til at øge vores digitale kapacitet, så vi nu kan både skanne og fotografere digitalt. Dog har vi ikke internetadgang og Arkibas 4 endnu.

I det udadventede arbejde fokuserer vi på udgivelse af lokalhistoriske kildeskrifter, som f.eks. erindringer og folketællinger. Fire-fem er næsten færdiggjorte. I foråret nedsatte vi en arbejdsgruppe til at udgive Svend Troelsens efterladte manuskript: »Slægts- og ejendomshistorie for Hviding Sogn«. Det vil dog nok tage nogle år, inden udgivelsen foreligger. Arkivet bidrog til byfesten med en billedudstilling i en teltpavillon, ligesom vi også deltog i forsamlingshusets 100 års jubilæum med en plancheud-

stilling. Det blev også i 2006, vi begyndte at udsende Hviding Sognearkivs Nyhedsbrev både i en e-mailudgave og på papir. Det udkommer ca. fire gange årligt og bringer orientering om arkivets aktiviteter samt små, lokalhistoriske tekster. Gruppen af aktive deltagere i det lokalhistoriske arbejde er nu på 12 personer.

Jernved Sognearkiv

Jernved Skole, Aktivitetshuset, Kirkebakken 33, Jernved, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Ole Steinmeier, Valmuearken 3, 6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 12 78

Arkivets postadresse: Valmuearken 3, 6771 Gredstedbro

E-mail: ole@steinmeier.dk

Der har i det forløbne år ikke været så mange afleveringer. Mest småtterier, men alligevel ting, som kunne gå hen og få værdi for nogle i fremtiden. Bl.a. et jubilæumskrift fra Gredstedbro Brugsforenings 50 års jubilæum. Vi har en del andre materialer om brugen i Gredstedbro, så det var et fint supplement til samlingen. Til gengæld har der været en del forespørgsler. De almindeligste har handlet om hjælp til oplysning om personer, som folk har stødt på via deres arbejde med slægtsforskning. En enkelt forespørgsel fra en journalist ved en lokal avis har handlet om kommunesammenlægningen. Han var stødt på en mærkelig notits i en avis om Esbjerg Kommunes køb af bygninger i de »gamle« kommuner. Her stod, at Esbjerg havde købt ikke af Ribe Kommune, men af Jernved Kommune, hvilket jo var besynderligt, eftersom Jernved Kommune ophørte med at eksistere i 1970. Det gav ham lyst til at høre, om lokalarkivet havde noget om den forrige kommunesammenlægning i 1970. Det havde vi, idet en nu afdød Jernved-borger og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem havde skrevet noget ned om de tanker, man dengang gjorde sig om en kommunesammenlægning. Ikke uinteressant læsning når man sammenligner med de overvejelser og tanker, der har været givet udtryk for i den aktuelle sammenlægningsfase.

En bestemt type forespørgsel har vi lagt mærke til er accelereret inden for det sidste år. De kommer fra unge mennesker, der køber hus i sognet og gerne vil have oplysninger om den ejendom eller det hus, de har købt. Vi sporer en stor interesse fra disse unge mennesker for historien bag deres nyerhvervelse. Hvornår blev vores hus

bygget og af hvem? Hvilke andre mennesker har boet her, hvordan så vinduerne ud tidligere osv.

Årets store begivenhed for sognearkivet var vores deltagelse i Forårsmessen i Gredstedbro. Forårsmessen afholdes hvert andet år i Kongeåhallen. Arrangør er den lokale boldklub. Her havde vi en stand, som blev flittigt besøgt. Vi havde taget vores computer med på standen, så vi kunne vise borgerne, hvordan man kunne søge oplysninger i vores samling. Desuden kørte vi et par diasshows med billeder fra sognet, både gamle og nogle af nyere dato.

Midt på sommeren mistede vi en trofast medarbejder, nemlig lærer Niels Kjær, som i mange år har lagt et pænt stykke arbejde i arkivet, og som ikke mindst selv i sin undervisning var en flittig bruger af arkivet i lokalhistorisk sammenhæng. Han døde efter nogen tids alvorlig sygdom alt for tidligt. Æret være hans minde.

Sidst på sommeren deltog vi sammen med andre lokalarkiver i det store arrangement på Riber Kjærgaard i anledning af åbningen af Drivejen. Her var vi med til at lave en lille udstilling på Kjærgaard om lokalarkiverne. Rigtig mange mennesker benyttede lejligheden til at kigge forbi, når de kom tilbage fra gåturen, og vi fik mangen en god snak om severdigheder på egnen og om arbejdet med lokalarkivet i almindelighed. Det bliver spændende at se, hvad den nye kommunale sammensætning kommer til at betyde for vores arbejde i årene fremover

Kalvslund Sognearkiv

Kalvslund Skole, Koldingvej 115, Kalvslund, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Juhl Bojsen Kjær, Koldingvej 45, 6760 Ribe
Tlf.: 75 42 01 84

Arkivets postadresse: Koldingvej 45, 6760 Ribe

Året er gået roligt med kun få indleveringer. Vores arkivleder har haft travlt med registrering af fredede gravsten, og arbejdet med at søge oplysninger om gårde og huse fortsætter. Arkivet har fået en henvendelse fra Kalvslund Borgerforening/Sogneråd om at søge penge hos Velux-fonden som tilskud til indretning af et brandsikkert lokale i den nye sognegård. Vi har søgt om et tilskud på 100.000 kr., men har endnu ikke fået svar på ansøgningen. Vi får ikke så stort et lokale som nu, men at få alle aktiviteterne i sognet samlet et sted må være en fordel.

Arkivet holder fortsat åbent den første tirsdag hver måned eller ifølge aftale. Arkivet ønsker at takke alle, der

har vist interesse for vores arbejde, og en særlig tak til Jørgen Jørgensen, som har lavet alt arbejdet.

Ribe Byhistoriske Arkiv

Gjørtz Plads, 6760 Ribe.

Tlf.: 75 42 17 00. Fax: 75 42 28 43

Åbningstid: Tirsdag kl. 12.00-16.00 og
torsdag kl. 13.00-17.00

Leder: Karen Margrethe Melbye

E-mail: kame@esbjergkommune.dk

I 2005 stillede arkivet billedmateriale til rådighed for billedhuggeren Gudrun Steen-Andersen, der skulle fremstille en buste af Jacob A. Riis til opstilling her i byen. Den 3. juli 2006, en flot sommeraften, blev busten afsløret. Ved afsløringen deltog bl.a. to af Jacob A. Riis tipoldebørn og et tiptipoldebarn. De havde taget turen fra USA til Ribe sammen med seks unge mennesker og deres pædagoger fra Jacob A. Settlement House i New York. De seks unge mennesker og deres følge var inviteret af Ribe By på en uges udvekslingsophold. Næste sommer er det så udvalgte ripensiske unge, der besøger New York.

Arkivet bragte to sommerartikler i JydskeVestkysten. Den ene artikel handlede i meget korte træk historien om Ribes turisme, og den anden fortalte om store i Ribe. Den 3. september løb Drivevejsdagen af stabelen på Riber Kjærgaard. Arkivernes amtskonsulent stod i spidsen for en stand, hvor også lokalarkiver fra Ribe Kommune var repræsenteret. Vort arkiv havde egnshistoriske bøger, fotos og kort med, og materialet blev ivrigt studeret af de fremmødte. Det var en vellykket dag for alle deltagere.

Lokalhistorikeren Tage Jakobsen, Ribe udgav lige før jul sit to-bindsværk om Tange, Obbekær og Tved i den daværende Ribe Kommune. Jakobsen har gjort flittig brug af arkivets kirkebøger og folketællinger i de fem år, det har taget at beskrive de tre små byer.

Der har været 77 afleveringer i det forløbne år. Den allersidste aflevering, vi fik ind, var et hæfte med titlen: »Kan du huske ...?« Hæftet er udgivet af Personaleforeningen på Ribe Amtsgård i forbindelse med nedlægningsen af Ribe Amt den 31. december 2006, og fortæller stort og småt om livet på Amtsgården.

Sidst på året havde arkivet den store glæde at modtage 45.000 kr. i fondspenge. Pengene er øremærket til anskaffelse af et læseapparat til mikrofilm- og kort. I skrivende stund er apparatet på vej her til Ribe, og vore brugere og vi selv ser frem til ikke mere at skulle lave manuelle

afskrifter af fremfundne oplysninger, da teksten kan printes ud direkte fra apparatet.

234 personer har besøgt arkivet i løbet af 2006, og der er besvaret 166 forespørgsler. Forespørgslerne er nået arkivet ved både e-mails, telefonisk kontakt og personligt fremmøde.

Historisk Arkiv i Seem Sogn

Seem-Varming Skole, Varmingvej 2, 6760 Ribe

Åbningstid: Mandag-fredag kl. 9.30-11.30, dog med enkelte undtagelser

Leder: Søren Mulvad, Varming Vesterby 9, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 11 77

Arkivets postadresse: Varming Vesterby 9, 6760 Ribe

E-mail: sergeiradonetskij@yahoo.com

Der er kommet fire, fine indleveringer dette år. Fra det gamle Seem Sogneråd er der indkommet en mark- og hegnsynsprotokol. Der blev skrevet en artikel om protokollen og intentionerne med mark- og hegnssyn i det lokale kvartalsskrift *Byhornet*. Da hegnsynsprotokollen falder ind under betegnelsen kommunale arkivalier, er den efterfølgende blevet givet videre til Esbjerg Byhistoriske Arkiv, som er §7-arkiv for Esbjerg Kommune.

Fra et dødsbo indkom der en posefuld papirer, som hovedsagelig består af afskrifter af gudelige beretninger. Et vidnesbyrd om, hvad almenheden i Vestjylland beskæftigede tankerne med for 150 år siden.

En herre afleverede nogle fotos, heriblandt en samling på ni stk af Grænsegendarmeriet, som forud for 1864 bevogtede landets sydlige grænse. Ved hjælp af grænse-landets historiker Aage Emil Hansen, Krusaa, er det lykkedes at navngive alle portrætterede.

Endelig blev Historisk Arkiv tilkaldt for at være med til at rydde præstearkiver, da Seem Sognepræsteembede blev nedlagt. Det viste sig at være en paradisisk oplevelse for en lokalarkivar. Arkivet i præsteboligen var yderst slet vedligeholdt. Materialerne lå hult i bulter med musegigt, murstøv og spindevæv og alskens uvedkommende genstande iblandt. Til trods for, at præsteboligen ikke er ældre end fra 1874, viste det sig, at der fandtes attester deri, som daterer sig tilbage til begyndelsen af 1700-tallet. Og det var kun, hvad der var tilbage, da Landsarkivet havde hentet, hvad Statens Arkiver skulle have. Det bedste fund bestod i et eksemplar af Chr. IIIs Danske Bibel. En bog i absolut miserabel stand, henlagt i en flamingokasse, som var for lille og derfor havde vredet bogen skæv.

Der er nu bevilget midler fra Mærsk McKinney-Møllers og Hustrus Fond til bogens restaurering, som for tiden foregår i Litauen, hvor det kan gøres godt til betydeligt billigere penge end her til lands. Når den atter er præsenteret, vil den blive genanbragt på alteret i Seem Kirke.

Derudover har der været foretaget en undersøgelse af Seem Sogns forhold til nabosogne Gram, som ligger på den anden side af den nu tidligere amtsgrænse mod Sønderjylland. Det resulterede i et foredrag, holdt i Gram. Materialet er stillet til rådighed for Gram Sogns Lokalarkiv.

Endelig er der skrevet og publiceret en artikel om birkedommerens livlige Elisabeth, en celeber skilsmisse-sag fra 1700-tallet.

Skads Sognearkiv

Aktivitetshuset, Sdr. Skadsvej 23, 6705 Esbjerg Ø
Åbningstid: Mandag kl. 14.00-16.30 samt efter aftale med lederen

Leder: Finn Ryneld, Majgårdsparken 23, Andrup, 6705 Esbjerg Ø. Tlf.: 75 16 00 48

E-mail: skadszognearkiv@mail.dk

Arkivets postadresse: Majgårdsparken 23, Andrup, 6705 Esbjerg Ø

Efter endt ombygning og indretning kunne Skads Sognearkiv mandag den 6. februar 2006 fejre indvielse af de nye lokaler i aktivitetshuset på Sdr. Skadsvej 23. Det var til stor glæde for arkivets medarbejdere, at rigtigt mange lagde vejen forbi for at bese samt lykønske med de nye faciliteter. Ligeledes var der stor interesse for den udstilling af gamle skolebilleder, arkivet havde sat op i dagens anledning. Og det lykkedes at få sat navne på og suppleret oplysningerne om en del af aktørerne på billederne. Skads Sognearkiv ønsker at takke alle, der mødte op ved indvielsen eller på anden vis sendte hilsner og dermed var med til at gøre den til en festdag.

Som et led i den fortsatte udvikling af arkivets aktiviteter er der nu oprettet telefon og bredbåndsforbindelse i arkivet, idet der forventes, at den nye windowsbaserede Arkibas version, som forhåbentligt snart er en realitet, vil indebære muligheder for online udveksling af data. Blandt fremtidsplanerne er således også en hjemmeside.

Arkivet takker for såvel interesse som afleveringer i 2006 og håber, at endnu flere må finde vej til vore lokaler i det kommende år.

Spandet Sognearkiv

Arnumvej 9, Spandet, 6760 Ribe
Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.00-20.00

Leder: Jesper Olsen, Skolevænge 6 A, Spandet, 6760 Ribe. Tlf.: 74 86 71 36

Arkivets postadresse: Skolevænge 6 A, Spandet, 6760 Ribe

E-mail: jo-mo@mail.tele.dk

Der er ikke sket meget, siden vi aflagde beretning sidste år. Vi er ikke kommet så langt med registreringsarbejdet, men har dog stadigvæk haft åbent den 1. mandag i måneden. Der har været en del henvendelser til arkivet. Det er mest slægtsforskere, vi har hjulpet, og det er ret interessant, da vi også får en del oplysninger af dem, som vi kan bruge.

Sognevandringen gik til Spandet Kirkegård, hvor sognepræst Jørgen Hansen fortalte om nogle af de bevaringsværdige gravsteder og gravsten. Han er en god fortæller, og det er fornemmelsen, at alle deltagere syntes, det var interessant. Derefter gik turen til Spandetgård, hvor ejerne viste en ualmindelig velpasset have frem. Desuden fortalte de om gården og om den måde, de driver den på. Efter turen var der kaffe i skolen, hvor vi fik fremvist billeder og kort over Spandetgård.

Efter vi har haft en stille periode med frafald i arkivet på grund af henholdsvis dødsfald og barselsorlov, regner vi med at blive godt kørende igen i 2007, idet vi har fået en ny medarbejder, der kan arbejde med Arkibas. Vi regner med at få mulighed for at komme på Arkibas 4, men dermed skal vi også kobles på Internettet, så det kommer til at koste en del. Dertil kommer kurser m.v., som heller ikke er gratis.

Vejrup Sognearkiv

Vejrup Endrup Fritidscenter, Skolevænget 5, Vejrup, 6740 Bramming

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-16.00 (juli og august lukket) samt efter aftale med lederen.

Leder: Johannes Holm, Vibevej 11, Vejrup, 6740 Bramming. Tlf.: 75 19 03 35

E-mail: holmvibevej@webspeed.dk

Hjemmeside: www.vejruparkiv.dk

Arkivets postadresse: Vibevej 11, Vejrup, 6740 Bramming

Året forløb godt med travlhed i arkivet. Den ugentlige åbningstid gør sig stadigvæk gældende, og med det hele har vi haft ca. 70 besøgende, hvilket vi er meget tilfredse

med. Det resulterede i ca. 40 indleveringer, og af forespørgsler til arkivet har der været ca. 20.

Salget af Vejrup Bogen I, der blev udgivet i efteråret 2005, er gået efter planen. Oplaget var på 600 stk., og deraf er solgt ca. 450 stk. Økonomien balancerer med overskud, så bliver resten solgt, vil det lune meget.

Arkibas fungerer efter hensigten og vil efterhånden blive et effektivt søgeredskab. Vi er begyndt registreringen af samtlige beboere på de ca. 160 gårde i sognet, som viser sig at omhandle mere end 1.800 personer. Hertil kommer børn, som ikke er talt med.

Vi fik sponsoreret et digitalt kamera, som vi har haft utroligt meget ud af. Det er meget anvendeligt, bortset fra alle de registreringer, der følger med. Foreløbigt har vi valgt at placere billederne under emne.

Mandskabsmæssigt er vi gået fra et udvalg med syv medlemmer til et udvalg med kun fem medlemmer, da de sidste to alligevel ikke var særligt aktive. Med et mindre udvalg går det lidt lettere. Hver medarbejder har nu hver deres arbejdsområde, det være sig billeder, avisklip, registrering, kontrol etc.

Formandsposten er stadig ubesat, kasserer er der ingen af, og der er ingen, der vil være sekretær. Tilbage er vi fem godt samarbejdende folk, der alle deltager på lige betingelser, og det kører efterhånden meget fint. For at opveje en manglende kasserer, har vi indgået et samarbejde med en revisor, der tager sig af regnskabet. Første gang for 2006.

I august måned fik vi etableret egen hjemmeside, der til stadighed bliver udbygget. Besøgstallet er stort efter vore begreber, endda meget stort. Der har på seks mæne-

der været mere end 1.000 besøgende på siden, og mange har givet positive tilkendegivelser.

Folketællinger fra Vejrup-området er endnu ikke tilgængelige via Statens Arkivers hjemmeside, derfor er vi heldige med at have vores egen næsten komplette oversigt over beboere i sognet.

En af de lidt større opgaver i 2007 bliver gennemgang af ca. 100 arkivkasser, der alle skal registreres i detaljer, da den oprindelige registrering fra 2002 er utilstrækkelig.

Vester Nebel Sognearkiv

Sognehuset, Vester Nebel Skole, Stokbrovej 18,
6715 Esbjerg N. Tlf.: 75 16 99 89

Åbningstid: Sidste torsdag hver måned kl. 18.30-20.30
samt efter aftale med lederen

Leder: Henning Jørgensen, Lifstrup Hovedvej 54,
6715 Esbjerg N. Tlf.: 75 16 92 46

Arkivets postadresse: Lifstrup Hovedvej 54,
6715 Esbjerg N

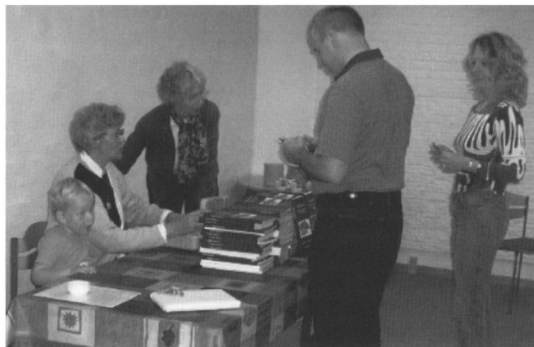
E-mail: hj@vnsa.dk

Hjemmeside: www.vnsa.dk

Vester Nebel Sognearkiv har i 2006 ført 20 indkomstjournaler. Især i forbindelse med idrætsforeningens (VNI) 100 års jubilæum modtog arkivet en del billeder til låns. En vigtig aflevering var den resterende del af den nedlagte Vester Nebel Foderstofforenings arkiv. Herudover har arkivet modtaget flere slægtshistoriske optegnelser.

I foråret holdt arkivet for første gang et årsmøde, og det viste sig at være en succes. Selvom deltagerantallet ikke var stort, var det tydeligt på stemningen og spørgsmålene, at der er stor interesse for arkivets arbejde – det betød, at vi ikke fik tid til en påtænkt filmforevisning. I efteråret holdt vi arrangementet »En tur ad slægtens vej«. Formålet var at vise, at man kan påvise indbyrdes slægtskab mellem de gamle slægter i sognet, lige såvel som at en stor del af tilflytterne faktisk også har rødder i sognet langt tilbage i tiden eller i nyere tid. Arrangementet var en stor succes, og man mærkede, at folk gik derfra med en god oplevelse.

Arkivets vigtigste formidlingsredskab er blevet vores hjemmeside. Siden besøges flittigt – og det går nok lidt ud over antallet fysiske besøgende på selve arkivet. Især er der interesse for kirkebøgerne og folketællingerne, men også slægtstavlen bruges meget. Også mange amerikane-re besøger siden. Siden opdateres jævnligt, og ca. en gang i måneden lægges der en ny historie på siden. Vi håber også snart at kunne få konverteret vores Arkibas 3-regi-

Fra udgivelsen af Vejrup Bogen hvor Lis Holm, med barnebarnet Sofie og Lise Petersen, ekspederer kunderne i køen. Foto. Vejrup Sognearkiv.

streringer til Arkibas 4, hvorved vejen vil blive banet til at kunne lave et link til indholdet i vores arkiv.

I 2006 har vi fået folketællingen 1925 samt kirkebøgerne 1892–1952 til arkivet i form af mikrokort og mikrofilm. Ligesom sognets øvrige folketællinger og kirkebøger skal disse også indtastes i forbindelse med KIP-projektet. Indtastningen er i fuld gang, og en del af kirkebøgerne ligger allerede på vores hjemmeside (der bliver dog ikke lagt oplysninger om nulevende personer på nettet).

Igennem året har arkivet haft 42 besøgende og derudover ca. 14 telefoniske og skriftlige henvendelser. Henvendelserne har som sædvanligt ofte drejet sig om slægtsforskning, men også om forskelligt lokalt, f.eks. i forbindelse med forsamlingshusets 100 års jubilæum.

Som hvert år deltager vi i Arkivudvalget i Esbjerg Kommune og i kurserne arrangeret af samme. Til slut vil vi takke Esbjerg Kommune for deres trofaste økonomiske tilskud til arkivet ligesom vi takker VNI for logi i Sognehuset, og naturligvis alle, som har afleveret materiale til arkivet.

Lokalhistorisk Arkiv for Vester Vedsted Sogn

Vester Vedsted Byvej 55, Vester Vedsted, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 19.30-21.30

Leder: Peter Billund, Vester Vedstedvej 38, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 51 79

Arkivets postadresse: Vester Vedstedvej 38, 6760 Ribe

Vores arbejde i lokalarkivet i 2006 afveg ikke væsentlig fra de foregående år. Vi har fundet os til rette i de nye omgivelser i Vester Vedsted gamle skole og har prøvet at få noget af det forældede inventar udskiftet gennem henvendelser til Ribe Amt og Ribe Kommune. Efter de omfattende rokeringer i de to administrationer havde vi håbet, at det kunne have resulteret i et par borde og stole, men det viste sig ikke muligt. I stedet har vi haft ansøgninger ude, uden det endnu har givet resultater i form af pengebeløb.

I årets løb modtog vi en halv snes afleveringer til arkivet, bl.a. et større personarkiv fra Svend B. Troelsens. Vi registrerer stadig manuelt uden brug af Arkibas. Samtidig har vi haft et antal henvendelser om gamle slægtnings- og familieforhold, hvor vi i flere tilfælde har kunnet hjælpe med de ønskede oplysninger.

I maj måned arrangerede vi en kirkegårdsvandring på Vester Vedsted kirkegård. To ældre fra lokalområdet fortalte gode historier om afdøde i sognet med udgangspunkt i udvalgte gravsten. Desuden blev der perspektive-

ret til landsbyens liv og historie med de store forandringer, der er sket i form af lukninger af institutioner, forretninger og værksteder gennem de seneste 50 år.

For 2007 planlægger vi et foredrag om, hvordan den tyske besættelse blev oplevet i Vester Vedsted med det store antal tyske soldater og bunkersbyggeri, som kom til landsbyen.

Vilslev Sognearkiv

Kongeådal Skole, Kongeådal 17, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Christian Nielsen, Væesvej 6, 6771 Gredstedbro

Tlf.: 75 43 11 53

Arkivets postadresse: Væesvej 6, 6771 Gredstedbro

Året forløb uden den store aktivitet, da arkivet var ramt af en del sygdom. Der har været nogle få afleveringer og et par telefoniske henvendelser, som er blevet besvaret. Arkivet deltog ved Drivvejsdagen den 3. september på Riber Kjærgård, hvor vi sammen med andre arkiver fra området kunne vise forskellige ting frem på en fælles stand. Arrangementet var godt besøgt, og det var en god dag.

Fanø Kommune

Sognearkivet i Nordby

Niels Engersvej 5, Nordby, 6720 Fanø. Tlf.: 75 16 62 60

Åbningstid: Tirsdag kl. 10.00-12.00 samt onsdag kl. 19.00-21.00

Leder: Linda Vesterbæk, Bavnebjerg 53, Nordby,

6720 Fanø. Tlf.: 75 16 35 95

I Nordby Sognearkiv har vi også i 2006 haft mange henvendelser, såvel personligt og telefonisk samt pr. brev, og vi kan med glæde sige, at vi har kunnet hjælpe alle med enten stort eller småt. Vi får til stadighed mange indleveringer, bl.a. postkort, fotos, erindringer m.m.

I september lavede vi en udstilling om kordegn Thomas Schmidt, som virkede på Fanø fra 1875-1909 og satte sit præg på mange ting i Nordby Sogn. Han var en meget dygtig maler og tegner, og i samtiden blev hans skitser, tegninger og akvareller reproduceret som postkort samt som bog- og bladillustrationer. Arkivet fik overdraget forskellige motiver af Thomas Schmidts oldebarn. De hænger nu på væggen og pynter i vores arkiv og bliver

beundret af vores besøgende. Vi havde nu nok håbet, at der var kommet nogle flere at se udstillingen, for det var første gang, vi forsøgte os med dette. Arbejdet var rimeligt stort, men meget interessant. Vores indskanning af arkivets billedsamling er snart færdig, men der kommer heldigvis hele tiden nye fotos til.

Vi har også i år modtaget tilskud fra Fanø Kommune, Skads m.fl. Herreders Brandkasse samt fra Fanø Sparekasse. Arkivet takker for de bidrag, vi har modtaget – såvel arkivalier som økonomisk støtte.

Sønderho-arkivet

Sognegården, Landevejen 41, 1., Sønderho, 6720 Fanø
Åbningstid: Torsdag kl. 16.00-18.00 samt efter aftale med lederen. Juni lukket.

Leder: Anker Jensen, Fregatvej 3, 6720 Fanø
Tlf.: 75 16 24 41

Arkivets postadresse: Fregatvej 3, 6720 Fanø

År 2006 har været præget af lederskifte i arkivet. Jørgen Lind fratrådte efter 24 aktive år og efter at have været med fra Fanø-arkivernes oprettelse i 1982. Som ny leder og som ny i arkivet (men med lokalhistorisk erfaring fra Sønderjylland) har det været spændende, men tidskrævende at gå på opdagelse i kasserne og orientere sig i mængden af arkivalier. Ved gode medarbejderes hjælp ser det ud til, at opgaven – at drive et velfungerende arkiv – skal lykkes.

I årets løb har vi arbejdet med at blive ajour med indkomstjournaliseringen i Arkibas 3. En anden opgave er at hente arkivets mange billeder frem og sørge for forsvarlig opbevaring. Det er så hensigten senere at foretage en skanning og særskilt registrering af billederne. Arkivet har haft 20 besøgende og mange telefoniske henvendelser, også uden for normal åbningstid. Erfaringen viser, at der må lægges mange arbejdstimer uden for arkivets åbningstid.

Sammen med Nordby-arkivet udgiver vi bladet Fanø Lokalhistoriske Forening, som er medlemsskrift for vores paraplyforening af samme navn, og som også omfatter Fanø Museum. Bladet fortæller Fanøs historie med baggrund i tekst og billeder fra arkiverne. Bladet bliver godt modtaget hos medlemmerne og er et godt aktiv i arkivernes formidlingsopgave.

Varde Kommune

Alslev Sognearkiv

Bredgade 39, 1., Alslev, 6800 Varde

Åbningstid: Mandag kl. 19.30-21.30 samt efter aftale med lederen

Leder: Carsten Carstensen, Toftnæsvej 11, Toftnæs, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 91 83

Arkivets postadresse: Toftnæsvej 11, Toftnæs, 6800 Varde
E-mail: folmerskilde@wanadoo.dk

Roligt og stiltfærdigt gik året sin gang i 2006. Arkivet modtog 11 afleveringer, og vi har haft et pænt antal besøgende – hele 84 har skrevet sig ind i vores gæstebog. Det er jo det, der gør arkivarbejdet så interessant, at der stadig er god opbakning i lokalsamfundet. Samtidigt er vi spændte på, hvad de kommende år i den nye storkommune vil bringe. Måske opbrud med alt det vante.

Ansager Lokalhistoriske Arkiv

Områdecetret, Præstegårdsvej 5, 6823 Ansager

Tlf.: 75 29 62 29

Åbningstid: Onsdag kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Ove Nørager-Nielsen, Rødsandvej 2, 6823 Ansager
Tlf.: 75 29 71 88

Arkivets postadresse: Rødsandvej 2, 6823 Ansager

E-mail: ala@users.lgo.dk

Hjemmeside: www.ala.lgo.dk

Det forløbne år har været præget af arkivets tilslutning til Arkibas. Heldigvis har vi kolleger i Skovlund og i Tistrup, som vi kan hente hjælp hos.

Vi har haft en del afleveringer. En af dem var en gave fra en af vore tidligere medarbejdere, Poul Poulsens arvinger. Vi får flere og flere henvendelser på e-mail fra personer, der søger deres aner her i sognet. Det giver en del ekstra arbejde, men også en viden vi kan bruge.

Vi har sidst på året fået en udstillingsplads i et vindue hos Vores Tøjpartner på Torvet i Ansager. Hver måned hænger vi en plakat op med et billede med ledsagende tekst. Det har givet nogle ekstra besøgende og flere afleveringer. Af publikationer har vi i år arbejdet med en lille bog om konfirmationen, beregnet for de nye konfirmander. Vi kan muligvis få skolen med i projektet.

Billum Lokalhistoriske Arkiv

Billum Station, Kastanjevej 6, 6852 Billum

Tlf.: 75 22 14 48

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 9.00-12.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Gunhild Jeppesen, Kirkebyvej 17, 6852 Billum

Tlf.: 75 25 82 41

Arkivets postadresse: Kirkebyvej 17, 6852 Billum

E-mail: arkibil@mail.dk

2006 blev et travlt og begivenhedsrigt år. Arkivets nye lokaler blev renoveret og indrettet, arkivalier, billeder m.m. blev flyttet fra den gamle adresse. Det hele har været en stor opgave, men resultatet er det hele værd. Ved en velbesøgt reception den 15. august blev det nye arkiv præsenteret. Det har været glædeligt med den store interesse og hjælp til projektet fra hele sognet.

Hen over efteråret har vi fået indkøbt og installeret de nødvendige værktøjer m.v. Blandt indkøbene er Arkibas 3, som vi begynder med i det nye år. Der er modtaget 15 afleveringer, og der har også været en del henvendelser om forskellige oplysninger. Alt er forsøgt behandlet på regulær vis trods den lidt unormale situation i 2006. Der er begyndt et nyt kapitel for vort arkiv, men der ligger masser af arbejde og nye opgaver forude.

Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv

Sønder Allé 21, 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 71 18

Åbningstid: Mandag kl. 8.30-11.30 og onsdag kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Inga Mulbjerg, Parkvej 3, Kvong, 6800 Varde

Tlf.: 75 25 40 01

Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv har i det forløbne år arbejdet med overgangen til Arkibas 4 idet der skulle ændres på mange decimaltal. Til det arbejdet har vi været godt hjulpet af vores arkivkonsulent.

I begyndelsen af året var vi til kursus i opbevaring og håndtering af papirbaserede arkivalier, og vi deltog i endnu et kursus i februar måned. Vi har også været til møder med bl.a. de andre arkiver i Ny Varde Kommune i lyset af kommunalreformen. I december måned var arkivet lukket på grund af ombygning, da der skulle indrettes et nyt borgerservicecenter.

I 2006 har vi modtaget 38 afleveringer, deraf en mængde billeder. Desværre var de fleste uden oplysninger. Statistikken fortæller endvidere, at der har været 113 besøgende, og at vi er blevet kontaktet af 25 pr. telefon og 13 pr. brev.

Kong Frederik VIII og Dronning Louise var den 30. juli 1908 på Blåbjerg sammen med prinsesserne Thyra og Dagmar, prins Gustav, konseilpræsident J. C. Christensen og et følge af fornemme personer. Foto: Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv.

Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv

Kirkegade 3, 6840 Oksbøl. Tlf.: 75 27 15 48

Åbningstid: Mandag-fredag kl. 9.00-11.00 eller aftale med lederen

Leder: Thomas Nielsen, Vestparken 24, 6840 Oksbøl

Tlf.: 75 27 20 95.

E-mail: blaoks@mail.dk

Hjemmeside: www.varde.bibnet.dk/arkiv/blhuk.htm

Arkivet har fortsat adresse på Kirkegade 3 i Oksbøl. Vi havde søgt og håbet på en mere handicapvenlig placering, men indtil videre uden resultat. Arbejdsmæssigt har året været rimeligt med 18 indkomster af større eller mindre omfang samt en del forespørgsler på e-mail og telefon. Der har i årets løb været ca. 150 besøgende på arkivet.

Fra først i oktober til midt i november havde arkivet en udstilling i det tidligere turistkontor med billeder og opslag under temaet Oksbøl og omegn gennem 100 år. Udstillingen var åbent dagligt fra kl. 11.00-17.00. Besøgstallet var godt, og der indkom en del forespørgsler samt oplysninger om ukendte på fotografier m.v.

Helle Lokalarkiv

Vrenderupevej 28, Fåborg, 6818 Årre

Åbningstid: 1. tirsdag i måneden kl. 14.00-16.00

Leder: Leo Mathiasen, Pile Allé 3, 6753 Agerbæk

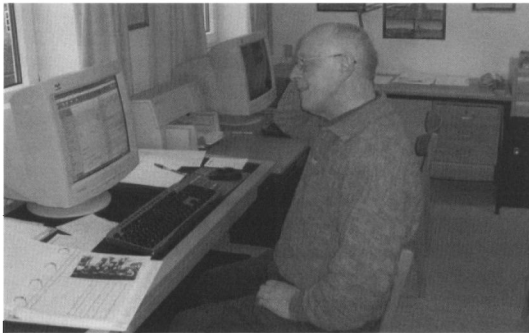
Tlf.: 75 19 61 66

E-mail: mathiasen@os.dk

Arkivets postadresse: Pile Allé 3, 6753 Agerbæk

Året 2006 har været det første år, hvor arkiverne i den tidligere Helle Kommune har arbejdet sammen i en paraplyorganisation. I årets løb er der afholdt tre fælles møder, som udelukkende har drejet sig om Arkibas 4 og med at få samarbejdet til at fungere. Udadt er vi kun ét arkiv, men bortset fra de fællesmøder, der har været afholdt, har de syv arkiver haft deres selvstændige virke i deres lokalområde. Ved Helle Lokalarbivs generalforsamling var der tilfredshed med samarbejdet, men der er stadig nogle små justeringer, som vi nok skal få styr på. Efter generalforsamlingen havde vi besøg af Lasse Iversen Hansen, administrerende chef for Kultur & Fritid i Varde Kommune, som gav en orientering om arkiverne i forbindelse med kommunesammenlægningen.

Samlet set har hver afdeling modtaget mellem 15 og 25 afleveringer. De fleste steder er man gået i gang med at arkivere eller omregistrere i Arkibas 4. Der er mange i arbejde hver uge. Registreringsarbejdet giver os anledning til at gennemgå alle billeder, og der er rettelser til mange af dem både med navne og årstal. Der har været en del skriftlige og personlige henvendelse til arkivet angående slægtsforskning.

Arkibas giver hovedbrud. Her er det Arne Asp Sørensen fra Årre, der klør sig i håret.

Enkelte af afdelingerne har holdt åbent hus arrangement, og arkivet har været repræsenteret ved de enkelte by- og sportsfester i det gamle Helle Kommune. Det er gode arrangementer, da man kommer i kontakt med mange mennesker, som igen bevirker, at vores medlems-tal stiger. Arkiv-filialerne arrangerer udflugter for deres medlemmer med en god tilslutning. Fåborg og Agerbæk havde en fælles tur til Hvide Sande, hvor det var en god tur med en lokal guide. Øse havde arrangeret en tur rundt i Øse Sogn, hvor man kunne se seværdigheder, som

man overser i dagligdagen. Næsbjerg havde arrangeret en tur til Karlsgårde, hvor der blev orienteret om søen, elektricitetsværket, og stedets minimuseum blev besøgt. Starup var i samarbejde med pensionistforeningen en tur til Rømø. Arkivet i Årre havde ikke arrangeret en tur, men begrænsede sig til byfesten, hvor de deltog i to dage. Nogle af arkiverne udsender pjecer til medlemmer med orientering om arkivet eller en historie fra sognet. Afdelingerne har holdt hver deres generalforsamlinger med efterfølgende indlæg fra forskellige lokale personer, rejsebeskrivelser eller andre oplevelser.

Til sidst kan nævnes, at afdelingen i Fåborg i øjeblikket er pakket i papkasser, da de venter på at flytte ind i en tilbygning til klubhuset på sportspladsen i 2007.

Horne Sognearkiv

Horne Skole, Mælkevejen 1, Horne, 6800 Varde
Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 14.00-17.00
Juli lukket.

Leder: Svend Aage Jensen, Klokkedøj 1, Horne,
6800 Varde. Tlf.: 75 26 03 20

Arkivets postadresse: Klokkedøj 1, Horne, 6800 Varde

Der er som sædvanligt blevet arbejdet hver anden onsdag med adgang for besøgende den 1. onsdag i måneden. Arkivet havde en del besøgende i forbindelse med skolefesten, men ellers var der kun få i løbet af året. En del tid er gået med at registrere nye ejere ved huskøb. Desuden er en del konfirmationsbilleder blevet sorteret og arkiveret.

Der har været nogle få indleveringer. Den mest omfattende er en beretning om fiskekutter E 187 Anna Sørines forlis den 9. juni 1986, indleveret af en beboer i Horne. Derudover har vi modtaget skøder, aflyste pantebreve, matrikelkort, billeder m.m.

Arkivet har indkøbt EDB-udstyr og dermed banet vejen for Arkibas 3. Vi håber på fortsat støtte fra den nye stor-kommune, da det er grundlaget for hele arkivets økonomi.

Janderup Lokalhistoriske Arkiv

Aktivitetshuset, Nybrovej 32, 6851 Janderup
Tlf.: 75 25 85 45

Åbningstid: Mandag kl. 9.00-12.00 (undtagen juli og august) samt efter aftale med lederen

Leder: Gregers Grau, Højen 4, 6851 Janderup
Tlf.: 75 25 84 89

Arkivets postadresse: Højen 4, 6851 Janderup

E-mail: g.grau@post.tele.dk

Hjemmeside: www.janderup.dk/historie

År 2006 har været et skelsættende år for arkivet. Vi har fået en ny PC, og sidst på året fik vi installeret Arkibas 4, som nu fungerer tilfredsstillende. Ved årets udgang tog vi afsked med vores mangeårige medarbejder siden 1990, Willy Laursen, som vi her vil takke for et godt, veludført og samvittighedsfuldt arbejde. Så har vi fået ny leder af arkivet, pensioneret major Gregers Grau, da Viggo Mikkelsen ønskede at holde op som leder, men forbliver som medarbejder.

Arkivet har i 2006 modtaget 36 afleveringer, heraf to meget omfattende. Den ene fra dødsboet efter Peder og Eduard Frandsen, hvorfra der afleveredes gamle dokumenter og billeder, bl.a. tre stk. fra Janderup Bivælverforenings medlemsmøder. Den anden var fra dødsboet efter Paul Tobiasen, hvorfra der afleveredes alle gårdens gamle dokumenter samt en forhandlingsprotokol for Vr. Janderup Fællesfryseri.

Et af de indleverede billeder fra Janderup Bivælverforenings møde i 1925. Foto: Janderup Lokalthistoriske Arkiv.

Igen i år har arkivet været velbesøgt med 40 personer, der har søgt oplysninger af forskellig art. En ville vide højden på mejeriets skorsten, men ellers var der flest spørgsmål om deres forfædre. Dennis Madsen og frue fra Florida i USA ville vide, hvor hans farfar, Elias Madsen, var født. Vi kunne bekræfte, at han var født på gården, Åkirkevej 22 i Janderup, og kunne fortælle om hans familie samt fremvise skole- og familiebilleder med farfaren og hans søskende. Ja selv oldeforældrene havde vi billeder af. Da de var

ved at gå og være færdige med besøget, stillede hans frue mig spørgsmålet: »Kan du se nogle ligheder mellem min mand og hans familie her i Danmark?« »Ja«, svarede jeg, »Alle mændene havde dårlig hørelse og hængerøv i deres bukser!« Fruen, der havde udpræget humoristisk sans, morede sig højlydt, fordi det passede! Heldigvis kunne Gregers Grau tale engelsk, så de fik meget ud af besøget, som de senere i et brev takkede os meget for.

Vi vil igen i år takke alle vores donatorer, Skads m.fl. Herreders Brandkasse, Janderup Sogneforening, Folk og Kultur og alle, der har vist interesse for arkivet. Husk vi er sognets hukommelse.

Skovlund Sognearkiv

Vesterled, Borgergade 24, Skovlund, 6823 Ansager

Åbningstid: Mandag kl. 14.00-17.00

Leder: Niels Winter Christensen, Bjælkager 8, Skovlund, 6823 Ansager. Tlf.: 75 98 00 15

Arkivets postadresse: Bjælkager 8, Skovlund 6823 Ansager

E-mail: sognearkivet@skovlundnet.dk

Hjemmeside: www.skovlundsognearkiv.dk

I 2006 blev der arbejdet videre med at oprette en paraplyorganisation, hvorunder de fire arkiver, der er tilknyttet Ølgod Museum, henhører. Ølgod Museums Lokalhistoriske Arkiv er nu en realitet, og organisationsændringen er blevet godkendt af RAL og SLA.

Registreringsprogrammet Arkibas 4 er blevet installeret, og de forskellige forarbejder, der er nødvendige for at komme godt i gang med registreringen i programmet så som oprettelse af stedkoder, stikord til stedkoder, nummerrække, password m.m., er blevet gjort. Arkiverne blev enige om at begynde med foreningsarkivalierne, som det første, der skal registreres. Det vil så formentligt blive lidt lettere at udveksle erfaringer arkiverne imellem.

Tre af Skovlund Sognearkivs medarbejdere var i Vejle til Arkibas 4-introduktionsdag i november, hvor programmets muligheder blev gennemgået på storskærm. I skrivende stund er arkivet i fuld gang med at registrere online, og vi er kommet godt fra start uden de helt store problemer. Det er med stor tilfredshed, at vi endelig, efter mange års debat og snak om hvordan vi skulle registrere vores arkivalier bedst muligt, kan se, at resultatet ser godt og lovende ud.

Ved årets udgang overtog arkivet et lydtrum med div. apparatur, som var blevet brugt til indtaling af lydband til kommunes svagsynede. Det er vores mål i det kommende

år at udbygge rummet med en PC, så det er muligt for de fire arkiver at overspille gamle lydbånd til CD-rom og eventuelt konvertere videobånd til DVD. Arkivets hjemmeside er blevet udbygget med en blog med små historier fra Skovlund og omegn. Hjemmesiden har i øvrigt bevirket en hel del henvendelser fra slægtsforskere, der ønsker oplysninger og hjælp til deres søgen efter anerne.

Thorstrup Sognearkiv

Omsorgscentret Birgittegården, Falkevej, Sig, 6800 Varde
 Åbningstid: Sidste tirsdag hver måned kl. 19.30-21.30
 eller efter aftale med Ellen Rasmussen, Vesterbækvej 6,
 Sig, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 40 31
 Leder: Svenning Olesen, Ølgårdsvej 6, Sig, 6800 Varde
 Tlf.: 75 26 42 90
 Arkivets postadresse: Ølgårdsvej 6, Sig, 6800 Varde

Det, der har optaget os meget i 2006 er, hvordan vores situation bliver i den nye Varde storkommune. Alt virker meget kaotisk for øjeblikket: Uro i SLA, RALs fremtid efter amtsnedlæggelsen og hvordan har kommunen tænkt sig at harmonisere 18 større eller mindre arkiver med forskellig tilhørsforhold og økonomi? En foreløbig aftale betyder, at vi i 2007 kører efter samme forhold, som var gældende for det enkelte arkiv i 2006, men i løbet af 2007 skal et udvalg fra arkiverne sammen med kommunen finde en fællesnævner for de mange lokalarkiver.

I 2006 har vi ikke arrangeret udstillinger, men vi har videreført emnet fra sidste års arkivdag »Hvem er jeg – alle har en historie«, idet vi i vores lokale månedsblad Sognebladet fortæller om kendte personer, der tidligere boede i sognet, under titlen »Månedens profil«. Teksterne med tilhørende fotos er populære, og vi er blevet opfordret til at fortsætte disse personbeskrivelser. Også i år har vi fået fremstillet kalendere med arkivbilleder fra sognet. Kalenderne er meget efterspurgt, og mange støtter vores arbejde ved at købe dem.

Vi har ikke haft så mange besøgende i år som tidligere, hvilket nok skyldes, at der ikke er arrangeret udstillinger, men vi modtager stadig mange afleveringer.

Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv

Tistruplund Områdecener, Søndergade 38, 6862 Tistrup
 Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00 samt
 efter aftale med lederen
 Leder: Svend Svendsen, Elmevej 10, 6862 Tistrup
 Tlf.: 75 29 92 80. E-mail: tistruparkiv@nrddc.dk

Hvad angår arkivarbejdet har 2006 været et normalt år med registrering af indkomne materialer. Derudover er vi i gang med at gennemgå vores billeder med henblik på beskrivelse m.m. Vi har dem endnu ikke registreret, men opbevaret i kuvert efter emner. Der har været 38 gæster på arkivet foruden telefoniske henvendelser. Som de foregående år drejer henvendelserne sig mest om slægtsforskning. Vi har i løbet af året modtaget 19 afleveringer, hovedsagligt dokumenter, men også billeder og videobånd. Vi vil gerne takke både for materiale og besøg.

Som sædvanligt havde vi åbent i forbindelse med Tistruplunds julemarked i november måned. Vi havde lavet en udstilling af billeder fra arkivets område, Hodde, Tistrup og Gårde. Udstillingen var godt besøgt. I 2006 kom vi på Internettet på grund af Arkibas som vi fik anskaffet. Anskaffelsen af Arkibas har haft betydning for arkiverne i den tidligere Ølgod Kommune, idet vi nu er slået sammen til ét arkiv, Ølgod Museums Lokalhistoriske Arkiv, med de hidtil fire arkiver som afdelinger. Det får dog ikke nogen direkte betydning i vores daglige arbejde på arkivet. Arkivlederne for de fire afdelinger har altid haft faste kvartalsmøder, som vi vil fortsætte med måske med nogle flere møder i fremtiden på grund af arbejdet med Arkibas.

I efteråret har to af arkivets medarbejdere været på SLAs introduktionskursus i Arkibas. I løbet af 2007 regner vi med, at komme i gang med at registrere i Arkibas. I forvejen har vi registreret en stor del af vores arkivalier manuelt.

Den helt store begivenhed bliver dog flytningen af arkivet i 2007. I forbindelse med kommunesammenlægningen skal sygeplejersker og hjemmehjælper i Hjemmepleje Vest have hjemadresse på Tistruplund, hvor de vil overtage vores lokaler. Vi bliver på Tistruplund, men har i stedet fået tilbudt lokaler på 1. sal, hvor vi i forvejen har to depotrum. Vi får to lokaler og en mellemgang, hvor vi kan have arbejdsborde, alt i alt betydeligt mere plads end vi har nu.

Varde Lokalhistoriske Arkiv

Rådhuset, Torvet 7 A, 6800 Varde. Tlf.: 75 22 37 74
 Åbningstid: Tirsdag kl. 9.00-12.00 samt formiddage efter
 aftale med lederen
 Leder: Jens Lindby. Tlf.: 97 37 62 87
 E-mail: lokalarkiv@vardebib.dk
 Hjemmeside: www.varde.lokalarkiver.dk

Varde Lokalhistoriske Arkiv har atter haft et travlt og virksomt år med mange opgaver og mange udfordringer.

Vi kan mærke, at der er brug for arkivet, og at vi opfylder et behov for indsamling, bevaring og formidling af den lokale hukommelse.

Der har i årets løb været 72 afleveringer. Blandt disse kan fremhæves: Protokoller, gæstebog og fotoalbum fra Varde Højskolehjem, protokoller fra Varde Sejlklub, 3F, Warwith Rotary Klub og DSI Varde, ca. 150.000 negativer af fotografen John Randeris (JyskeVestkysten) fra perioden 1980-2000, luftfotos af Varde Sommerland, Tommy Søndergårds utrykte bog om »Varde-sagerne« samt bygningstegninger og fotos fra Palsgaards Sæbefabrik. Det er lykkedes at finde et fjernmagasin på det tidligere stålværk til nogle af de mindst brugte arkivalier. Der er fortsat en stor tilvækst af arkivalier og billeder, så arkivets pladsproblemer er ikke blevet mindre.

I disse år sammenlægger man og nedlægger overalt i samfundet. Det er jo ikke kun kommunerne, der lægges sammen. Det gælder også retsvæsen, foreninger, virksomheder osv. Mange arkivalier bliver således mere eller mindre »hjemløse«, hvorfor der heldigvis tilfaldt arkivet store mængder af arkivalier fra de mange nedlagte og sammenbragte instanser. Det er således en spændende tid vi lever i rent arkivmæssigt.

Arkivernes registreringsprogram Arkibas 4 er nu endelig kommet i hus. Der har været nogle begyndervanskeligheder, men efterhånden er vi blevet rigtig glade for det. Programmet er meget avanceret, og en af de store nyheder i forhold til Arkibas 3 er, at man kan vedhæfte og vise billeder direkte sammen med registreringen og søgefunktionen er kraftigt forbedret. Programmet ligger online, og i løbet af nogle år forventes registreringerne fra de tilsluttede arkiver at blive søgbare på Internettet.

Vores officielle åbningstid tirsdag formiddag er normalt godt besøgt, og interessen for arkivet er stigende. Arkivet er i øvrigt åbent alle formiddage, da der faktisk altid er medarbejdere på arbejde. Hvert andet år foretager vi en brugerundersøgelse. Undersøgelsen for i år viser en stigning i henvendelserne siden 2004 på 10 %. Bl.a. kommer der flere henvendelser via Internettet. Årligt modtager og besvarer vi 350-400 forespørgsler om historiske emner – de fleste fra nærområdet, men der kommer også henvendelser fra hele landet samt så fjerne steder som USA og Australien.

Op til jul udgav vi bogen »Historier og billeder fra Varde, bind 2« af Thyge Clausen. Der har været stor interesse for bogen, der har solgt pænt. Arkivets bøger er en god måde at lave formidling. De bruges som gaver, og vi kommer således i kontakt med mange mennesker, der måske på et senere tidspunkt tænker på arkivet i forbin-

delse med oprydning osv. I øvrigt medfører bøgerne en del henvendelser, idet nogle læsere får lyst til at få eller tilbyde flere oplysninger.

Statens Arkiver har indtil i år haft to officielle låntagere i Varde, nemlig arkivet og biblioteket. Trods protester herfra holdt man fast i beslutningen om at nedlægge begge udlånssteder. Vi kan kun beklage, at arkivalier fra Varde, som opbevares i Landsarkivet i Viborg, nu ikke længere kan hjemlænes hertil. Fra i år må man køre enten direkte til Viborg eller besøge de nærmeste hjemlånsteder i Esbjerg.

Et kommunalt tilskud på 35.000 kr. suppleres af egne indtægter på kopiering af især fotos på godt 6.000 kr. Det er således en meget stor del af arkivets samlede indtægter, som vi selv fremskaffer. Arkivets dygtige personale gør et fantastisk stykke arbejde til glæde for Varde og for både nutidige og fremtidige brugere. I årets løb har vi fået endnu en medarbejder, så vi nu er oppe på otte. Det er også det absolutte maksimum, da der simpelthen ikke er plads til flere personer i arkivet. Inge Gelsam Kjær er uddannet fotograf, og arkivet har nu to personer til at tage sig af arbejdet med fotos. I disse år er dette område i vækst, og der kommer rigtig mange fotos til arkiverne, både i form af familiealbum eller på digitale medier. Inge begyndte i maj og er allerede godt inde i arkivets arbejde og i Arkibas. Andreas Bjerregaard-Andersen har arbejdet dagligt på arkivet i 30 år, og dette helt utrolige jubilæum blev markeret med en lille reception på dagen.

Det er meget vigtigt at sørge for en ordentlig uddannelse af medarbejderne. Derfor er det godt, at SLA har oprettet en grunduddannelse for arkivmedarbejdere. To medarbejdere har nu afsluttet dette kursus, der er delt op i flere moduler. Elly Jensen og Helge Borg har deltaget i modul 3 i foråret og modul 4 i efteråret. Hvert modul varer to dage. Det er en stor styrke for arkivet, at medarbejderne er topkvalificerede til deres arbejde. Kurt Kristiansen har gået på kursus i gotisk skriftlæsning. Læsning af gotisk håndskrift er en meget vigtig kompetence for de fleste arkivmedarbejdere. Endelig har vi haft en flok af sted på Arkibas-kursus, ligesom vi har deltaget i enkelte seminarer og konferencer. Varde Lokalhistoriske Arkiv har vedtaget nogle detaljerede retningslinier for arbejdet i Arkibas 4. Faktisk er det et helt kompendium. Det er meget vigtigt, at vi registrerer på nøjagtig samme måde, så denne manual skal fortsat udbygges og redigeres, efterhånden som vi opdager nye problemer eller finder nye løsninger.

Kommunesammenlægningen har betydet, at der nu er 18 lokalhistoriske arkiver i den nye kommune. Disse har

været samlet et par gange, hvor vi har snakket fælles problemer og løsninger. Der er bred enighed om, at kommunen med fordel kan oprette et kommunalt arkiv/stadsarkiv, ligesom der er behov for koordinering og rådgivning. En arbejdsgruppe bestående af arkivlederne fra Ølgod, Næsbjerg og Varde har haft en del møder. Der pågår et arbejde i samarbejde med den kommunale administration med henblik på at udarbejde forslag til kommunens politik på arkivområdet. I samme forbindelse ligger der mange fælles opgaver og muligheder for kommunens 18 lokalhistoriske arkiver, og der vil være et behov for en form for konsulentstøtte, når den nuværende ordning med en amtskonsulent forsvinder.

Alt i alt er der altså nok at tage fat på i Varde Lokalhistoriske Arkiv, og der bliver ydet en kæmpe indsats af alle medarbejdere med det formål at servicere borgerne og gøre arkivet endnu bedre. Varde Lokalhistoriske Arkiv begyndte sit virke i 1957, og vi er en af landets ældste arkiver. Dette skal naturligvis markeres i 2007. Vi ønsker at udgive en bog i den anledning. Emnet ligger ikke helt fast endnu, men vi forestiller os en billedbog i det sædvanlige format og udstyr.

Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv

Kulturhuset, Vestergade 5-7, 6870 Ølgod

Tlf.: 75 24 50 11, lok. 5

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-17.00

Leder: Frede Møller Kristensen, Skrænten 29, 6870

Ølgod. Tlf.: 75 24 43 00

E-mail: post@oelgodmuseum.dk

Arkivets beretning sidste år har præg af den kommunale strukturændring, der også ville få en afsmittende virkning på vort lokalarkiv, som er en afdeling af Ølgod Museum. Året 2006 har til en vis grad bragt klarhed over situationen. Lokalarkiverne i Ansager, Skovlund, Tistrup og Ølgod har i tidens løb haft et tæt og godt samarbejde, hvor arkivlederne jævnligt mødes med museumsinspektør Charlotte West for at drøfte spørgsmål af fælles interesse. Dette samarbejde fortsætter, dog nu i en noget mere formaliseret form, idet samarbejdet nu sker inden for rammerne af Ølgod Museums Lokalhistoriske Arkiv. Konkret har det betydet, at man nu samlet kan nøjes med at anskaffe én licens til registreringsprogrammet Arkibas til brug for de fem arkiver. Med velvillig økonomisk hjælp fra Ølgod Kommune er programmet allerede anskaffet. Til brug ved registreringer har vi på vort arkiv fået anskaffet det nødvendige computerudstyr, og selve den

elektroniske registrering kan påbegyndes, når vi har fået etableret egen telefon og internetadgang.

I kølvandet på den kommunale strukturændring har vi fra rådhuset modtaget billeder af de til enhver tid sidende sogneråd og byråd fra 1909 og frem til i dag. Vi er glade for, at disse billeder er overdraget til os til opbevaring. I forbindelse med, at Ølgod Kommune bliver en del af Varde Kommune, er vi selvfølgelig optaget af at bevare historien om Ølgod Kommune for eftertiden. Det er vores opfattelse, at lokalhistorien ret beset ikke kan centraliseres. Alting er under konstant forandring, men en kendsgerning er det nok også, at den tekniske udvikling – og særlig den digitale – aldrig er gået hurtigere end i dag.

I vor moderne hverdag, hvor efterhånden en stor del af Danmarks befolkning har fået adgang til Internettet, er det kendte, at mange af slægtsforskerne selvfølgelig benytter sig af de moderne muligheder. Det betyder, at man nu hjemme ved computerskærmen kan søge sine rødder, f.eks. i kirkebøger og folketællinger. Det kan have den betydning, at ikke så mange personligt kommer på arkivet, men alt andet lige er det en positiv udvikling, da endnu flere får øjnene op for alt det spændende i slægtsforskningen og lokalhistorien. Det betyder også, at arkiverne og arkivarbejdet er på vej ind i en tid, hvor den moderne teknologi allerede har eller er ved at overtage den tidligere manuelle registrering af arkivalierne. Denne udvikling vil dog ikke betyde en centralisering af arkiverne eller arkivarbejdet. Vi har en klar holdning til, at de små lokalarkiver skal bibeholdes i nærområderne. Vi kan ikke forestille os en situation, at afleveringerne fra lokalsamfundet skal afleveres og opbevares på et fjernere beliggende sted. Vi må samtidig erkende, at teknologien betyder et stort fremskridt, selv om den medfører flere direkte eller indirekte udgifter, og er der noget, arkivet ikke har, så er det penge til de løbende udgifter.

Inden for den nye kommunale struktur har lokalarkiverne fundet det hensigtsmæssigt at etablere et samarbejde mellem arkiverne i Varde Kommune. Efter en del møder sker der en samlet henvendelse til kommunen, og baggrunden herfor er, at kommunerne for adskillige arkivers vedkommende er det økonomiske fundament. Hvad samarbejdet i kommunen kommer til at betyde, vil der i senere beretninger blive orienteret om.

Vort arkiv er som nævnt en del af Ølgod Museum, og museet har været vores økonomiske sikkerhedsnet. Ølgod Museum er nu fusioneret med Varde Museum, og dette indebærer naturligvis, at der fremover skal etableres et

samarbejde med Varde Museum med de ubekendte faktorer, som det medfører. Lokalarkivet ser dog positivt på de nye samarbejdsrelationer. Fremtiden er altid spændende. Med hensyn til arkivets placering i Kulturhuset er det ikke nogen hemmelighed, at vi meget ønsker os mere publikumsvenlige lokaler.

På arkivet er otte frivillige medarbejdere beskæftigede. I året har vi haft den glæde at kunne byde velkommen til Peter Andersen i vor kreds af frivillige medarbejdere. Med sin baggrund og personlige indstilling er han en absolut gevinst for arkivet. Til slut skal lyde en stor tak til de frivillige arkivmedarbejdere samt til samarbejdspartnerne i Kulturhuset.

Vejen Kommune

Aastrup Sognearkiv

Borgergade 121, 6752 Glejbjerg

Tlf. 75 19 85 69

Åbningstid: 1. og 3. torsdag hver måned kl. 15.00-19.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Birthe E. Cramon, Ryttervænget 7, 6752 Glejbjerg
Tlf.: 75 19 83 87

Post til: Ryttervænget 7, 6752 Glejbjerg

E-mail: Birthe.E.Cramon@skolekom.dk

Aastrup Sognearkiv har i 2006 haft et nogenlunde roligt år. Vi har som i de foregående år jævnt med besøgende på arkivet. Det slår igennem i lokalarkiverne, at mange af de oplysninger, slægtsforskere søger, nu kan findes på Internettet, men også at Esbjerg Byhistoriske Arkiv har en næsten komplet samling af landets kirkebøger på mikro-kort. En værdifuld samling, der sparer mange lange ture til Landsarkivet i Viborg, men også en samling der danner grundlag for besøgene på de lokalhistoriske arkiver, der kan supplere de oplysninger, kirkebøger og folketællinger giver. Slægtsforskning fanger flere og flere mennesker, og kurser heri bør følges af arkivfolk, så man kan rådgive og vejlede de besøgende på arkiverne på bedste vis.

Aastrup Sognearkiv har fået flere store og gode afleveringer i 2006. Vi har med spænding imødeset strukturændringen i vores kommune og håber på et positivt samarbejde fremover i Ny Vejen Kommune. I slutningen af året er det blevet klart, at arkivet skal have ny leder pr. 1. april 2007, og vi afventer denne ændring, der sker efter at den nuværende leder har siddet i 27 år.

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn

Biblioteket, Stadionvej 6, 6650 Brørup. Tlf.: 75 38 18 78
Åbningstid: Torsdag kl. 15.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Peter Christensen, Rahbæks Allé 24, 6650 Brørup
Tlf.: 75 38 42 81

Hjemmeside: www.broerup-lokalhistorie.dk

E-mail: arkivet@broerup-lokalhistorie.dk

I det forgangne år har vi som sædvanlig haft rigeligt at se til på arkivet. Vi nåede at få årsskriftet færdigt først på foråret, så det kunne komme ud til alle omkring 270 medlemmer inden generalforsamlingen. Generalforsamlingen blev afholdt den 4. april 2006. Der var mødt 24 frem, og beretning, regnskab og forslag om kontingentforhøjelse til 75 kr. blev enstemmigt vedtaget. Efter generalforsamlingen var der fremvisning af gamle og nyere billeder fra Folding og Nørbølling. Fremvisningen bevirkede, at en del af de tilstedeværende benyttede lejligheden til at købe en CD-rom med alle vore skannede billeder fra Folding.

Færdiggørelsen af den nye bog om Folding belastede i ret høj grad arkivets arbejdsressourcer i det forløbne år, men den store interesse, der var for bogen i forbindelse med selve udgivelsen, opvejede til fulde anstrengelserne. Vi har på nuværende tidspunkt afsat ca. halvdelen af bøgerne, så selv uden sponsorstøtte er økonomien i orden. Bogen blev noget dyrere at fremstille end først beregnet, idet det viste sig nødvendigt at lade hele bogen trykke i farver. Resultatet blev så til gengæld så flot, at vi har fået megen ros for den. De indestående fondsmidler var langt fra tilstrækkelige til at betale regningen hos bogtrykkeren, så arkivet måtte låne det resterende beløb til formålet. Dette beløb er dog nu tilbagebetalt, så arkivet er ikke længere økonomisk belastet af bogudgivelsen. Det er dog nok kun lidt sandsynligt, at alle fondsmidlerne kommer tilbage i fonden, men vi er dog overbeviste om, at der fortsat i lang tid fremover vil blive solgt en del bøger, og betalingen for disse bøger vil, så længe vi er momsregistrerede, tilflyde fonden.

Arbejdet med omregistrering af alle arkivets arkivalier til Arkibas fortsætter planmæssigt takket være Ellen Sørensen og Inge A. Nielsens energiske indsats både tirsdage og torsdage. Arkivets pladsproblemer er der endnu ingen endelig løsning på, idet der ikke før i 2008 er afsat midler i kommunens budget til ændring af bibliotekets mødelokale. Vi er dog stadig optimistiske med hensyn til, at vi før eller siden får tildelt halvdelen af mødelokalet, og vi har taget imod kommunens tilbud om at overtage

overskydende møbler fra kommunesammenlægningen.

Vi har i det forløbne år haft den positive oplevelse, at Sparekassen som en helt naturlig ting sponserede os en bærbar computer, som vi har haft og stadigvæk har stor glæde af i forbindelse med billedfremvisninger. Sparekassens velvilje betød, at vi havde råd til selv at anskaffe en projektor til billedfremvisningen, så vi nu er ganske fritaget for at låne de omtalte remedier forskellige steder i byen. Ved Nørboilling Forsamlingshus jubilæum kunne vi så tilbyde at vise en lille billedserie fra forsamlingshusets historie for festdeltagerne.

Lokalhistorisk Arkiv Holsted

Vestergade 17, 1., 6670 Holsted. Tlf.: 75 39 20 10

Åbningstid: Onsdag kl. 14.00-18.00 samt efter aftale kl. 19.00-21.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Klaus Hansen, Foldingbrovej 13, 6670 Holsted
Tlf.: 75 39 33 61

E-mail: Holsted-Lokalarkiv@mail.dk

I 2006 har der, som sædvanligt, været travlhed på arkivet, og antallet af besøgende har været en smule større end sidste år, nemlig 163 mod 143. Antallet af afleveringer er steget meget til i alt 79 registrerede afleveringer mod 38 for 2005. Vi har i hele 2006 haft travlt med registrering af arkivmaterialet fra Tobøl Egnarkiv, som vi modtog tilbage i 2005. I alt var der 15 flyttekasser med arkivalier. Hele denne aflevering har vi opdelt i 44 forskellige arkivfonde.

Vi er kommet godt i gang med registreringsprogrammet Arkibas, som vi fik opgraderet til version 4. Der er dog stadig nogle små fejl i programmet, som vi håber at få rettet i løbet af 2007. Vi har i løbet af året ligeledes fået en e-mailadresse, og vi har allerede fået flere henvendelser via den – sågar en fra Dallas i Texas, USA.

Arkivet har i løbet af året modtaget flere temmelig store afleveringer, blandt andet en aflevering fra Holsted Varmeværk, en aflevering fra SID, Holsted og en aflevering fra Holsted Erhvervs- og Turistråd. Disse store afleveringer vil give os rigeligt registreringsarbejde i 2007. Som sædvanlig har vi også overtaget udklip af lokalt avisstof fra Lydavisen, ca. 1.000 sider.

Lokalarkivets arbejdsgruppe har i året, der er gået, afholdt fire møder. I marts måned deltog arkivet i RALs årsmøde på Ribe Vandrehjem med tre personer. I september deltog to fra arkivet i et Arkibas 4-introduktionskursus, hvoraf den ene gratis fulgte med opdateringen af

programmet. På arbejdsgruppemødet i oktober blev det bestemt, at vi ikke længere har fast åbningstid tirsdag aften i vinterhalvåret, men at der kan rettes henvendelse og aftales et tidspunkt, hvor vi kan åbne for interesserede. I den anledning har vi fået installeret en telefonsvarer på arkivets telefon, der henviser til kontaktpersonen. Ændringen er begrundet i, at der har været et stigende antal gæster gennem flere år.

Efter indbydelse fra arkivet i Brørup deltog vi i en fælles stand på julemessen 2006 i Holsted-Hallerne den 16. og 17. november 2006. Der blev fremstillet fire forskellige dækkeservietter med gamle billeder fra Holsted, og der blev fremstillet to forskellige kalendere for 2007, den ene med gamle billeder fra Holsted og den anden med billeder fra Føvling, Stenderup og Tobøl. Endelig deltog vi i julemarkedet i Føvling søndag den 26. november.

Ud over ovenstående har året budt på lidt af hvert. I forbindelse med afleveringen fra Holsted Erhvervs- og Turistråd overtog vi noget forskelligt inventar, som vi kan bruge, og som vil blive stillet op i nær fremtid. I forbindelse med udstillingen »Bedre Byggeskik og meget, meget mere« på Vejen Kunstmuseum i perioden 3. september-20. november 2006 bidrog lokalarkivet med materiale omkring arkitekt Henrik Johansen, der var vores lokale mand, der formidlede og gjorde et stort stykke arbejde i forbindelse med bedre byggeskik. Arkivet har mange af Henrik Hansens tegninger, og vi ligger også inde med en del andre arkivalier vedrørende Henrik Hansen (født i Cjærndrup 1878 og død i Holsted 1948).

2006 har på mange måder været et travlt år, og vi ser frem til et lige så aktivt år i 2007. Lokalarkivet har gennem mange år haft en del foreningsfaner til opbevaring. For at disse ikke går til, arbejder vi i øjeblikket på en ordning, så de kan konserveres og bevares for eftertiden. Måske er det nødvendigt at opbevare dem uden for lokalarkivets lokaler. Vi har i nogle tilfælde i løbet af året fået efterlyst nogle billeder i lokalavisen og har haft god respons på dette. Vi arbejder i øjeblikket med at få stablet en hjemmeside på benene og regner med, at vi også den vej rundt kan få opklaret modtagne, men i øvrigt ukendte billeder. Det venter vi os en del af. Endelig må det nævnes, at arbejdet i lokalarkivet ikke kunne lade sig gøre uden at have en flok af gode entusiastiske hjælpere, hvad vi heldigvis har i lokalarkivets arbejdsgruppe. Vi skal heller ikke glemme en stor tak for Holsted Kommunes Børne- og Kulturudvalgs opbakning til lokalarkivets arbejde og håber, at vi vil få et ligeså godt samarbejde med den nye Vejen Kommune i fremtiden.

Hovborg Lokalhistoriske Arkiv

Hovborg Skole, Lindevej 5, 6682 Hovborg
 Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00
 Leder: Poul Hansen, Sandagervej 11, 6682 Hovborg
 Tlf.: 75 39 61 70

Besøgstallet i det forløbne år var lidt mindre end året før, ikke mindst fordi åbningstiden er blevet reduceret. Fra maj 2006 er åbningstiden to gange månedligt, nemlig 1. og 3. tirsdag i tidsrummet 14.00-16.00. Skolens 100 års jubilæum i 2003 har bevirket, at flere af de besøgende i den forbindelse har henvendt sig til arkivet.

Arkivet indsamler stadig billeder fra landsbyen og omegnen, og der dukker jævnligt billeder op, som vi ikke vidste eksisterede. Fotos af nyere dato kommer også i arkivet – vi er f.eks. nu ved at planlægge at fotografere alle byens huse oppe fra. Det vil i givet fald foregå fra en syv meter høj lift.

Registreringen af arkivalier på arkivets computer er nu godt i gang. Der er kommet rigtigt meget materiale ind i årets løb, så der forestår et stort arbejde i den forbindelse, dels med at registrere arkivets arkivalier, dels med at registrere de kasser, som indeholder hundredvis af nye arkivalier.

Arkivet er begyndt at samle så meget kildemateriale som muligt fra Hovborg under Anden Verdenskrig. Tyske tropper boede på Hovborg Skole mod krigens slutning, og der er allerede dukket mange interessante ting op. Nulevende Hovborg-borgere interviewes om krigsårene, og alle oplysninger samles og vil, hvis alt går vel, senere blive udgivet.

Til sidst skal nævnes, at arkivet er blevet malet, så det nu står mere indbydende for gæster og medarbejdere på arkivet. Arkivet har desuden skiftet formand, idet Henry Pedersen, der har været med siden arkivets grundlæggelse i 1995, er blevet afløst af Poul Hansen.

Lokalhistorisk Arkiv for Vejen Kommune

Østergade 2, Postboks 186, 6600 Vejen. Tlf.: 79 96 52 75
 Åbningstid: Tirsdag og onsdag kl. 9.00-14.00, torsdag kl. 8.00-12.00 samt den første mandag hver måned kl. 17.00-20.00 i månederne oktober til april
 Leder: Linda Klitmøller
 E-mail: lokalarkivet@vejenkom.dk

Ejendommen Østergade 2 gennemgik i 2005 en større renovering, hvilket medførte, at arkivet hen over forsommeren og sommeren lå midt i en byggeplads. Byggearbejdet

betød endvidere, at vi i perioder var tvunget til at holde lukket. Det gav færre besøgende end normalt. I 2005 lå besøgstallet på omkring 400. Det lave besøgstal har bidt sig fast. I 2006 lå besøgstallet på nogenlunde samme niveau som i 2005, og der er endnu et stykke vej til tidligere tiders niveau på omkring 600 besøgende årligt. Til gengæld har arkivet de sidste to år modtaget langt flere såvel skriftlige som telefoniske forespørgsler. I såvel 2005 som 2006 besvarede vi lidt over 100 henvendelser. Antallet af indleveringer er steget en smule. Vi modtog i 2006 63 indleveringer mod 45 året før.

I det forgangne år har arkivets medarbejdere i lange perioder brugt det meste af deres tid på to store udstillingsprojekter. I efteråret viste Vejen Kunstmuseum udstillingen – »Bedre Byggeskik og meget, meget mere. Huse i den nye Vejen Kommune«. Udstillingen og den tilhørende hjemmeside blev til i et samarbejde mellem Vejen Kunstmuseum og Museet på Sønderkov. Vejen Lokalhistoriske Arkiv er associeret med Museet på Sønderkov, og arkivets personale var stærkt engageret i udstillingen. Vi var med i såvel i planlægnings- som i udstillingsfasen, og arkivet var en af de store leverandører af tegnings- og fotomateriale til udstillingen.

Forandringer er ofte en god anledning til at gøre status. Sidst i november markerede Vejen Kommune overgangen til den ny storkommune med en fest for de ansatte. Til den fest havde lokalhistorisk arkiv lavet en større udstilling, som i ord og billeder beskrev udviklingen fra 1970 til 2006 på en række områder.

En kommune har som sin primære opgave at stille en række servicetilbud til rådighed for borgerne. Størstedelen af disse opgaver er løvbundne. Folketinget udstikker gennem lovgivningen rammerne for opgavernes løsning, men det er kommunerne, som giver indhold til rammerne. Udstillingen viser i tekst og fotografier, hvordan Vejen Kommune havde valgt at løse en række såvel løvbundne som ikke løvbundne opgaver i perioden 1970 til 2006. Vi havde i udstillingen valgt at rette fokus mod en række temaer, som direkte berører borgernes hverdag – børnehaver, skoler, plejehjem, sportsanlæg, biblioteker og museer. Det betød, at udstillingen også har interesse for kommunens borgere. Den blev i december 2006 vist på Vejen Bibliotek, og i 2007 er den på turne rundt i kommunen.

Af Historisk Samfund For Ribe Amts tidligere udgivelser kan følgende stadig leveres:

Lille vejledning i læsning af gotisk skrift. Af H. K. Kristensen. 16 s. 20,00 kr.

Peder Hegelunds Almanakoptegnelser 1565-1614, bd. I-II. Af Bue Kaae. 1.080 s. 225,00 kr.

Fra kommis til museumsleder. Søren Manøes erindringer. 97 s. 70,00 kr.

De drog ud og kæmpede for friheden. To udvandrerhistorier fra Den spanske borgerkrig og Anden Verdenskrig. Grete Jæger og Søren Manøe. 154 s. 165,00 kr. For medlemmer 125,00 kr.

Stavnsbånd og Vestjylland – blev bonden fri? Af Jørgen Dieckmann Rasmussen. 33 s. 20,00 kr.

Ribe Domkirke, hæfte I-II og hæfte III-IV. Danmarks Kirker. Nationalmuseet. 50,00 kr. pr. dobbelthæfte.

En landsbydreng blev læge. J. P. Karkovs erindringer. 66 s. 48,00 kr.

Besættelsestidshistorier fra Ribe Amt. Redigeret af Jørgen Dieckmann Rasmussen og Birgitte Herreborg Thomsen på grundlag af oplæg fra lokalarkiverne. 138,00 kr.

Bondegårde i Skads Herred 1636-1760 – deres byggemåde og indretning, af Henrik Vensild. 196 s. Udgivet i samarbejde med Landbohistorisk Selskab. Pris 249 kr. For medlemmer af Historisk Samfund 199,00 kr.

Seem Sogns Historie. Af Søren Mulvad. 150,00 kr.

Register til Fra Ribe Amt 1902-2002. 100,00 kr.

Bidrag til landbrugets historie i Varde-egnen. Af Chr. Mathiesen 1881. Ny udgave 1982. 94 s. 50,00 kr.

Oluf Niensens herredsbeskrivelser: Slavs Herred 1868. Fotografisk optryk 1981. 62 s. 45,00 kr.

Vester Horne Herred 1865-67. Fotografisk optryk 1984. 66 s. 75,00 kr.

Skads Herred 1862. Fotografisk optryk 1985. 176 s. 100,00 kr.

Våben og gyldne Kæder. Af Olga Pedersen og Søren Manøe. 48 s. 75,00 kr. Nye medlemmer får bogen gratis.

Historiske oplysninger om Slaugs Herred. Genoptryk. Af sognepræst John Møller. 268 s. 100,00 kr.

Skoleliv i Vestjylland. Af Uwe Dall. 114 s. 125,00 kr.

Tilbud

De store skibe – deres ø og mennesker. Videofilm. Fanø omkring 1900. Af Hrolf Thorulf m. fl. 50,00 kr.

- Kjære Broder, breve fra Terkel Kristensen 1866-1918. Af Flemming Just. 188 s. 50,00 kr.
- Breve fra Niels Kristensen 1865-1913 – et tidsbillede fra Aal sogn. Af Frode Sørensen. 176 s. 50,00 kr.
- Folk og Folkestyre i 150 år. Udg. Af Ribe Amts Lokalarkiver og Historisk Samfund for Ribe Amt. 116 s. 50,00 kr.

Alle tre bøger for 100,00 kr.

Ældre årgange af Fra Ribe Amt. Forespørg på ekspeditionen: Byagervej 41, 6650 Brørup. Tlf. 75 38 30 24.

Historisk Samfund modtager gerne ældre årgange af Fra Ribe Amt.

INDHOLD

Jensen, John:	
Hellige kilder- Kilder til (hellig) undren. Kilder i Varde Kommune	3
Gammeltoft, Peder:	
Ribe Stift år 1752-uddrag fra en tidlig dansk geografibog	17
Hansen Mogens:	
Førtuna-lykkens gudinde som »kakkellovn«	29
Høy-Nielsen, Aja:	
Uden løn og på prøve et år, om Ribe Amts første hjemmesygeplejerske	35
Tygesen, Sven:	
En ny gammel bog. Historiske oplysninger om Slaugs herred	43
Gorridsen, Verner:	
Besættelsestidsminder på Esbjerg Havn	47
Christina Balslev Jespersen:	
Ribe og storken 1899-2005.....	63
Pedersen, Olga:	
Aastrup Sogn i besættelsesårene 1940-1945	81
Mindeord	97
Generalforsamling	102
Beretning	102
Nye medlemmer	105
Regnskab	106
HK pris	107
Bibliografi	108
Register	115